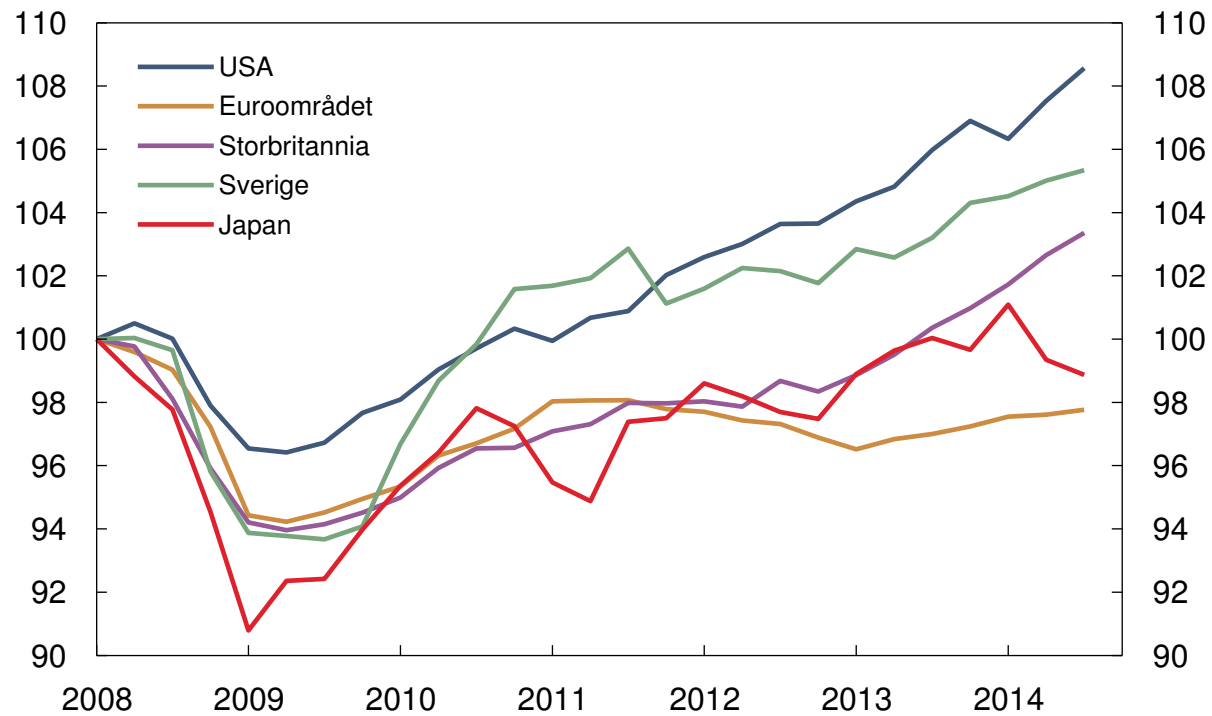
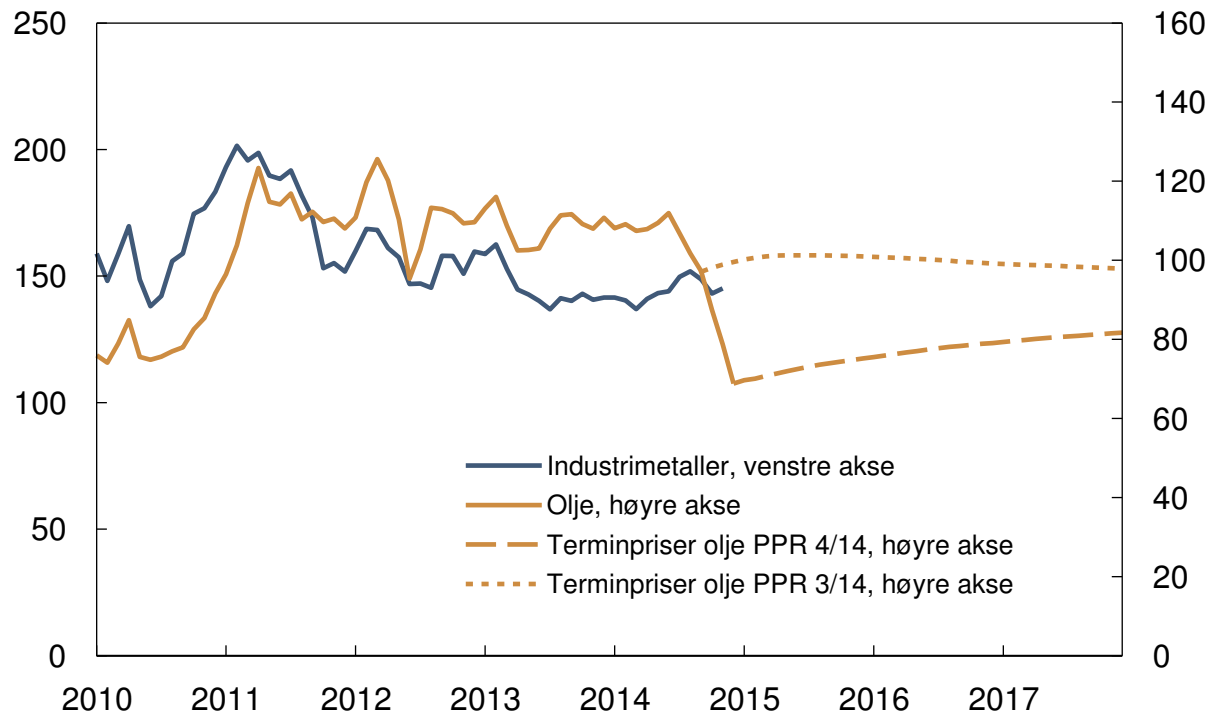

Figur 1.1 BNP. Sesongjustert volumindeks.
1. kv. 2008=100. 1. kv. 2008 – 3. kv. 2014

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 1.2 Priser på råolje og industrimetaller.¹⁾
Januar 2010 – desember 2017^{2) 3)}

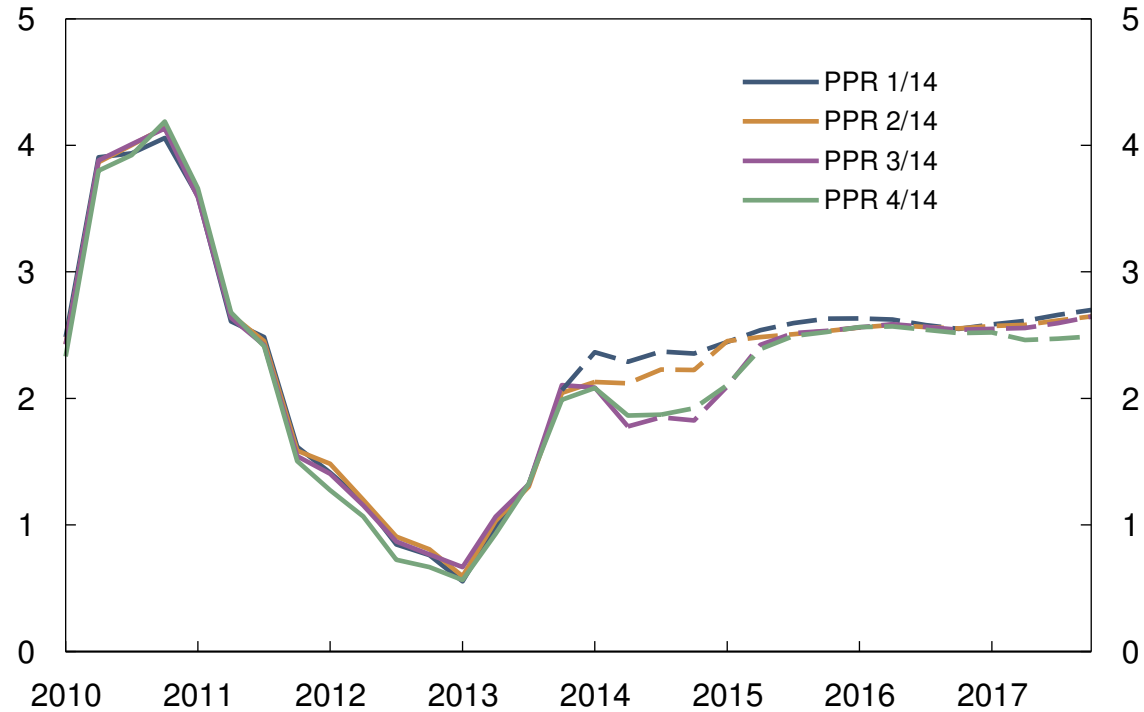
1) USD per fat for olje og indeks for industrimetaller

2) For desember 2014 er siste observasjon 5. desember 2014 brukt for oljepris

3) Terminpris fra 5. desember 2014

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

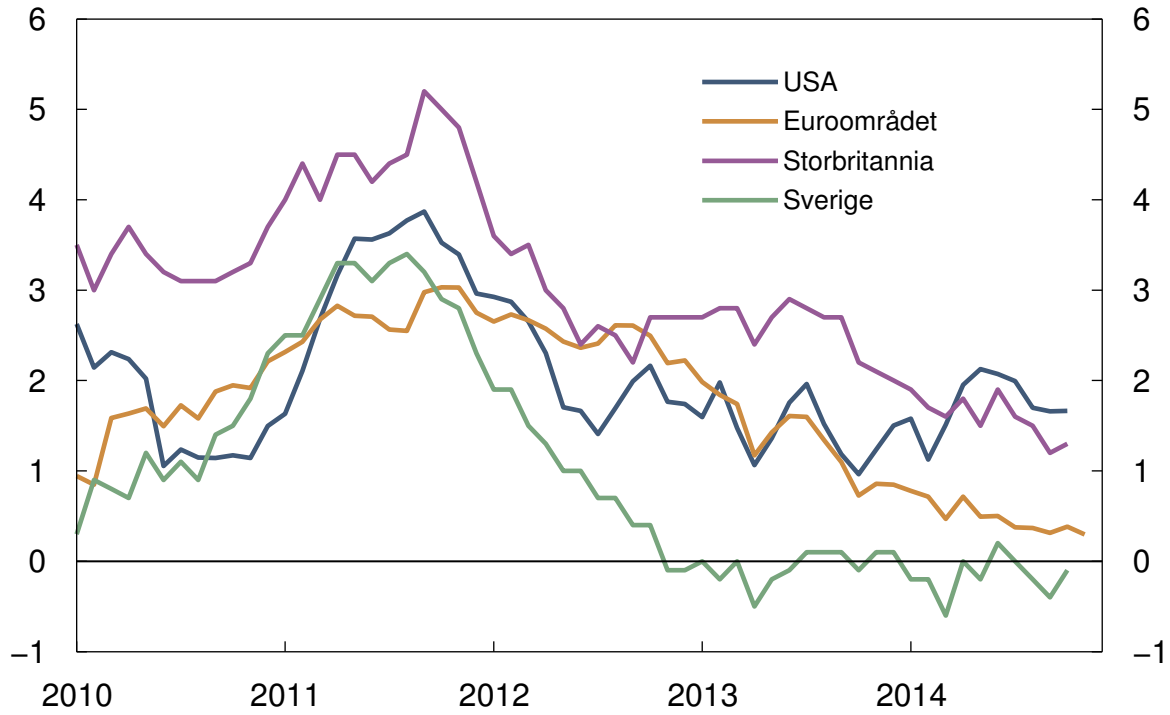
Figur 1.3 BNP hos handelspartnerne. Volum.
Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2017¹⁾

1) Anslag gitt på ulike tidspunkt (stiplet). Anslag fra 4. kv. 2014 for PPR 4/14
Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

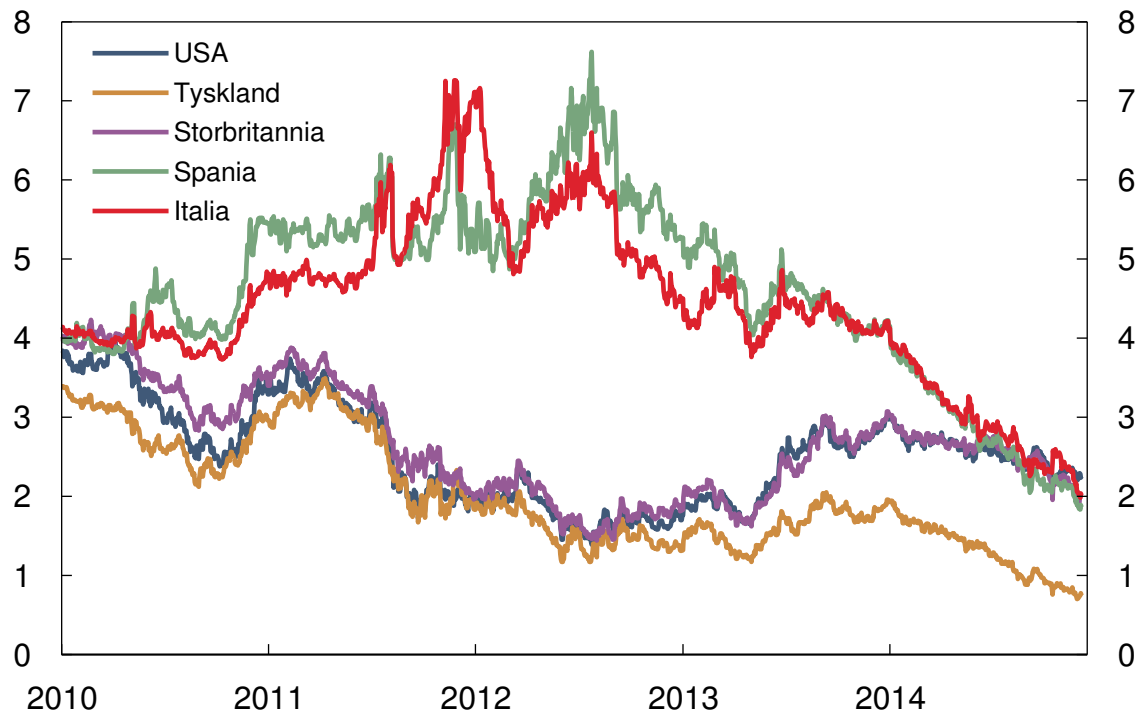
Figur 1.4 Konsumpriser.

Tolv månedersvekst. Prosent. Januar 2010 – november 2014¹⁾

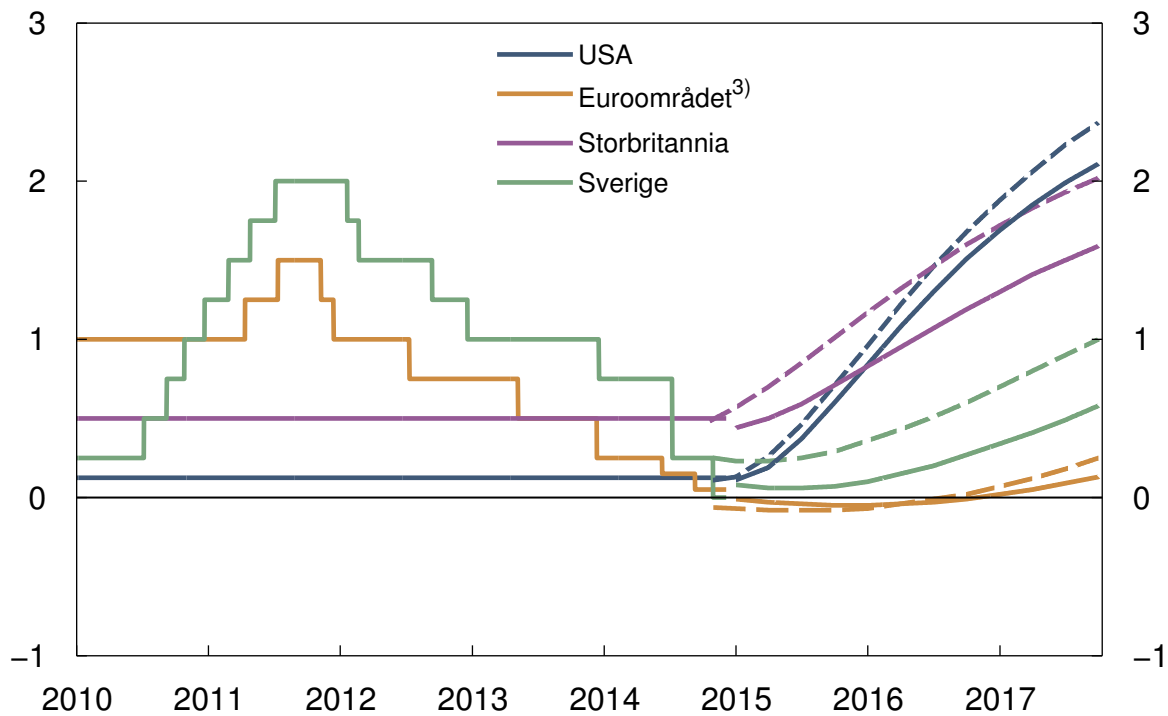
1) Til og med oktober 2014 for USA, Storbritannia og Sverige
Kilder: Eurostat og Bureau of Labour Statistics

Figur 1.5 Renter på 10-års statsobligasjoner.
Prosent. 1. januar 2010 – 5. desember 2014

Kilde: Bloomberg

Figur 1.6 Styringsrenter og beregnede terminrenter per 11. september 2014 og 5. desember 2014.¹⁾ Prosent. 1. januar 2010 – 1. oktober 2017²⁾

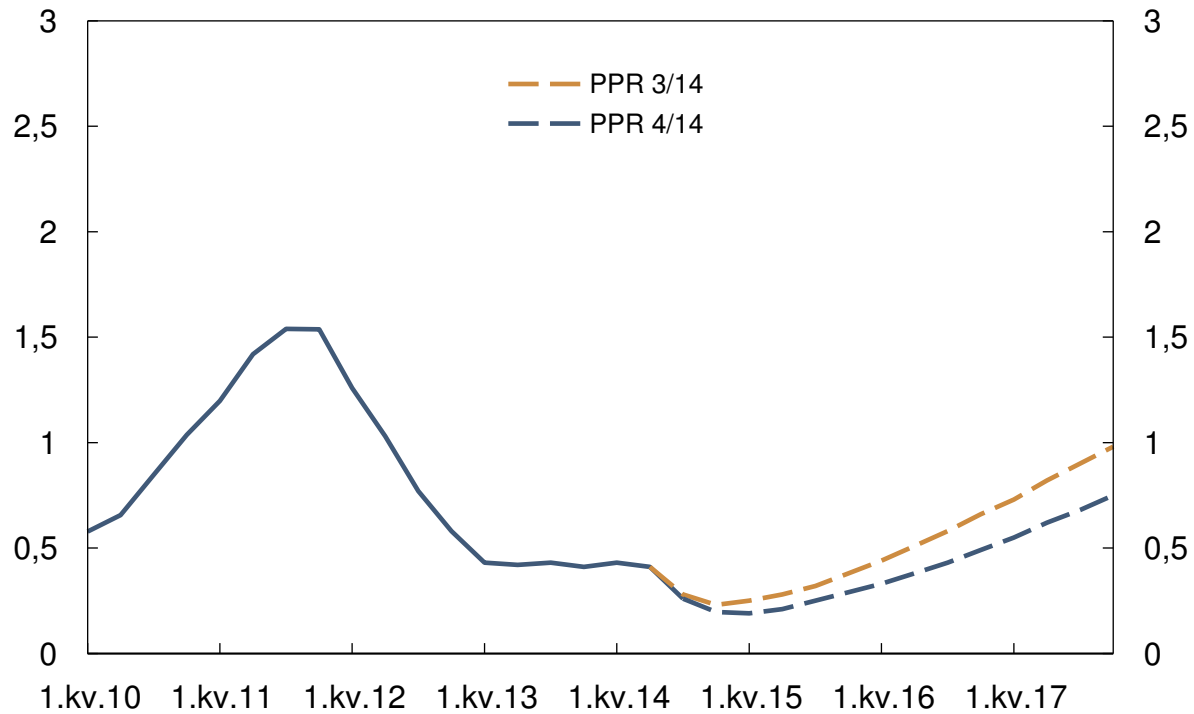
1) Stiplede linjer viser beregnede terminrenter per 11. september 2014. Tynne linjer viser terminrenter per 5. desember 2014. Terminrentene er basert på Overnight Index Swap (OIS)-renter

2) Dagstall fra 1. januar 2010 og kvartalstall fra 1. kvartal 2015

3) Eonia for euroområdet fra 1. kvartal 2015

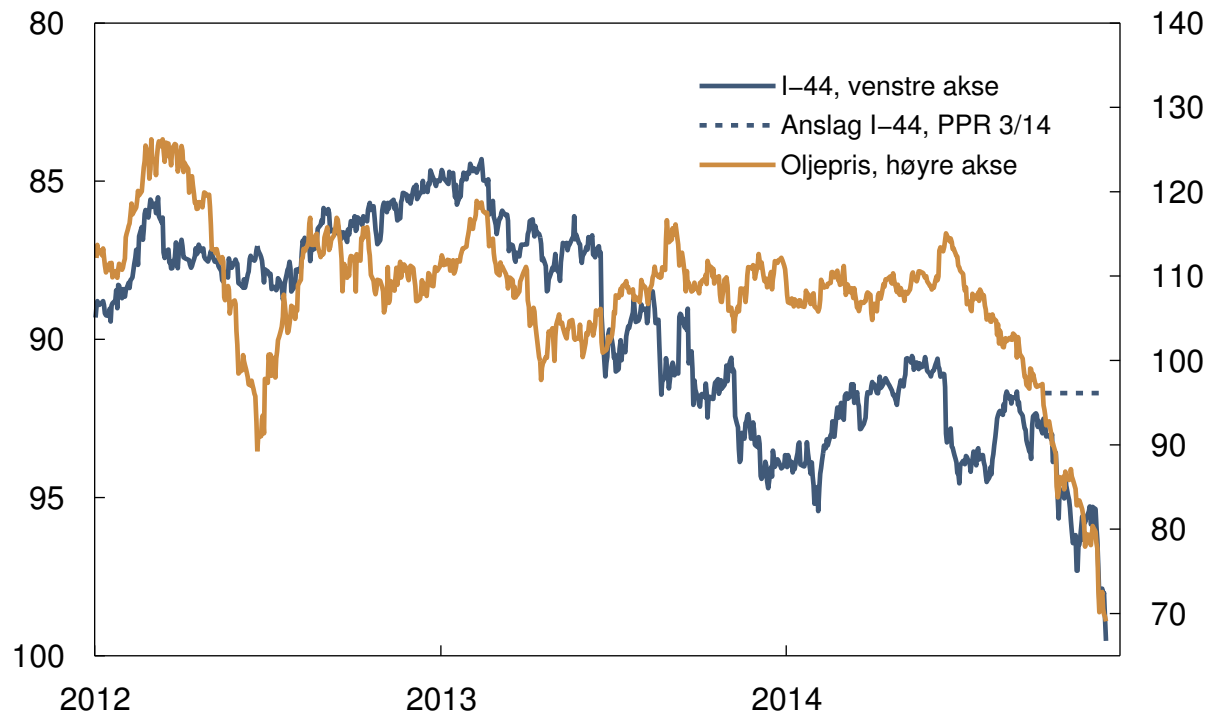
Kilder: Bloomberg og Norges Bank

Figur 1.7 Pengemarkedsrente hos handelspartnerne i PPR 3/14 og PPR 4/14.¹⁾
Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2017

1) Stiplede blå og gule linjer viser terminrenter henholdsvis per 5. desember 2014 og 11. september 2014
Kilder: Bloomberg og Norges Bank

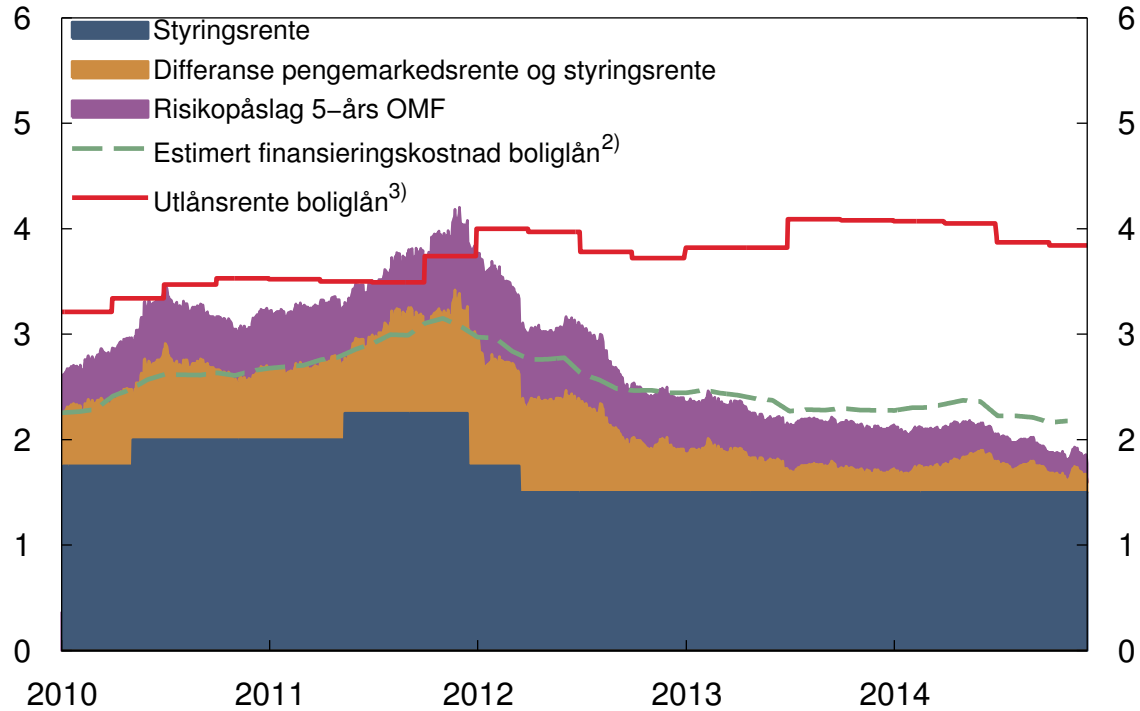
Figur 1.8 Oljepris og importveid valutakursindeks (I-44).¹⁾
1. januar 2012 – 5. desember 2014

1) Stigende kurve betyr sterkere kurs
Kilde: Norges Bank og Thomson Reuters

Figur 1.9 Utlånsrente boliglån¹⁾ og finansieringskostnader.
Prosent. 1. januar 2010 – 5. desember 2014

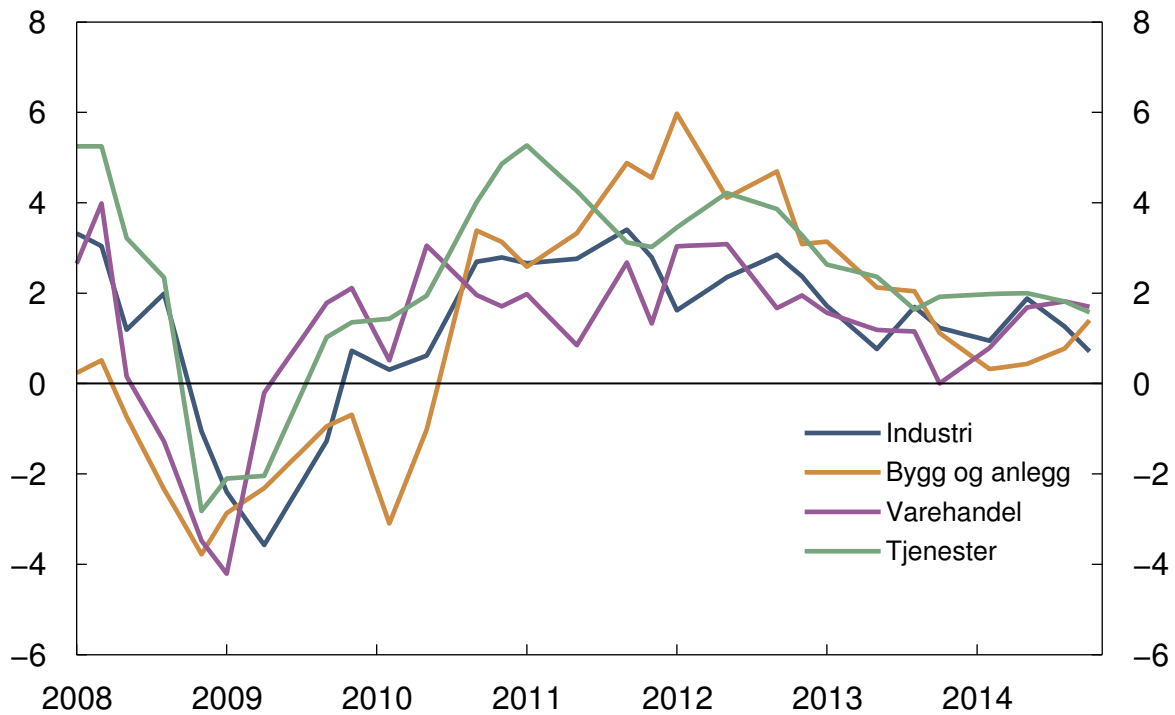
1) Utlånsrenten på rammelån med pant i bolig gitt av alle banker og kredittforetak i Norge

2) Estimert ut fra vektet rente på beholdning av OMF-lån og vektet innskuddsrente

3) Rammelån

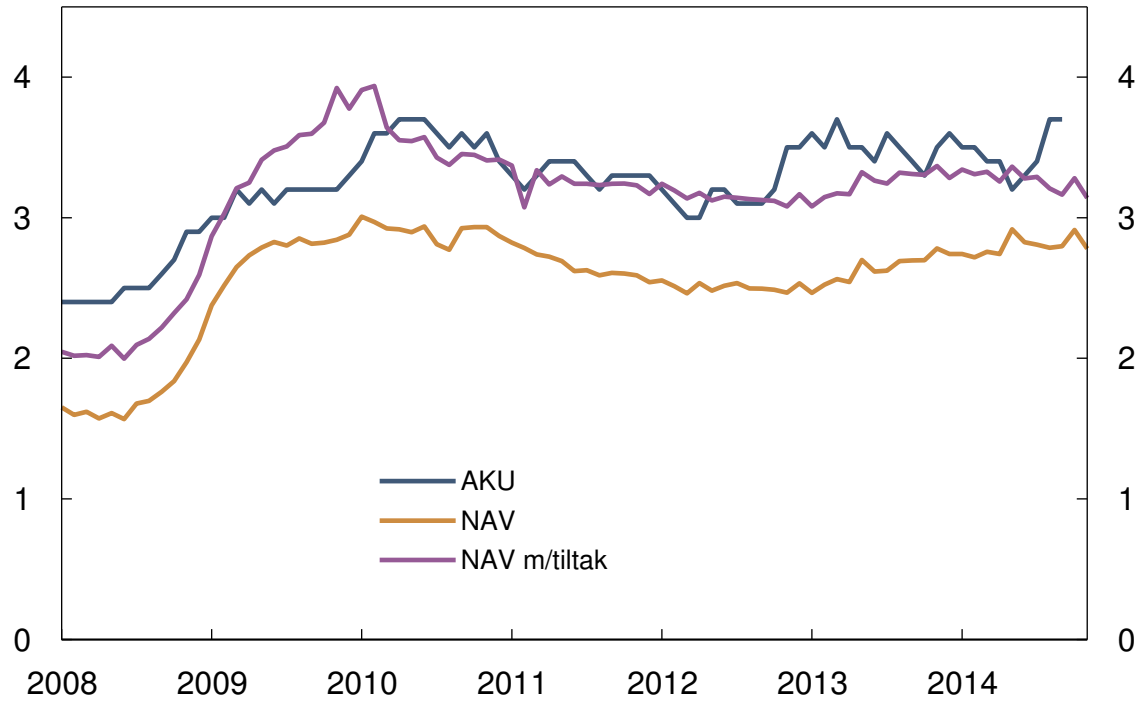
Kilder: DNB Markets, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.10 Norges Banks regionale nettverks indikator for vekst i produksjon siste tre måneder. Annualisert. Prosent. Januar 2008 – oktober 2014

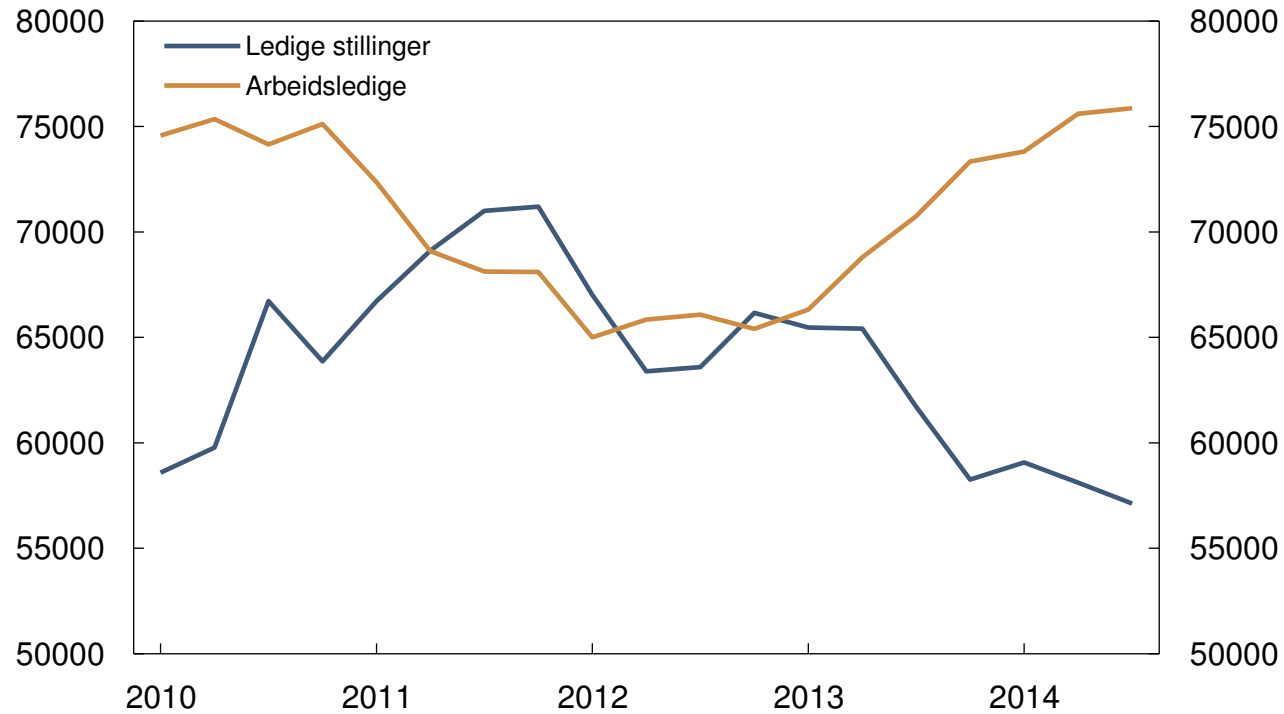
Kilde: Norges Bank

Figur 1.11 Arbeidsledighet i prosent av arbeidsstyrken. AKU¹⁾ og NAV.
Sesongjustert. Prosent. Januar 2008 – november 2014

1) Arbeidskraftundersøkelsen
Kilder: Statistisk sentralbyrå, NAV og Norges Bank

Figur 1.12 Antall ledige stillinger og antall arbeidsledige.¹⁾
Sesongjustert. 1. kv. 2010 – 3. kv. 2014

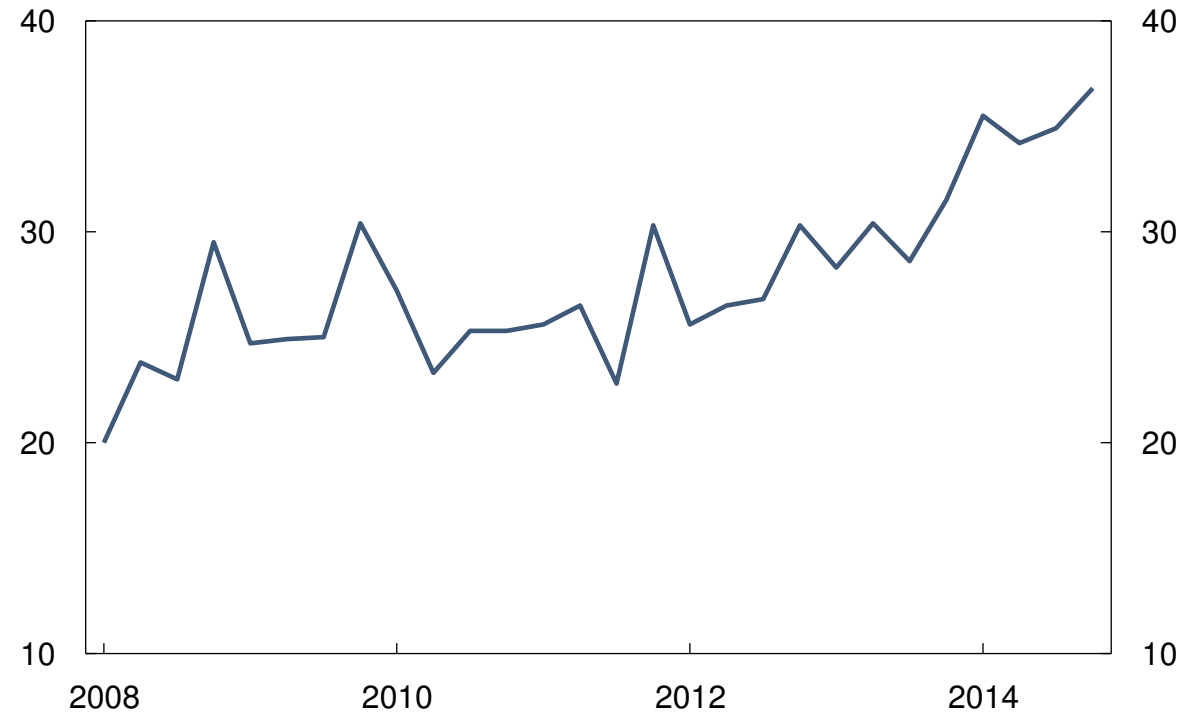

1) Registrerte arbeidsledige
Kilder: Statistisk sentralbyrå, NAV og Norges Bank

Figur 1.13 TNS Gallups spareindikator

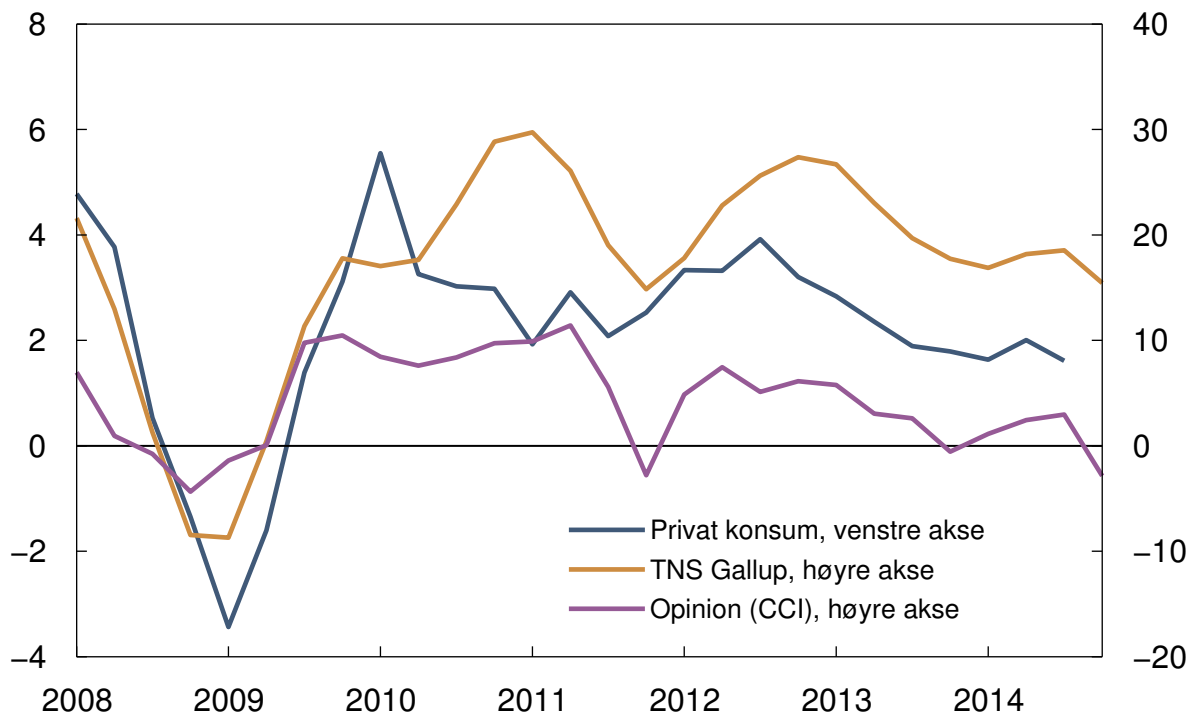
Andel som vil spare eller nedbetale lån dersom økonomien i husstanden ble bedre.

Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2014

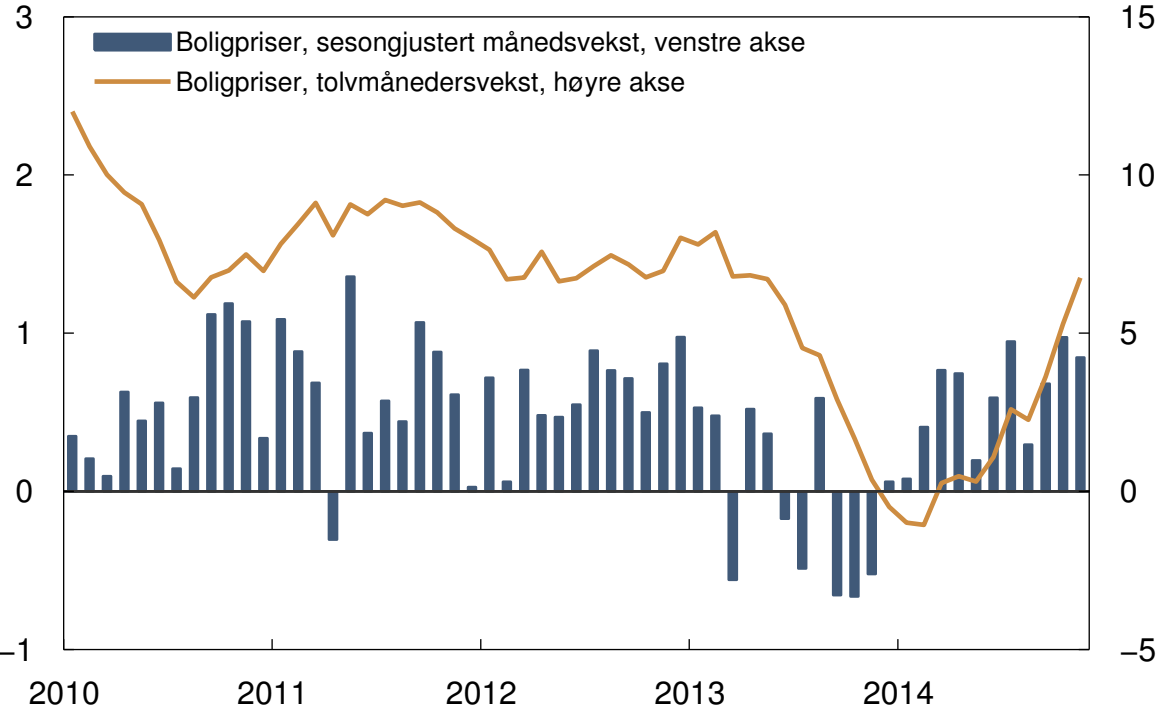
Kilde: TNS Gallup

Figur 1.14 Privat konsum og konsumenttillit
 Privat konsum: Firekvartalersvekst. Prosent.
 TNS Gallup og Opinion¹⁾: Indekser. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2014²⁾

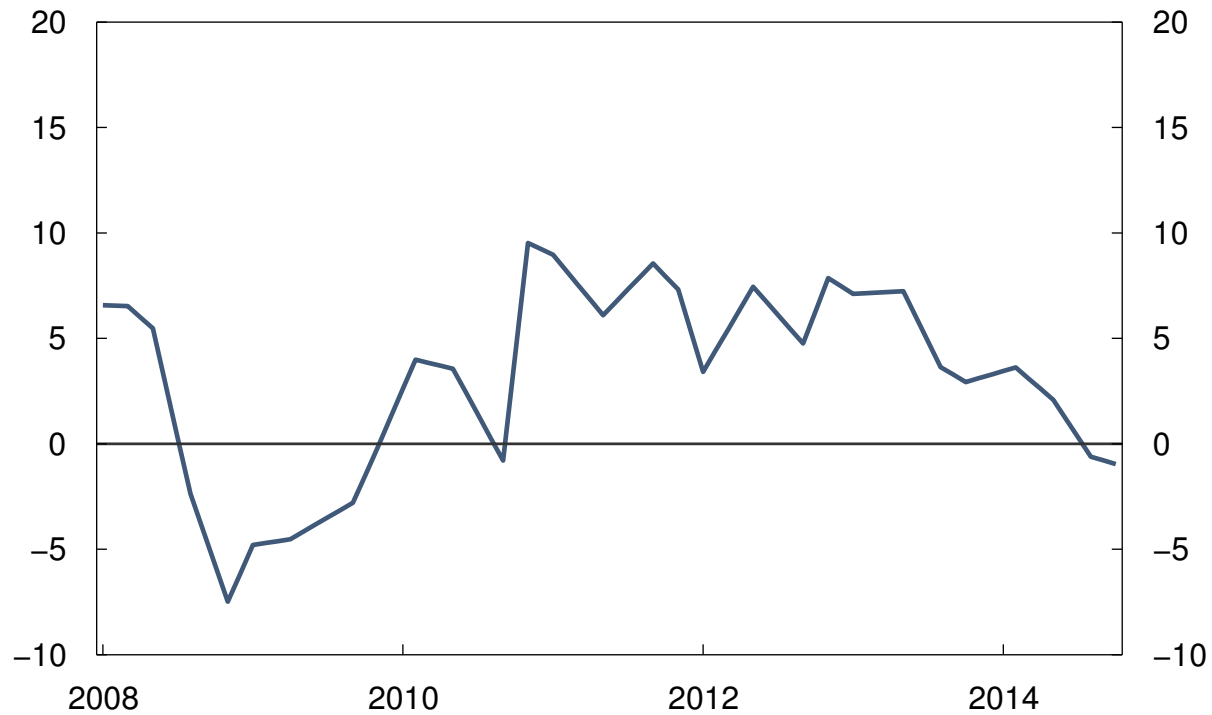
1) TNS Gallups forbrukerbarometer og Opinions CCI.
 For CCI er gjennomsnitt av månedstall benyttet som kvartalstall
 2) Til og med 3. kvartal 2014 for privat konsum og november for CCI
 Kilder: TNS Gallup, Opinion og Statistisk sentralbyrå

Figur 1.15 Boligpriser. Tolvmånedersvekst og sesongjustert månedsvekst. Prosent. Januar 2010 – november 2014

Kilder: Eiendom Norge, Eiendomsverdi og Finn.no

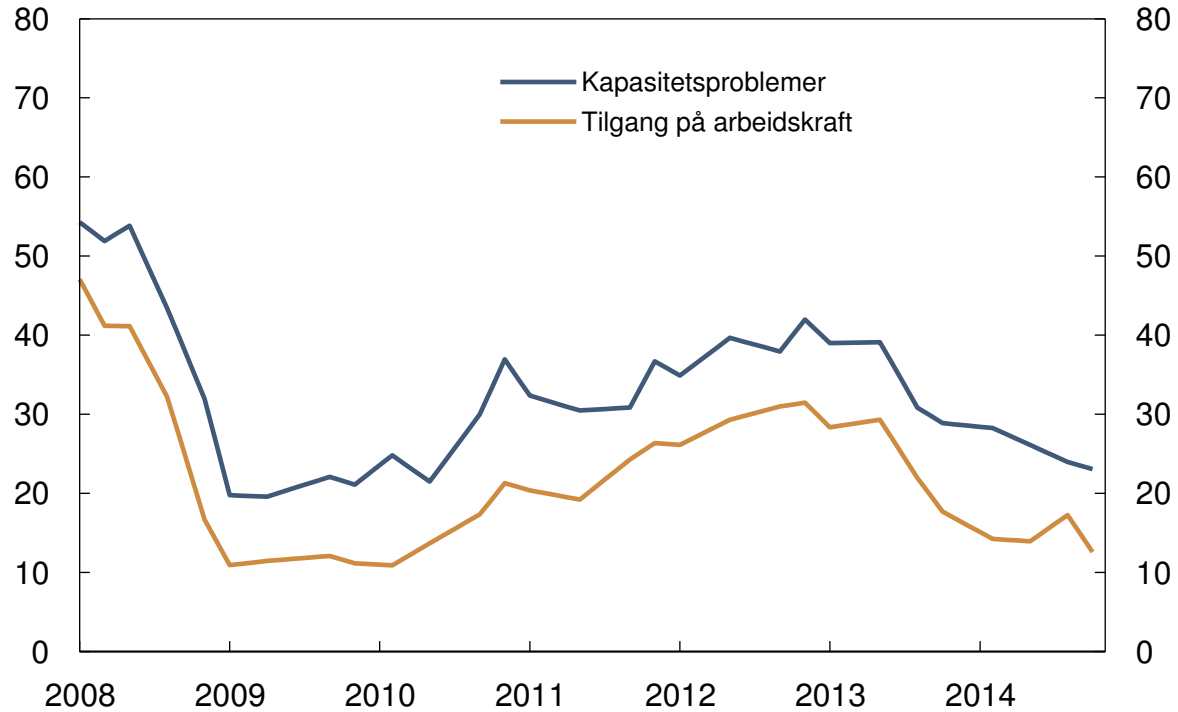
Figur 1.16 Investeringer i Norges Banks regionale nettverk
Prosent. Forventet vekst neste 12 måneder. Aggregert. Januar 2008 – oktober 2014

Kilde: Norges Bank

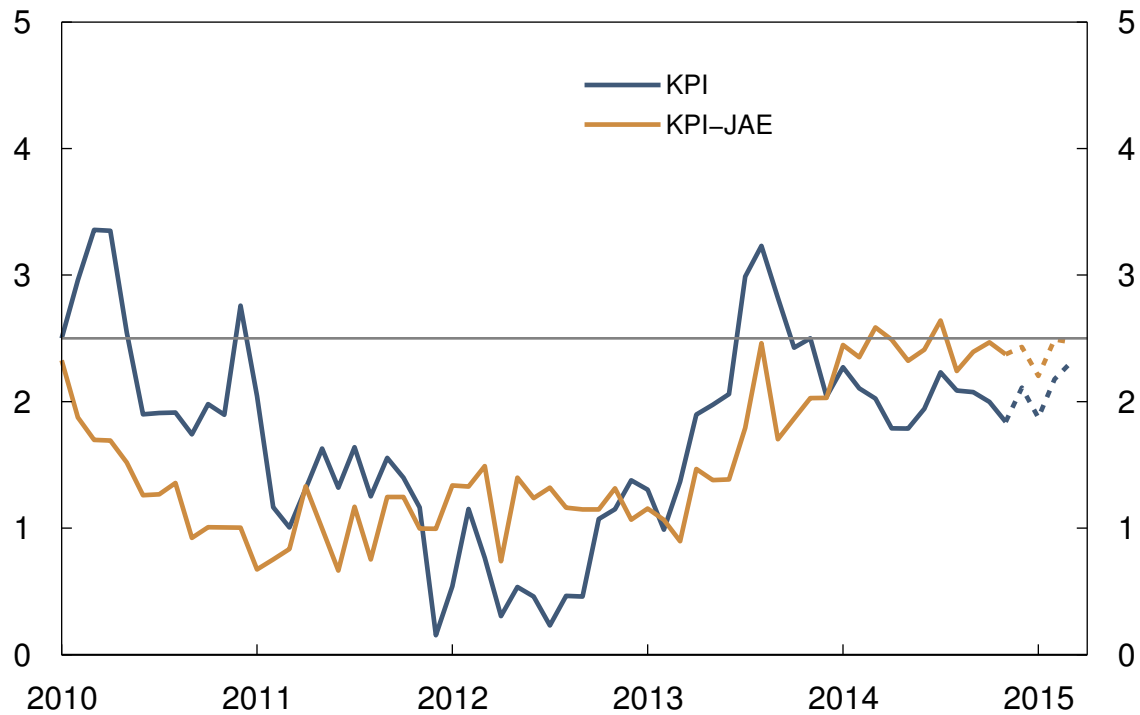

Figur 1.17 Kapasitetsproblemer og tilgang på arbeidskraft¹⁾ i Regionalt nettverk.
Prosent. Januar 2008 – oktober 2014

1) Andel av kontaktbedrifter som vil ha noen eller betydelige problemer med å møte en vekst i etterspørselen og andel av kontakter som svarer at tilgangen på arbeidskraft begrenser produksjonen
Kilde: Norges Bank

Figur 1.18 KPI og KPI-JAE.¹⁾ Tolv månedersvekst.
Prosent. Januar 2010 – mars 2015²⁾

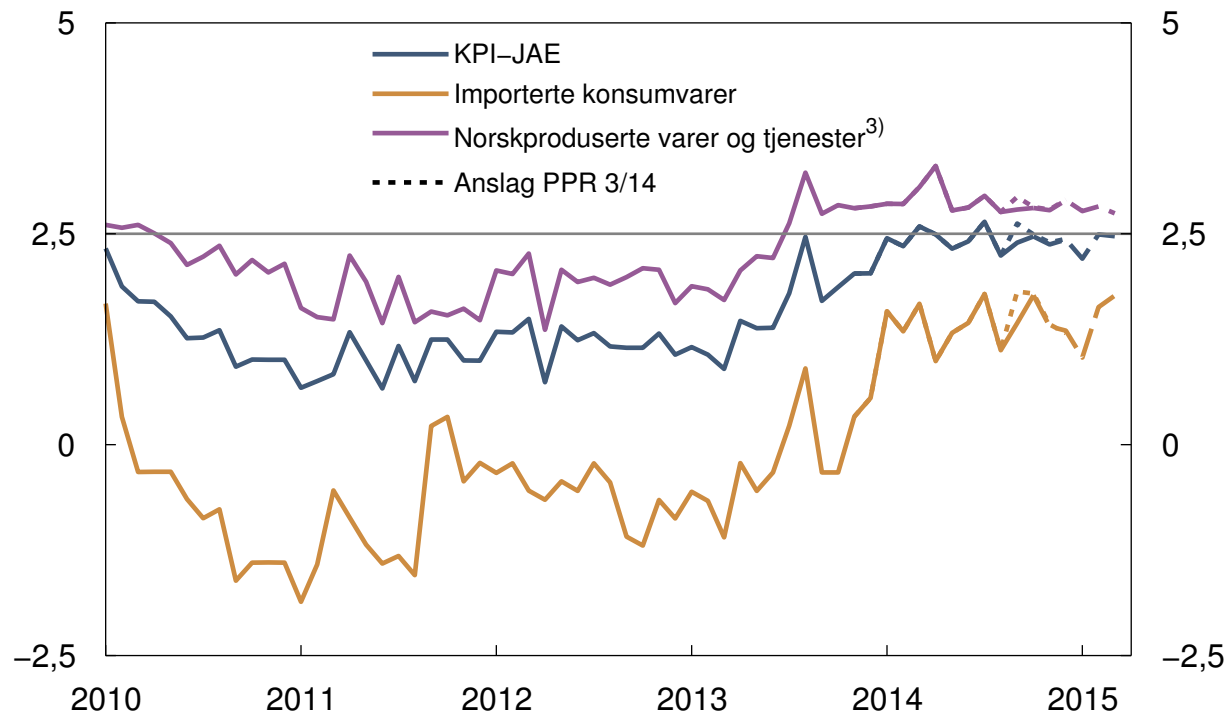

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

2) Anslag for november 2014 – mars 2015 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.19 KPI-JAE.¹⁾ Totalt og fordelt etter leveringssektorer.
Tolv månedersvekst. Prosent. Januar 2010 – mars 2015²⁾

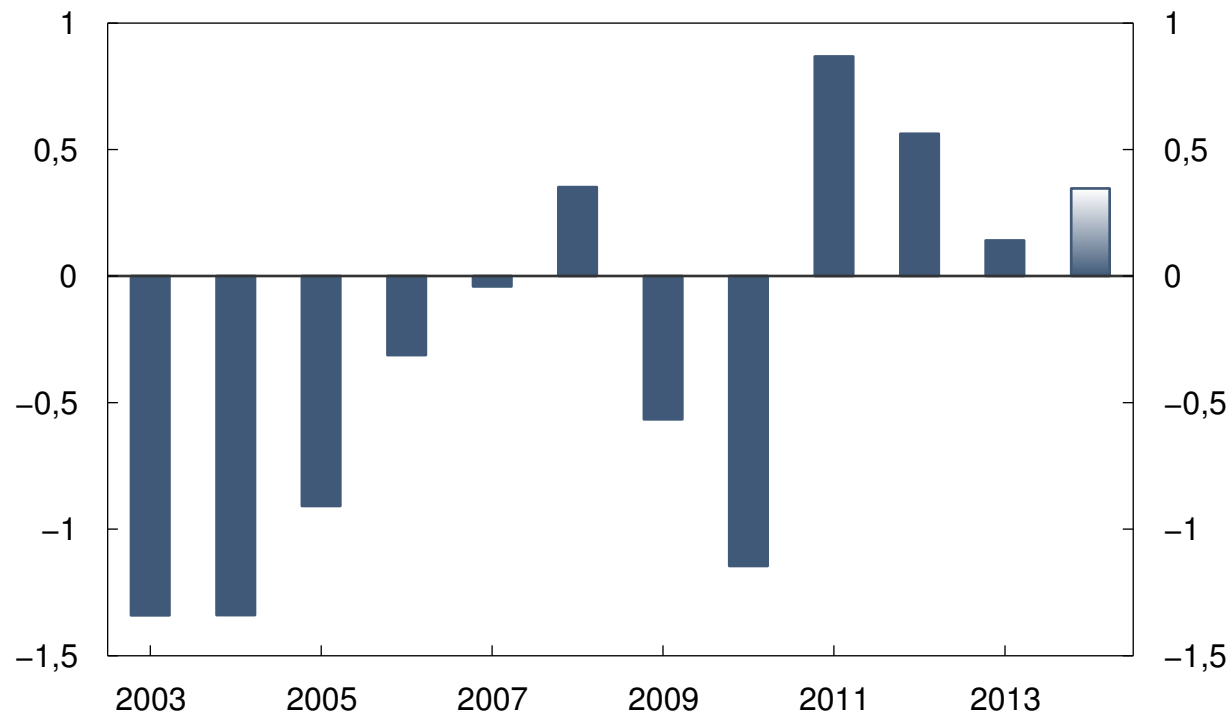
1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

2) Anslag for november 2014 – mars 2015 (stiplet)

3) Norges Banks beregninger

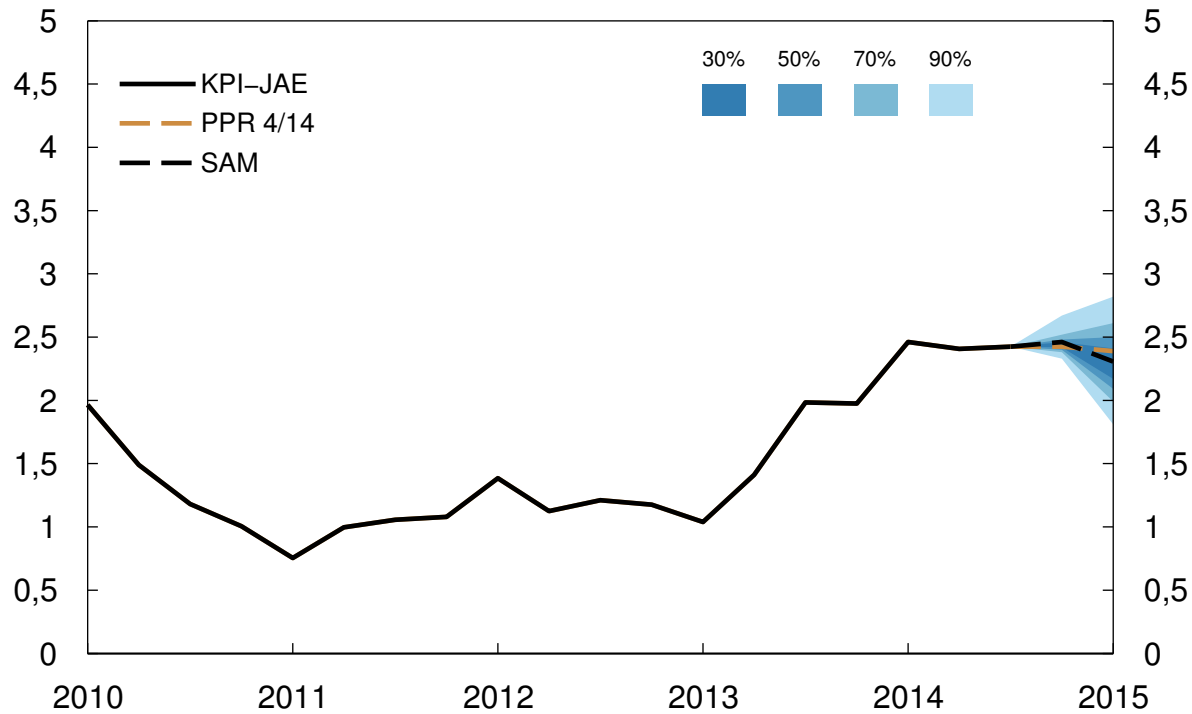
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.20 Indikator for internasjonale prisimpulser til importerte konsumvarer målt i utenlandsk valuta. Årsvekst. Prosent. 2003 – 2014¹⁾

1) Anslag for 2014
Kilde: Norges Bank

Figur 1.21 KPI-JAE.¹⁾ Faktisk utvikling, anslag i referansebanen og fremskrivninger fra SAM²⁾ med usikkerhetsvifte. Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2010 – 1. kv. 2015³⁾

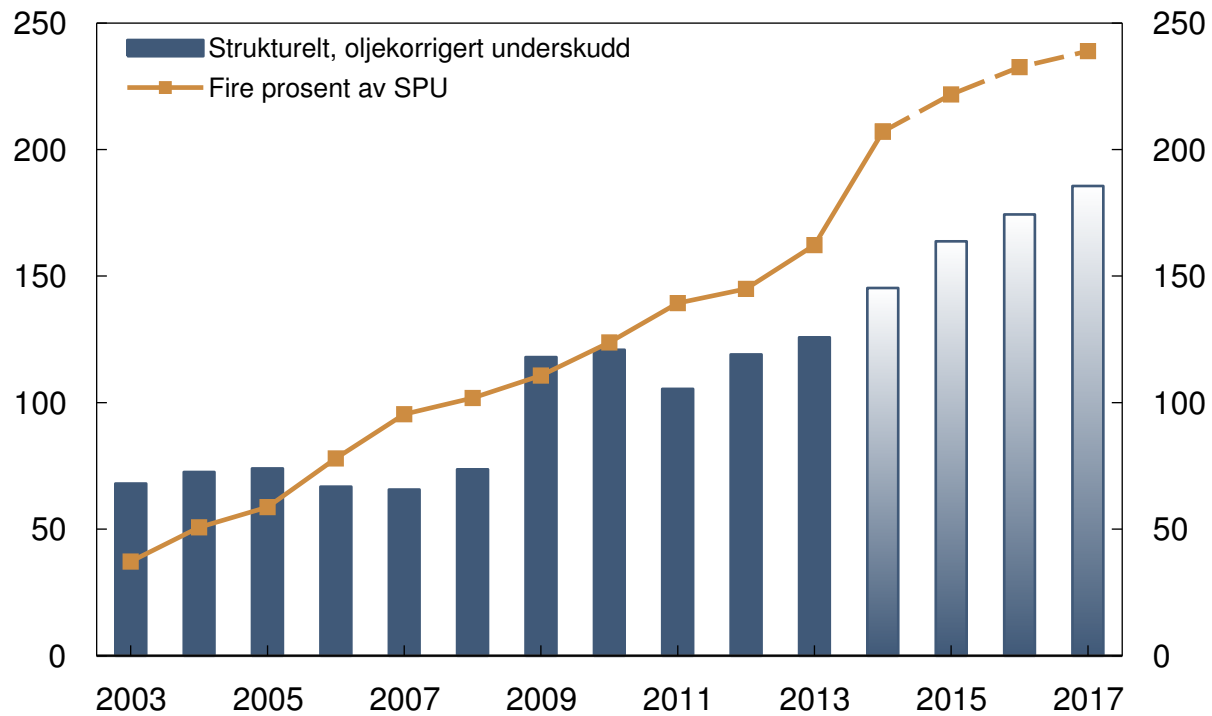
1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

2) System for sammenveiling av korttidsmodeller

3) Anslag for 4. kv. 2014 – 1. kv. 2015 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

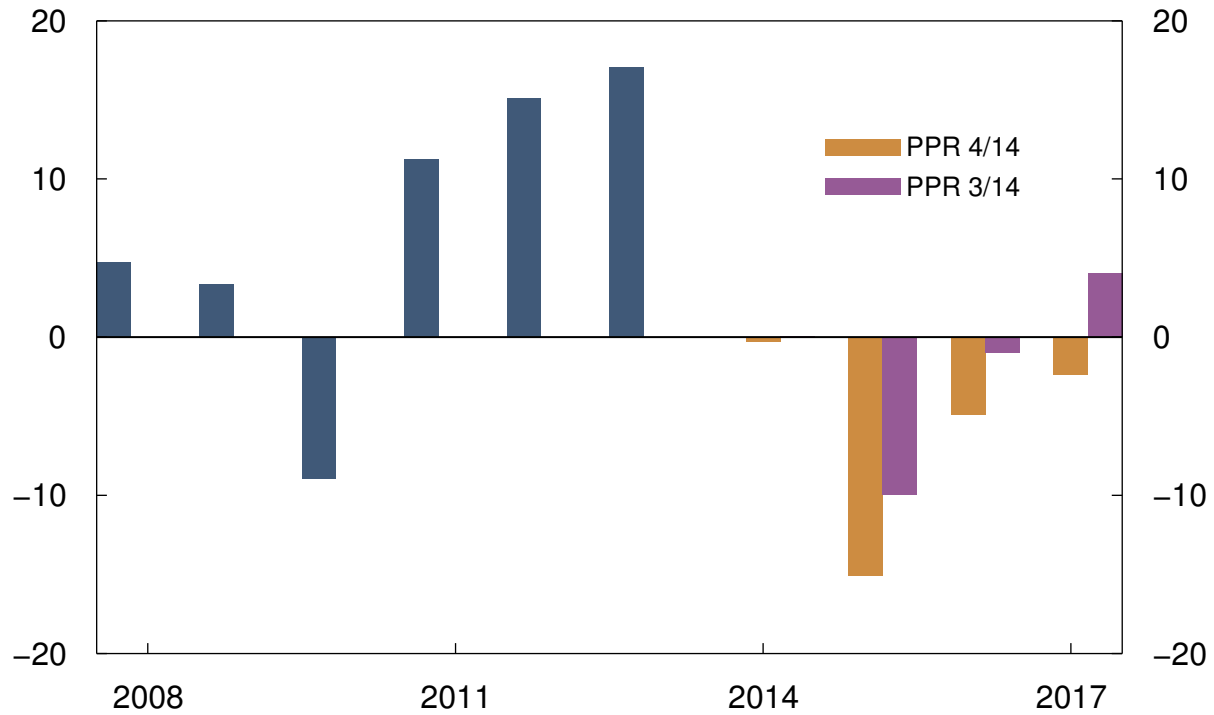
Figur 1.22 Det strukturelle, oljekorrigerede underskuddet og fire procent av Statens pensjonsfond utland. Faste 2015-priser. Milliarder kroner. 2003 – 2017¹⁾

1) Anslag for 2014 – 2017

Kilder: Finansdepartementet og Norges Bank

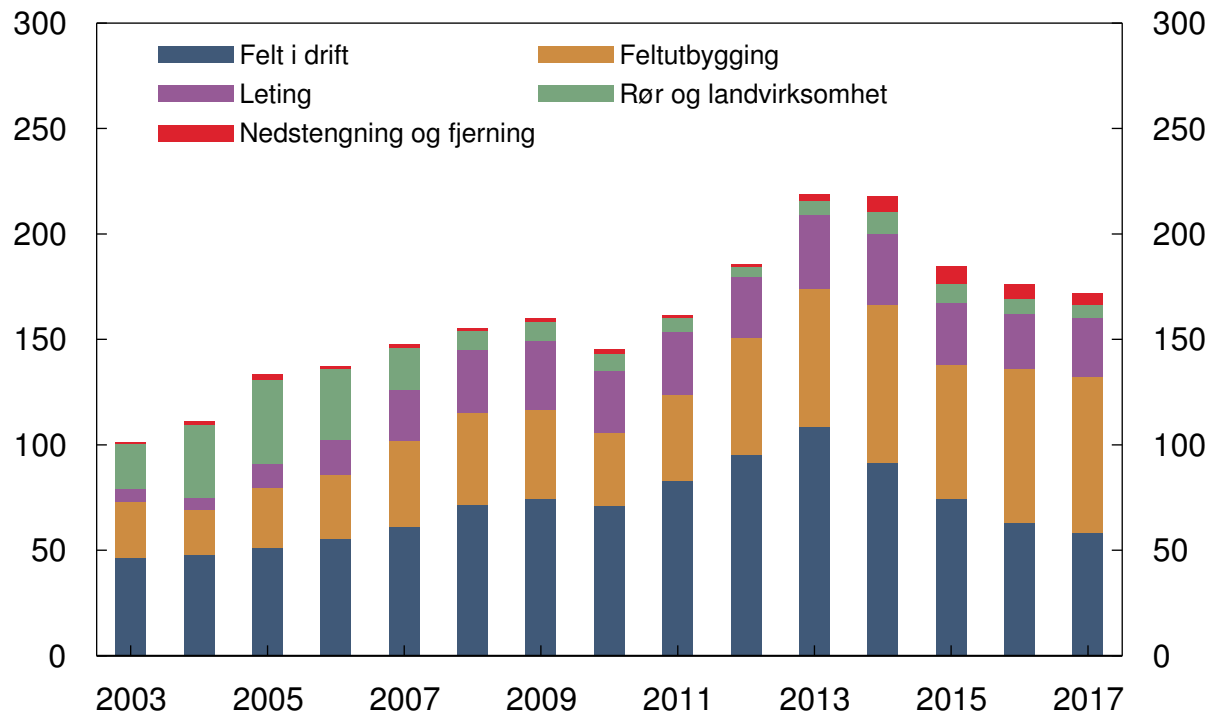
Figur 1.23 Petroleumsinvesteringer.
Volum. Årsvekst. Prosent. 2008 – 2017¹⁾

1) Anslag for 2014 – 2017

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

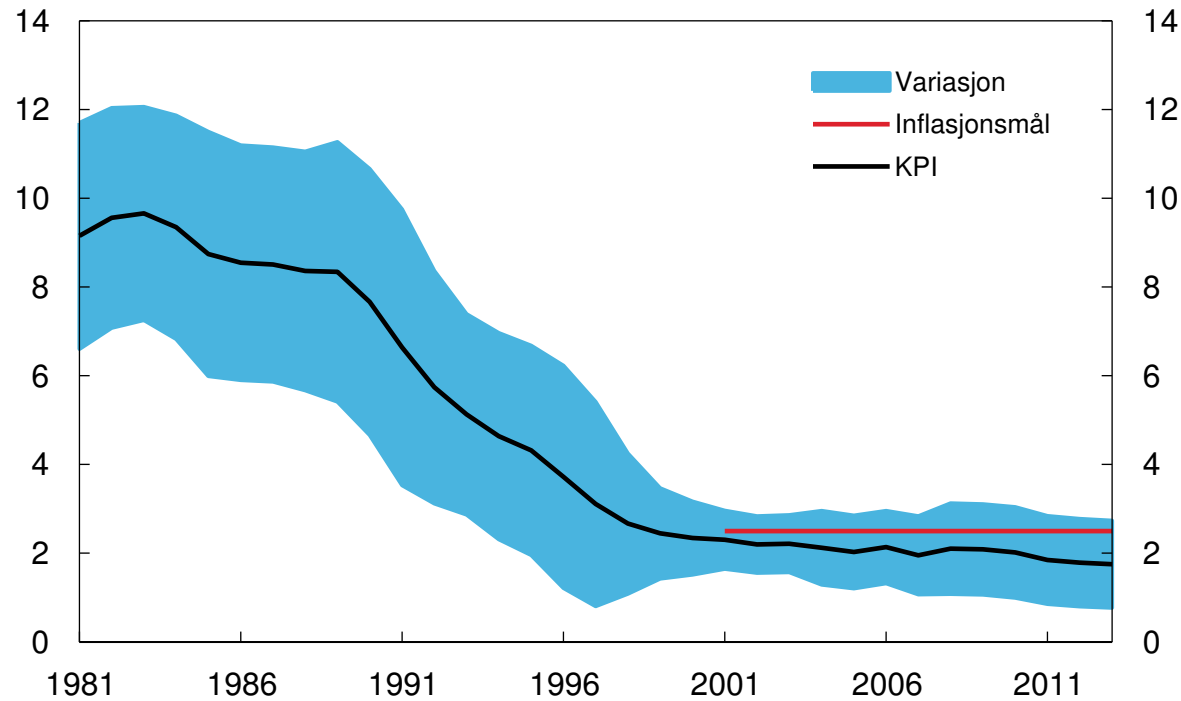
Figur 1.24 Petroleumsinvesteringer.
Faste 2014-priser. Milliarder kroner. 2003 – 2017¹⁾

1) Anslag for 2014 – 2017. Verdital fra investeringstillingen er deflatert med prisindeksen for petroleumsinvesteringer i nasjonalregnskapet.
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.1 Glidende tiårs gjennomsnitt¹⁾ og variasjon²⁾ i KPI.
Årsvekst. Prosent. 1981 – 2013

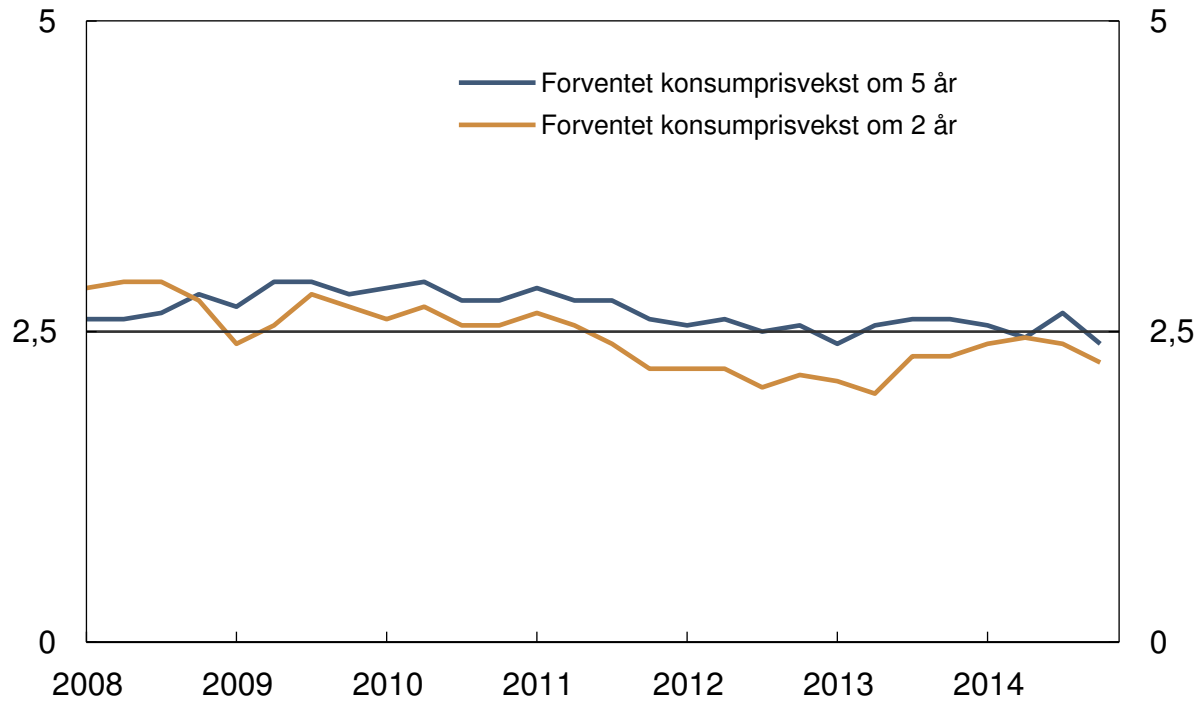

1) Det glidende gjennomsnittet er beregnet 10 år tilbake

2) Båndet rundt KPI er variasjonen i KPI i snittperioden, målt ved +/- ett standardavvik

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

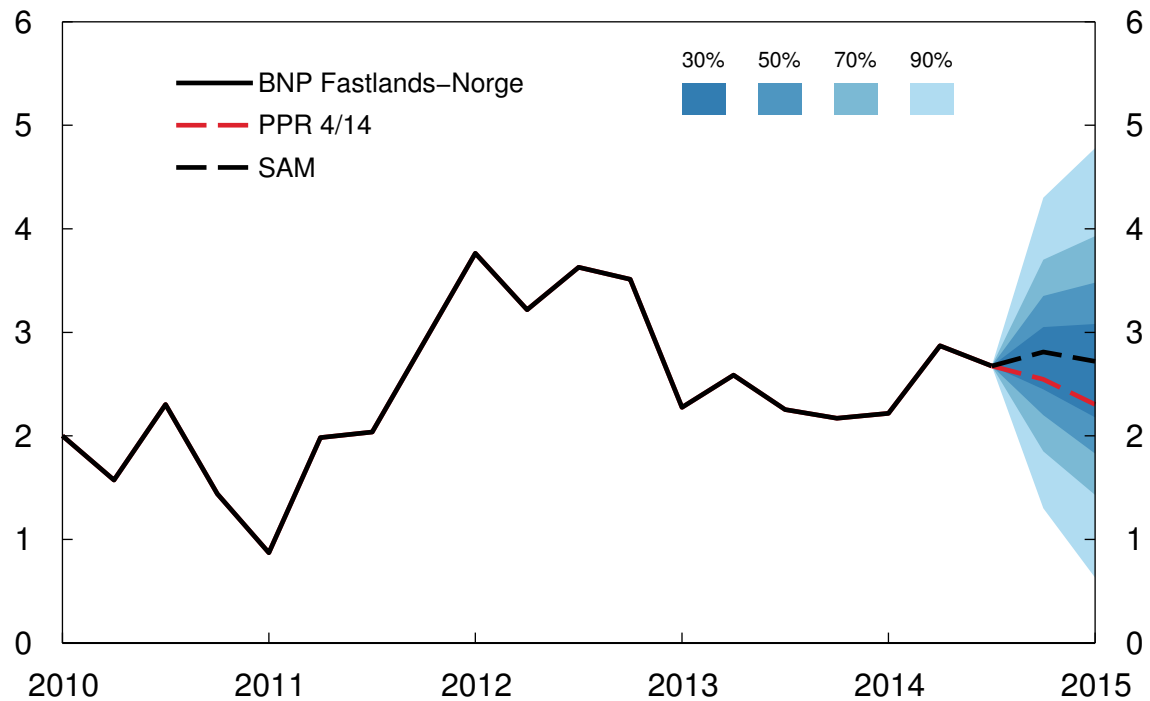
Figur 2.2 Forventet konsumprisvekst om to og fem år.¹⁾
Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2014

1) Gjennomsnitt av forventningene til arbeidslivsorganisasjoner og økonomer i finansnæringen og akademien
Kilder: TNS Gallup og Opinion

Figur 2.3 BNP for Fastlands-Norge. Faktisk utvikling, anslag i referansebanen og fremskrivninger fra SAM¹⁾ med usikkerhetsvifte.

Firekvartalersvekst. Volum. Sesongjustert. Prosent. 1. kv. 2010 – 1. kv. 2015²⁾

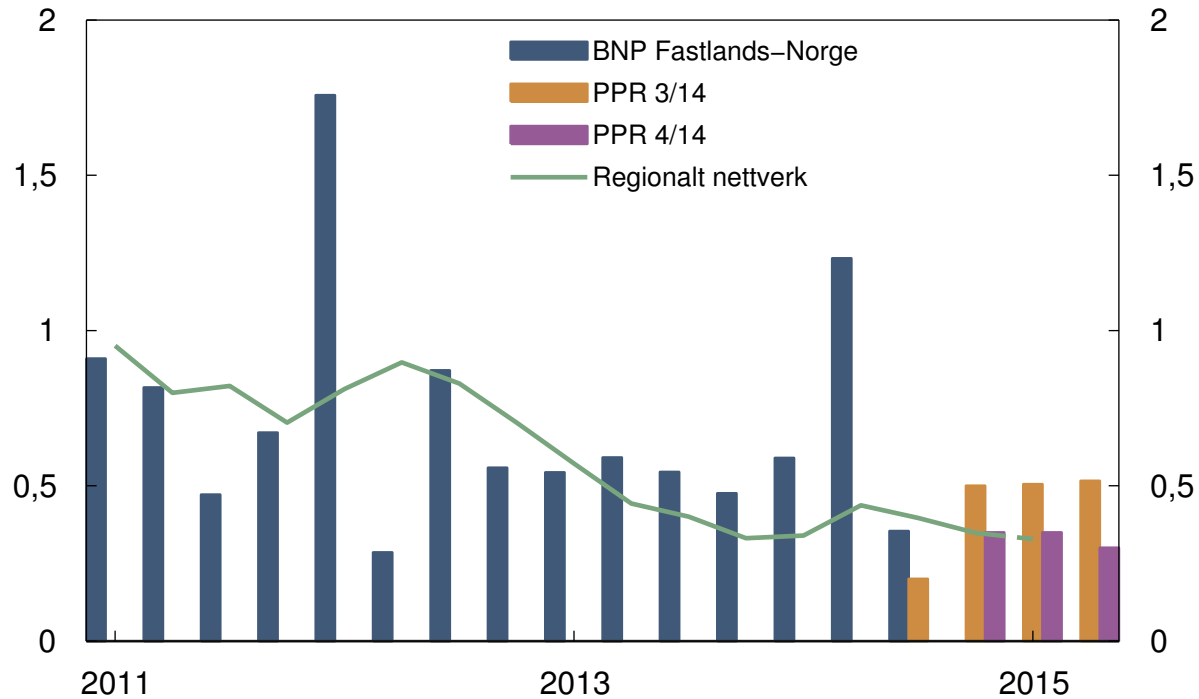

1) System for sammenveiling av korttidsmodeller

2) Anslag for 4. kv. 2014 – 1. kv. 2015 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.4 BNP for Fastlands-Norge¹⁾ og Norges Banks regionale nettverks indikator for vekst i produksjonen siste tre måneder og forventet vekst i produksjon neste seks måneder. Prosent. 1. kv. 2011 – 2. kv. 2015²⁾

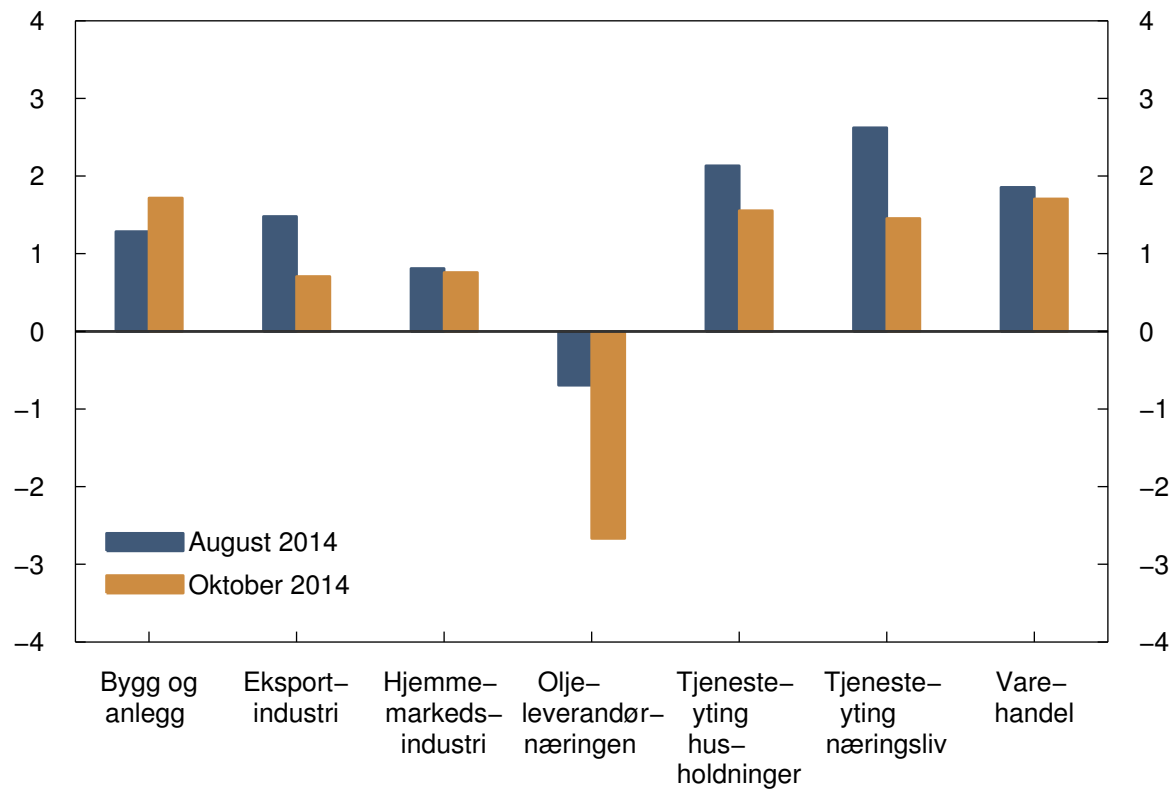

1) Sesongjustert kvartalsvekst. Volum

2) Siste observasjon i Regionalt nettverk er oktober 2014. Siste observasjon for BNP-vekst er 3. kvartal 2014.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

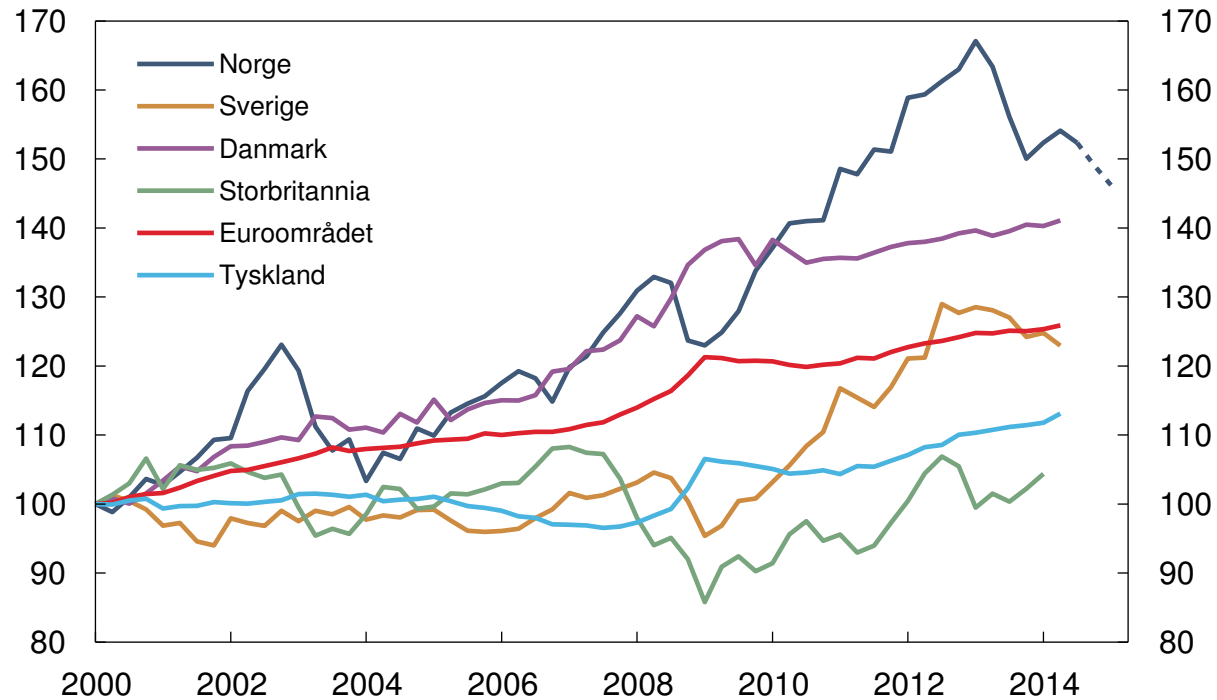
Figur 2.5 Forventet produksjonvekst neste seks måneder i Norges Banks regionale nettverk
Annualisert. Prosent

Kilde: Norges Bank

Figur 2.6 Lønnskostnader per produsert enhet i felles valuta¹⁾

1. kv. 2000=100. 1. kv. 2000 – 1. kv. 2015²⁾

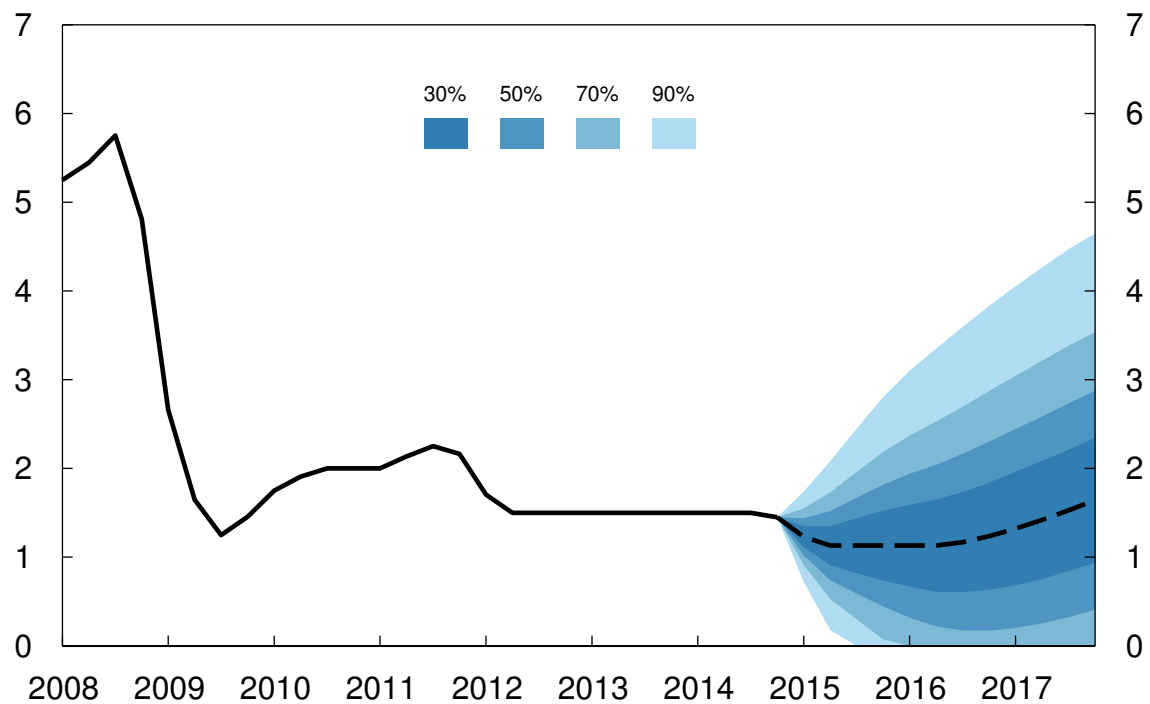

1) Euro benyttes som felles valuta i beregningene

2) Anslag 4. kv 2014 – 1. kv 2015 (stiplet). Det er lagt til grunn en utvikling i eurokursen i tråd med forutsetningene om I-44 i PPR 4/14

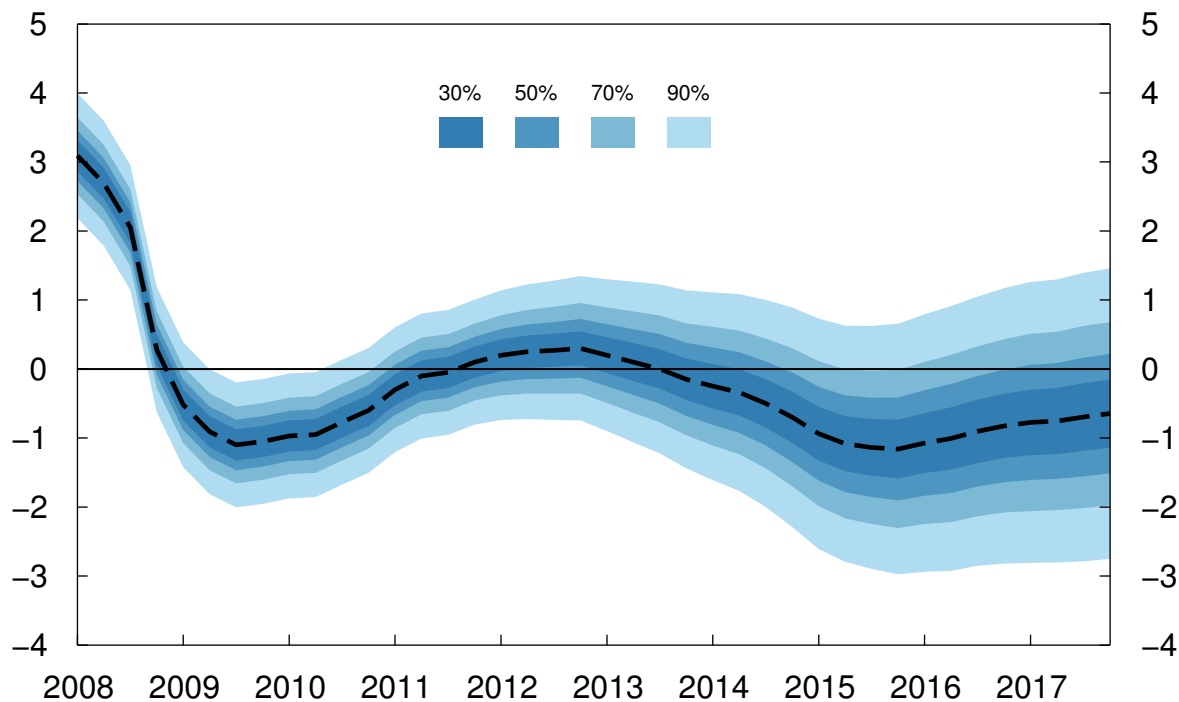
Kilder: OECD, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.7a Anslag på styringsrenten i referansebanen med sannsynlighetsfordeling. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2017¹⁾

1) Anslag for 4. kv. 2014 – 4. kv. 2017 (stiplet)
Kilde: Norges Bank

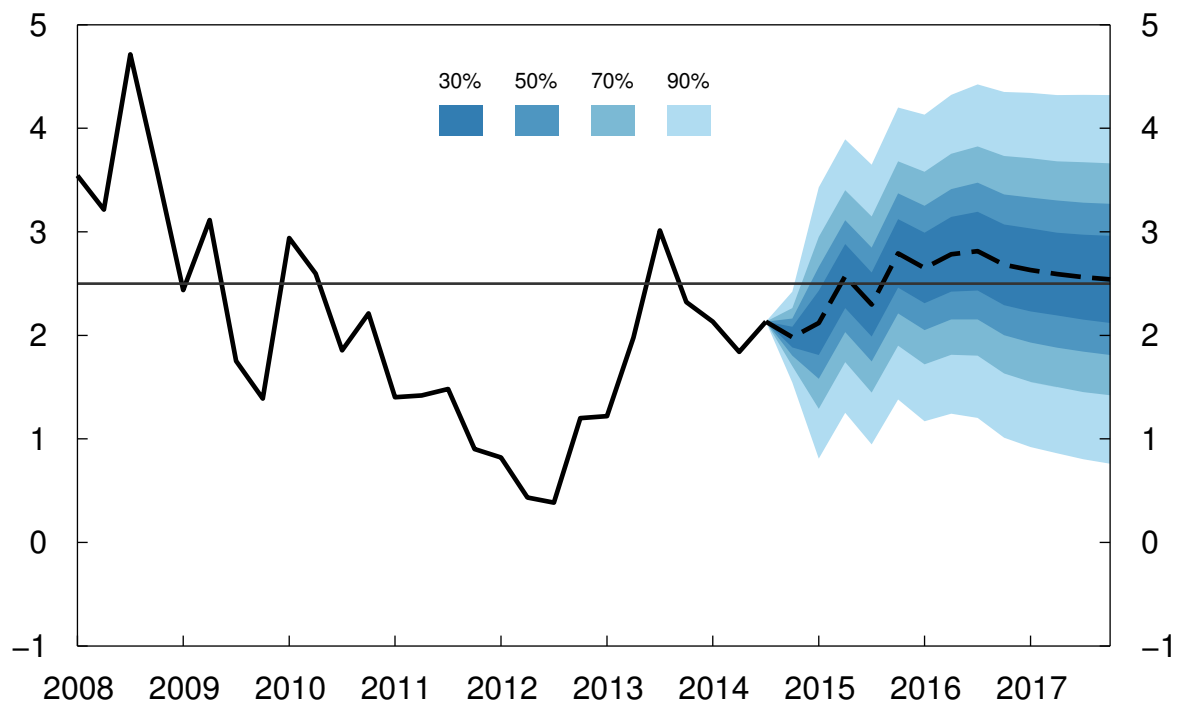
Figur 2.7b Anslag på produksjonsgapet¹⁾ i referansebanen med sannsynlighetsfordeling. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2017

1) Produksjonsgapet måler den prosentvise forskjellen mellom BNP for Fastlands-Norge og anslått potensielt BNP for Fastlands-Norge
Kilde: Norges Bank

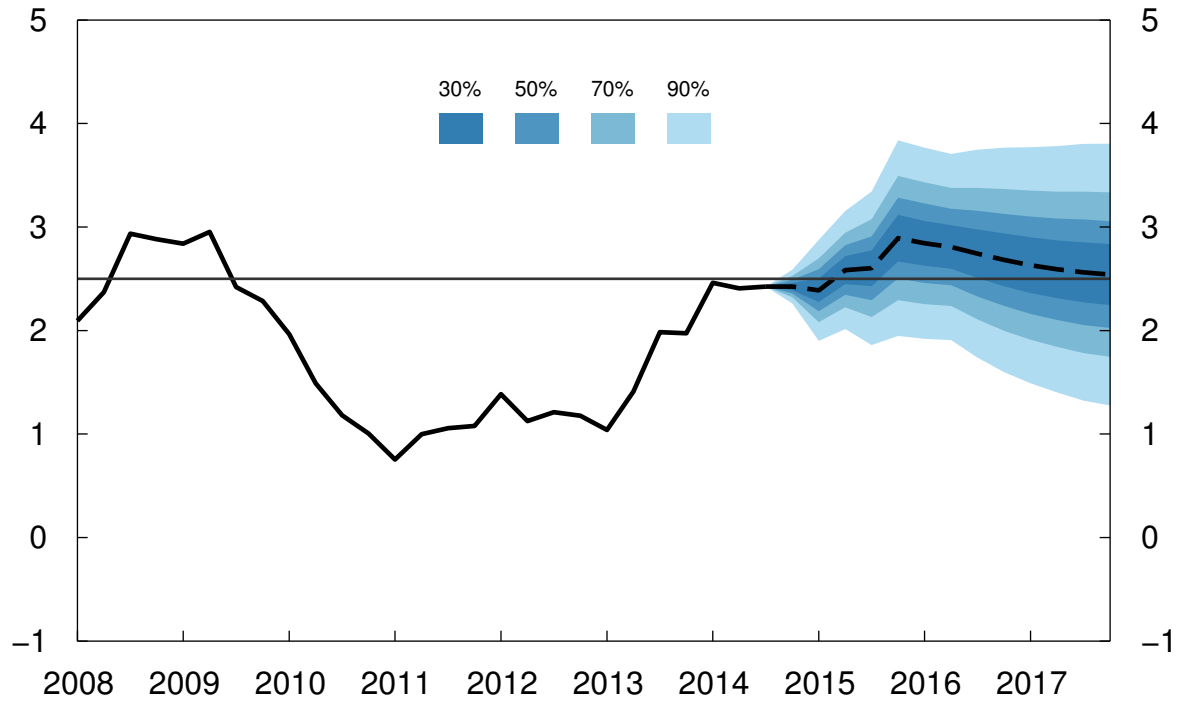

Figur 2.7c Anslag på KPI i referansebanen med sannsynlighetsfordeling.
Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2017¹⁾

1) Anslag for 4. kv. 2014 – 4. kv. 2017 (stiplet)
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.7d Anslag på KPI-JAE¹⁾ i referansebanen med sannsynlighetsfordeling. Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2017²⁾

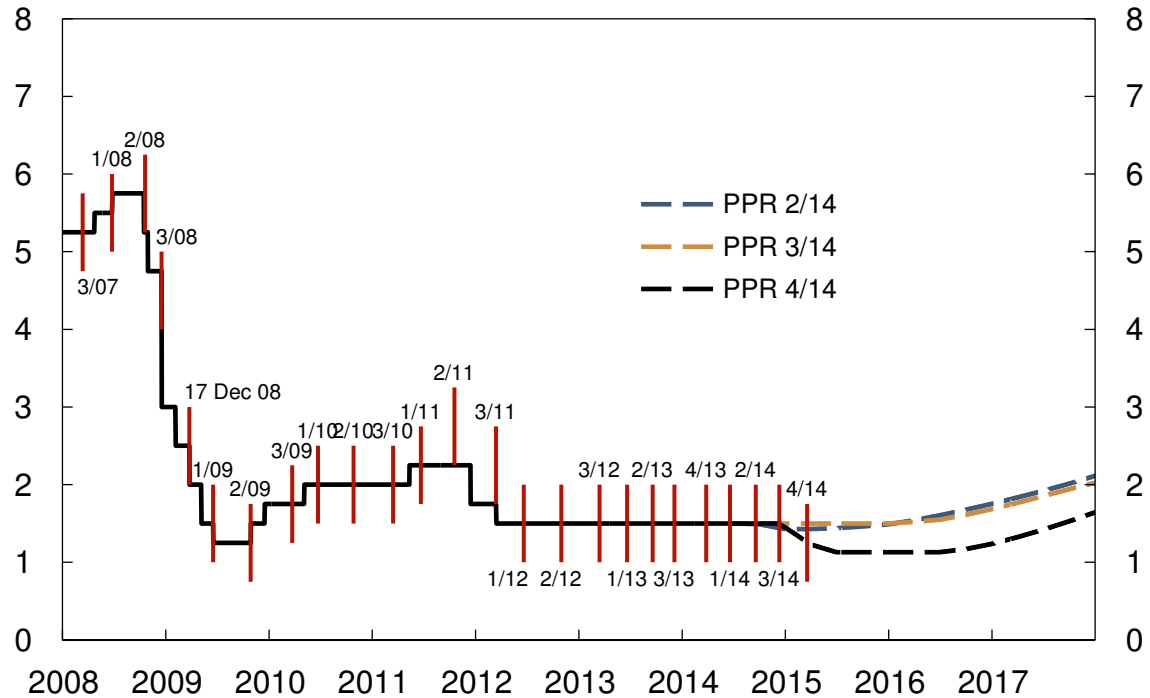

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

2) Anslag for 4. kv. 2014 – 4. kv. 2017 (stiplet)

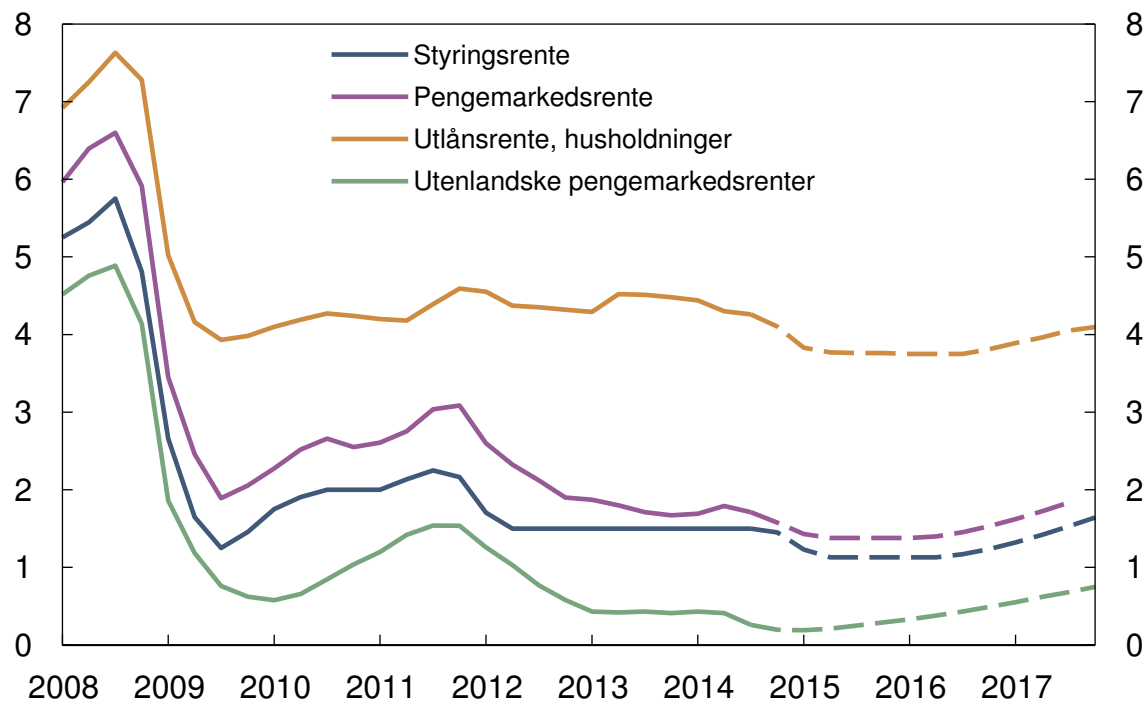
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.8 Intervall for styringsrenten ved utgangen av hver strategiperiode, faktisk utvikling og anslag på styringsrenten i referansebanen. Prosent. 1. januar 2008 – 31. desember 2017

Kilde: Norges Bank

Figur 2.9 Styringsrente, tremåneders pengemarkedsrente¹⁾, utlånsrente til husholdninger²⁾ og utenlandske pengemarkedsrenter i referansebanen. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2017³⁾

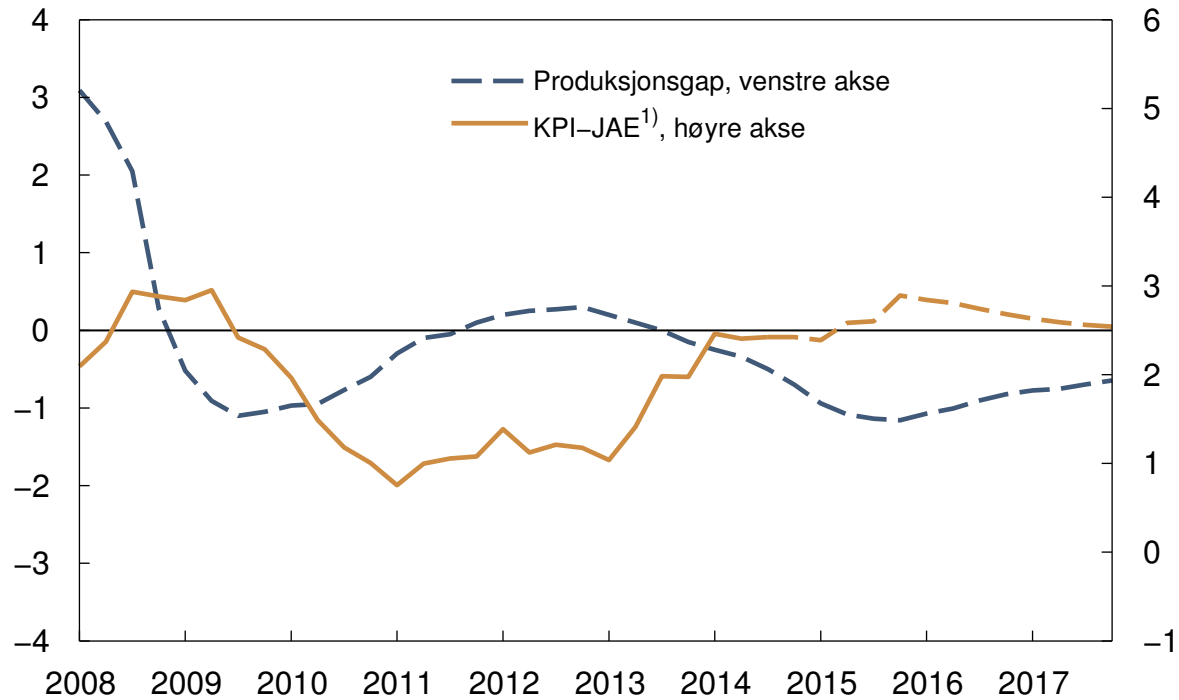
1) Styringsrente i referansebanen med påslag i det norske pengemarkedet. Beregningene er basert på at varslede renteendringer prises inn i pengemarkedet

2) Gjennomsnittlig utlånsrente fra banker og kredittforetak for alle utlån til husholdninger

3) Anslag for 4. kv. 2014 – 4. kv. 2017 (stiplet)

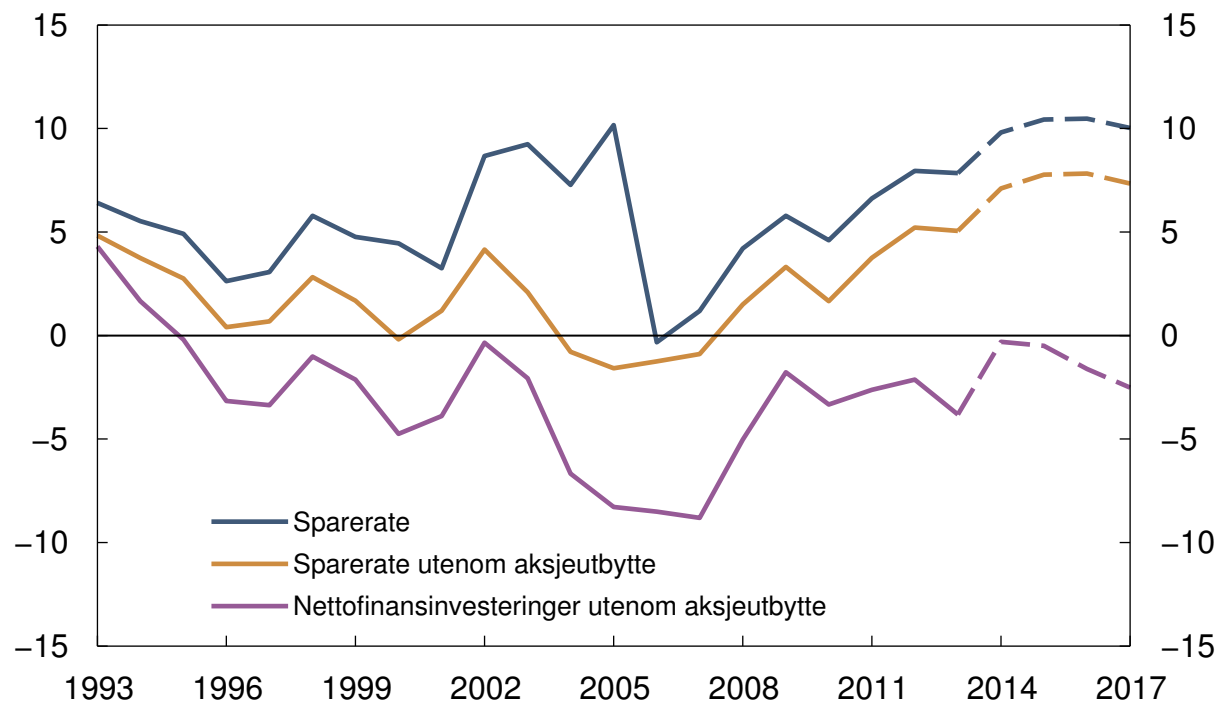
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.10 Inflasjon og produksjonsgapet i referansebanen.
Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2017

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer. Anslag for 4. kv. 2014 – 4. kv. 2017 (stiplet)
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

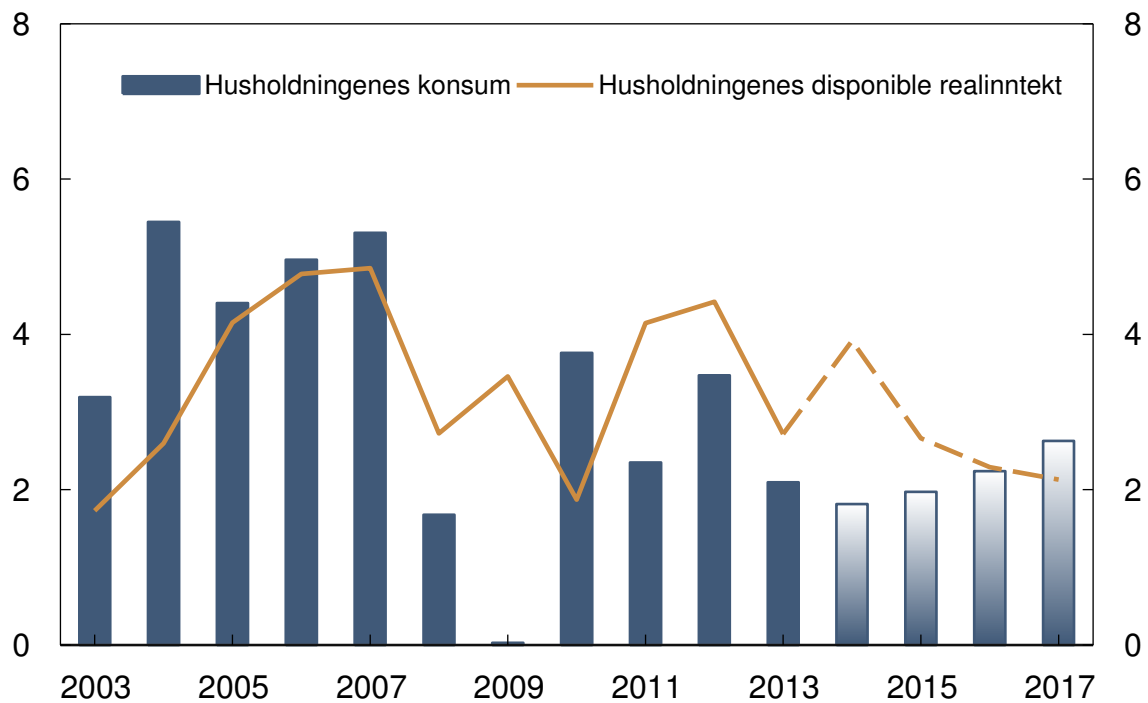
Figur 2.11 Husholdningenes sparing og nettofinansinvesteringer som andel av disponibel inntekt. Prosent. 1993 – 2017¹⁾

1) Anslag for 2014 – 2017 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.12 Husholdningenes konsum¹⁾ og disponible realinntekt²⁾.
Årsvekst. Prosent. 2003 – 2017³⁾

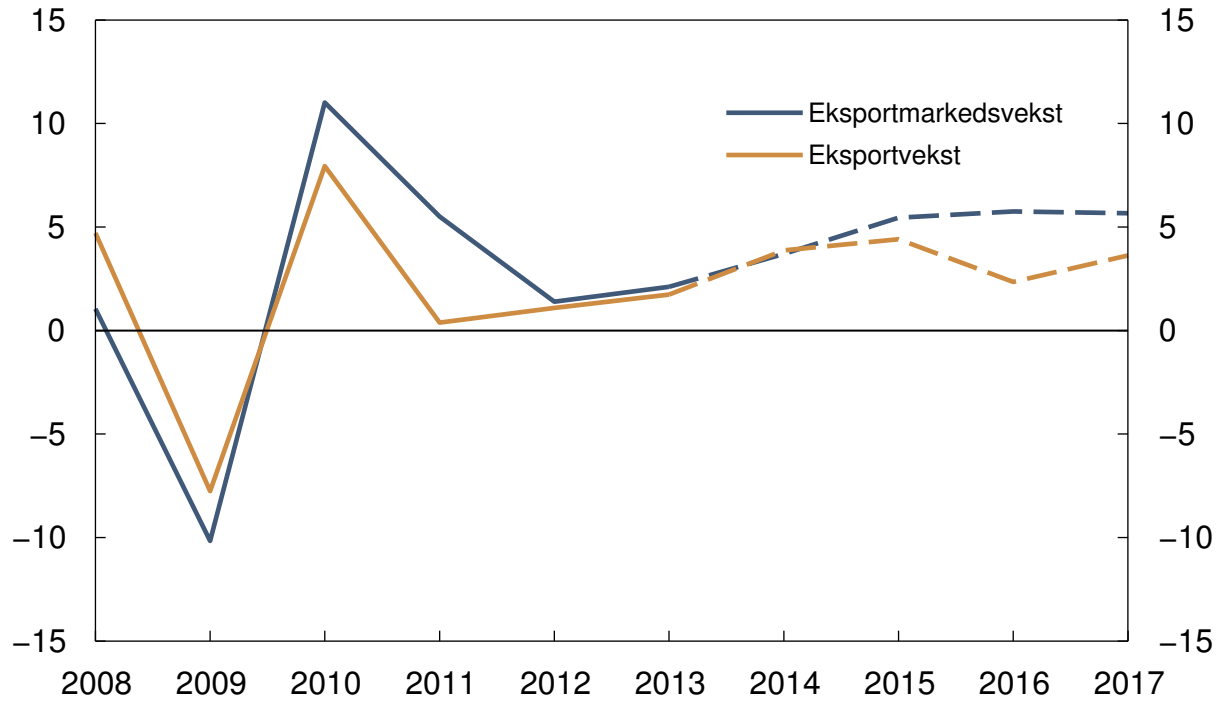
1) Inkluderer konsum i ideelle organisasjoner. Volum

2) Eksklusive aksjeutbytte. Inkluderer inntekt i ideelle organisasjoner

3) Anslag for 2014 – 2017

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.13 Vekst i eksportmarkedene¹⁾ og norsk fastlandseksport.
Årsvekst. Prosent. 2008 – 2017²⁾

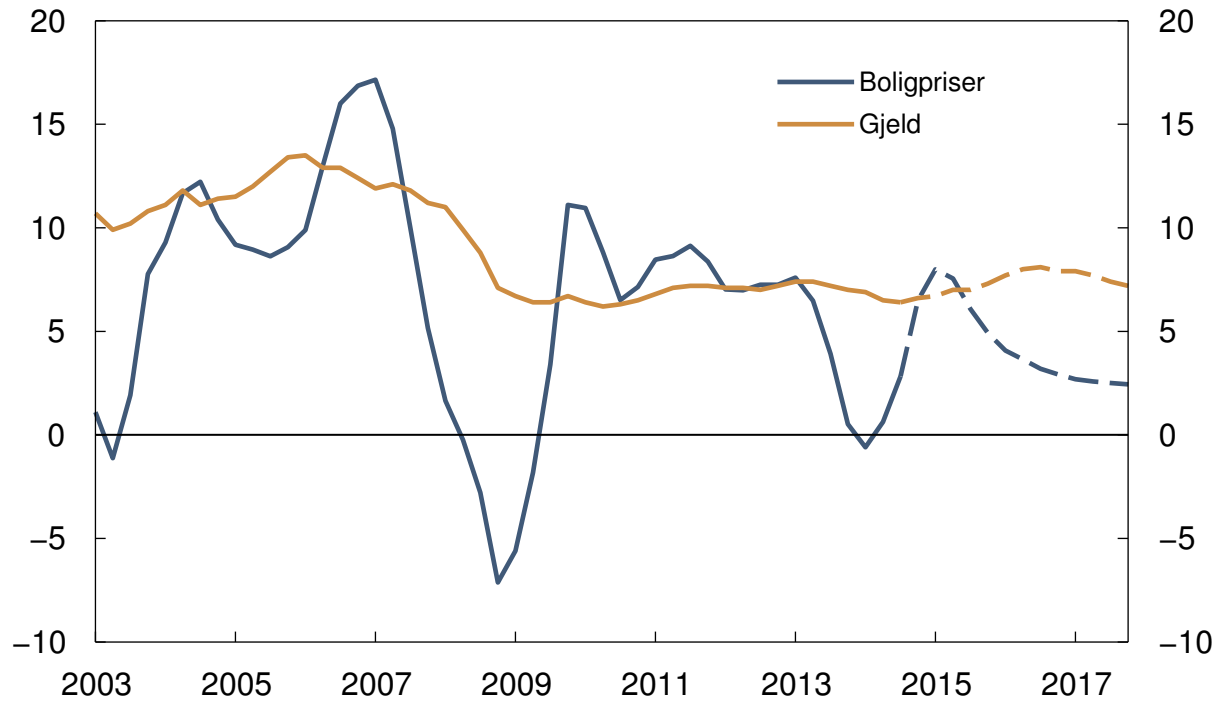
1) Eksportmarkedsveksten er beregnet som importvekst hos 25 handelspartnere

2) Anslag for 2014 – 2017 (stiplet)

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 2.14 Husholdningenes gjeld¹⁾ og boligpriser.
Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2003 – 4. kv. 2017²⁾

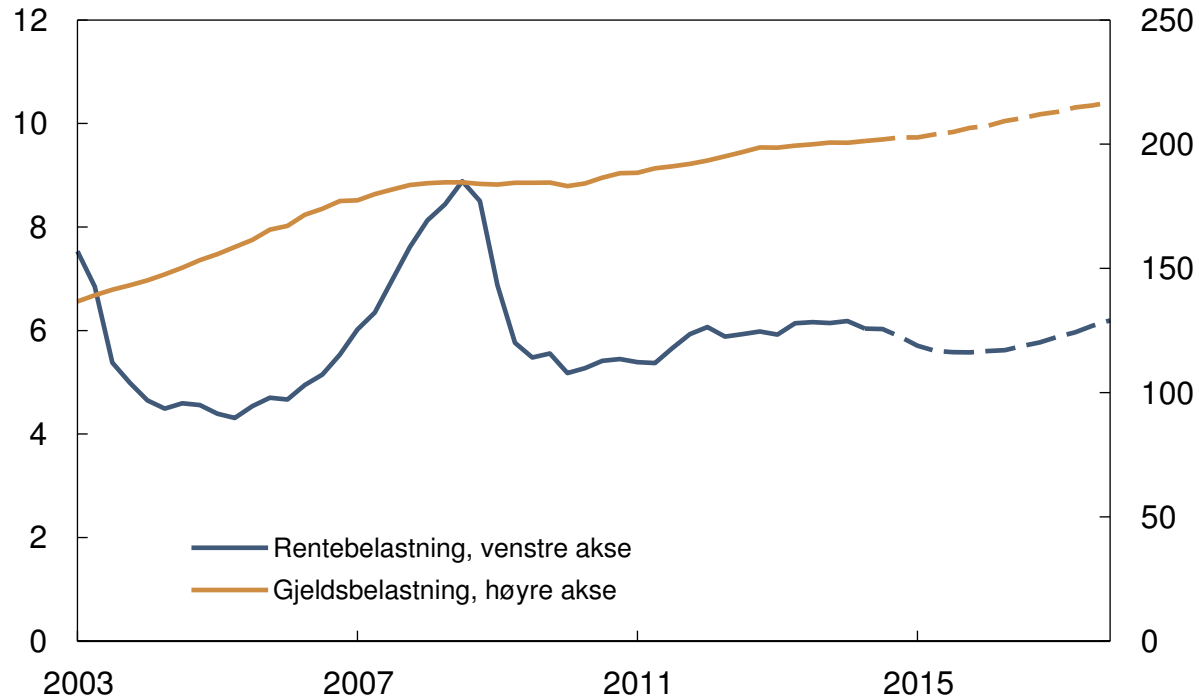

1) Innenlandsk kreditt til husholdningene, K2

2) Anslag for 4. kv. 2014 – 4. kv. 2017 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Eiendom Norge, Eiendomsverdi, Finn.no og Norges Bank

Figur 2.15 Husholdningenes gjeldsbelastning¹⁾ og rentebelastning.²⁾
 Prosent. 1. kv. 2003 – 4. kv. 2017³⁾

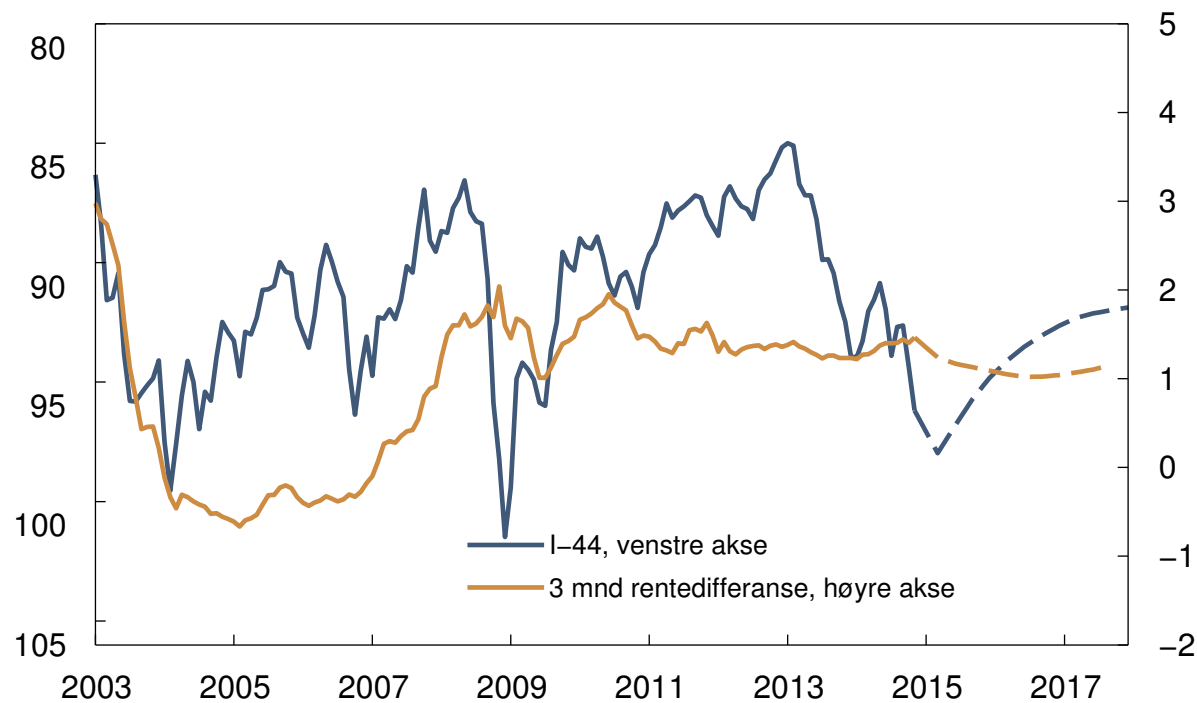
1) Lånegjeld i prosent av disponibel inntekt korrigert for anslått reinvestert aksjeutbytte 2003 – 2005 og innløsning/nedsettelse av egenkapital 1. kv 2006 – 3. kv. 2012

2) Renteutgifter i prosent av disponibel inntekt korrigert for anslått reinvestert aksjeutbytte 2003 – 2005 og innløsning/nedsettelse av egenkapital 2006 – 3. kv. 2012 pluss renteutgifter

3) Anslag for 3. kv. 2014 – 4. kv. 2017 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.16 Differansen mellom tremåneders pengemarkedsrente i Norge¹⁾
 og hos handelspartnerne og importveid valutakursindeks (I-44).²⁾
 Januar 2003 – desember 2017³⁾

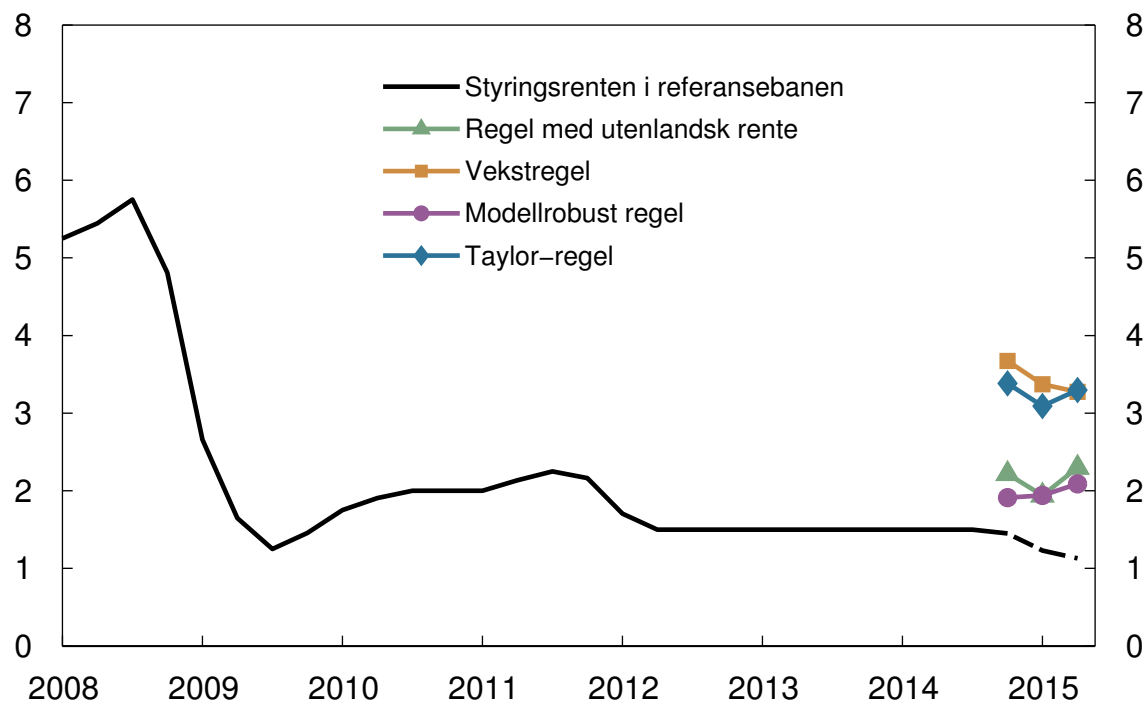
1) Styringsrente i referansebanen med påslag i det norske pengemarkedet. Beregningene er basert på at varslede renteendringer prises inn i pengemarkedet

2) Stigende kurve betyr sterkere kronkurs

3) Anslag for 1. kv. 2015 – 4. kv. 2017 (stiplet)

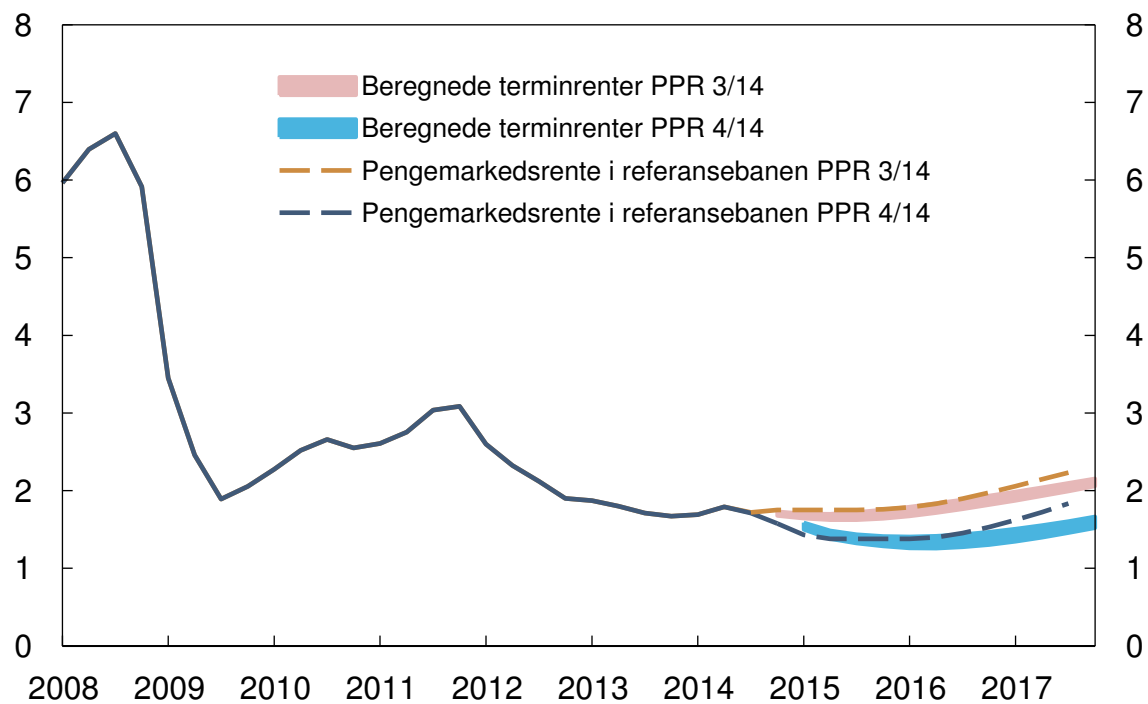
Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 2.17 Styringsrente og beregnede renter basert på enkle pengepolitiske regler.¹⁾
 Prosent. 1. kv. 2008 – 2. kv. 2015

1) Beregningene er basert på Norges Banks anslag på produksjonsgap, vekstgap, konsumpriser (KPI-JAE) og tremåneders pengemarkedsrente hos handelspartnerne. For å sammenlikne med styringsrenten er de enkle reglene justert for risikopremien i tremåneders pengemarkedsrente
 Kilde: Norges Bank

Figur 2.18 Tremåneders pengemarkedsrente i referansebanen¹⁾ og beregnede terminrenter.²⁾ Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2017

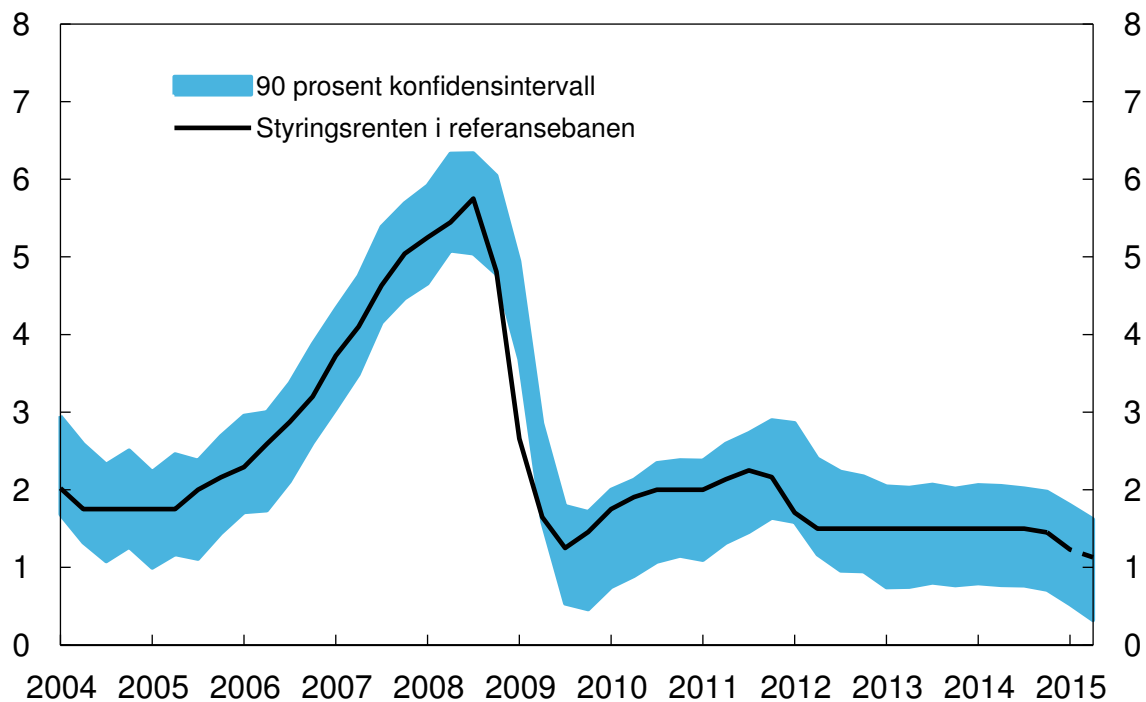

1) Styringsrente i referansebanen med påslag i det norske pengemarkedet. Beregningene er basert på at varslede renteendringer prises inn i pengemarkedet

2) Terminrentene er basert på rentene i pengemarkedet og renteswapper. Det røde og blå intervallet viser høyeste og laveste rente i henholdsvis tidsrommene 29. august – 11. september 2014 og 24. november – 5. desember 2014

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

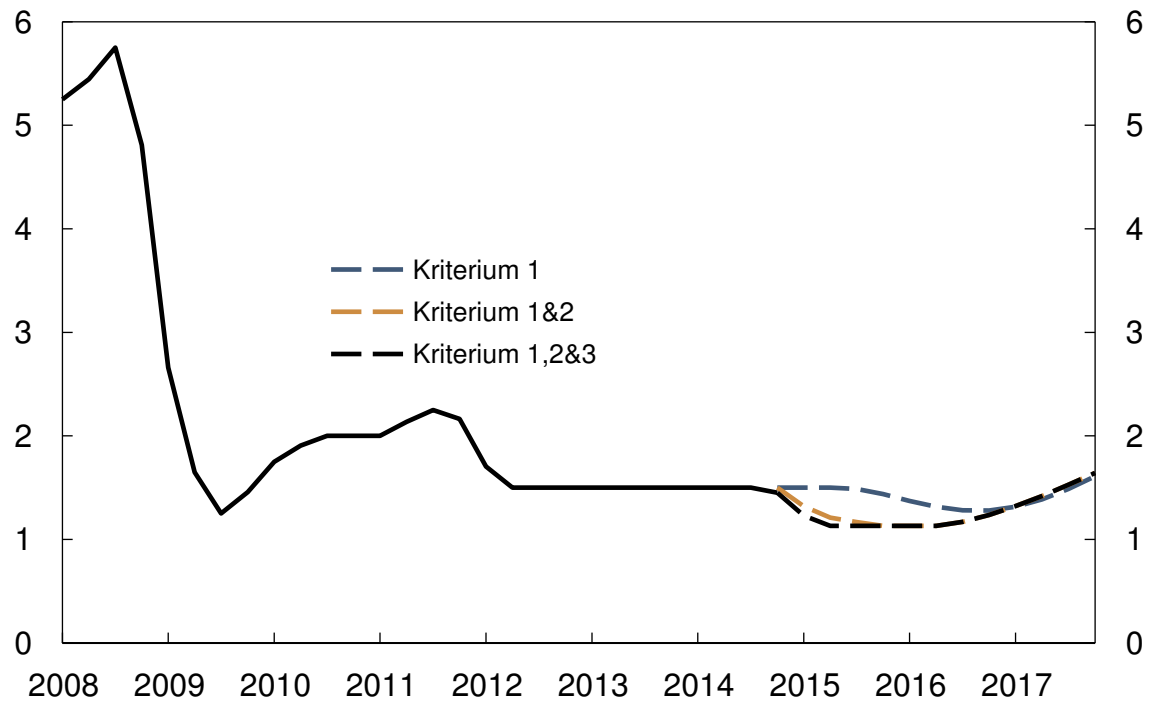
Figur 2.19 Styringsrente og renteutvikling som følger av Norges Banks gjennomsnittlige mønster i rentesettingen.¹⁾ Prosent. 1. kv. 2004 – 2. kv. 2015

1) Renteutviklingen forklares av utviklingen i inflasjon, BNP-vekst i Fastlands-Norge, lønnsvekst og tremåneders pengemarkedsrente hos handelspartnerne, samt renten i forrige periode. Likningen er estimert over perioden 1. kv. 1999 – 3. kv. 2014. Nærmere utdyping er gitt i *Norges Bank Staff Memo 3/2008*

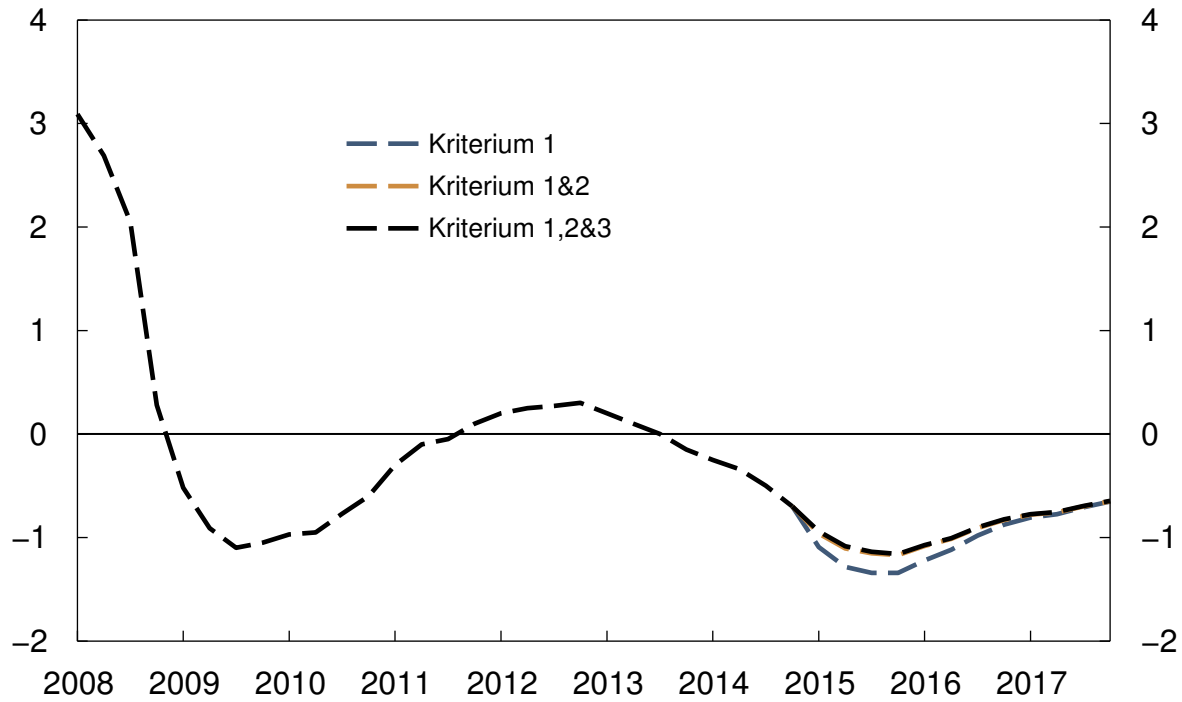
Kilde: Norges Bank

Figur 2.20a Styringsrenten. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2017

Kilde: Norges Bank

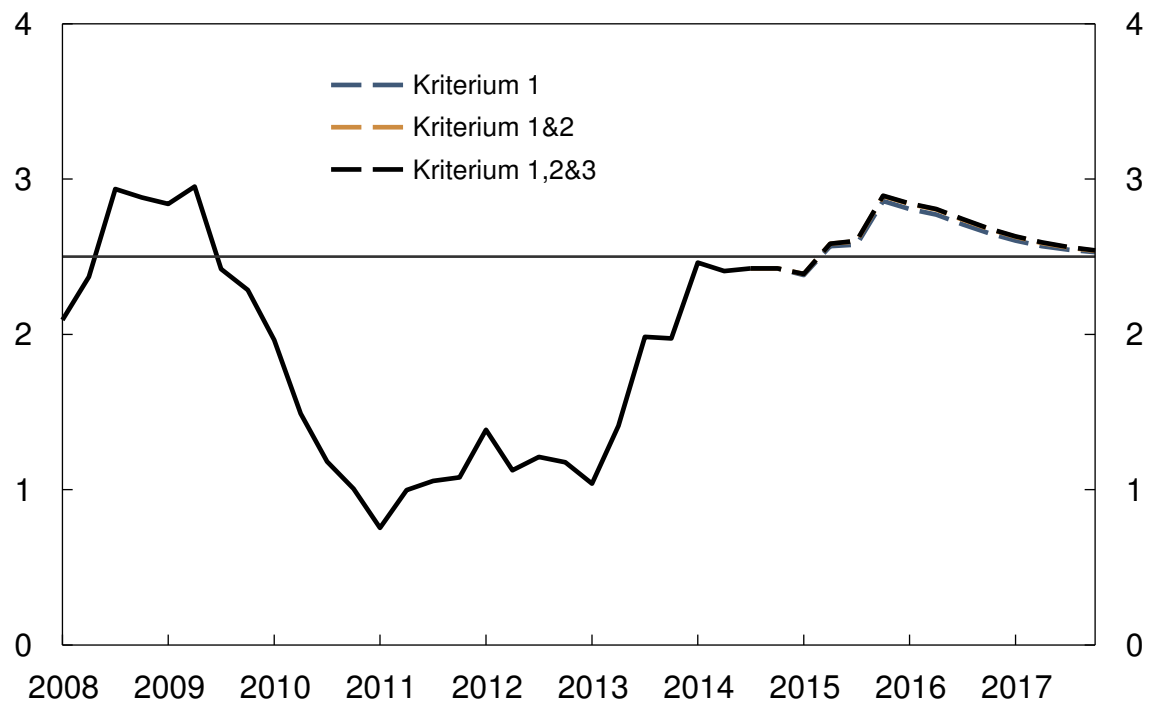
Figur 2.20b Produksjonsgapet. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2017

Kilde: Norges Bank

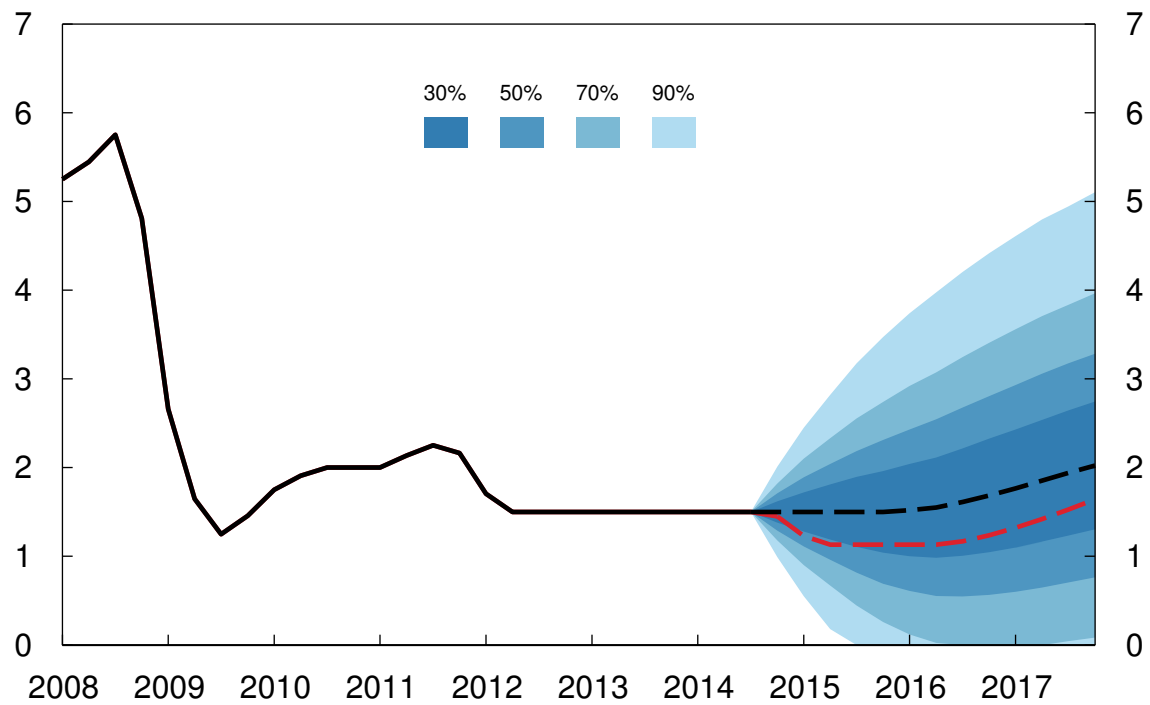

Figur 2.20c KPI-JAE.¹⁾ Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2017

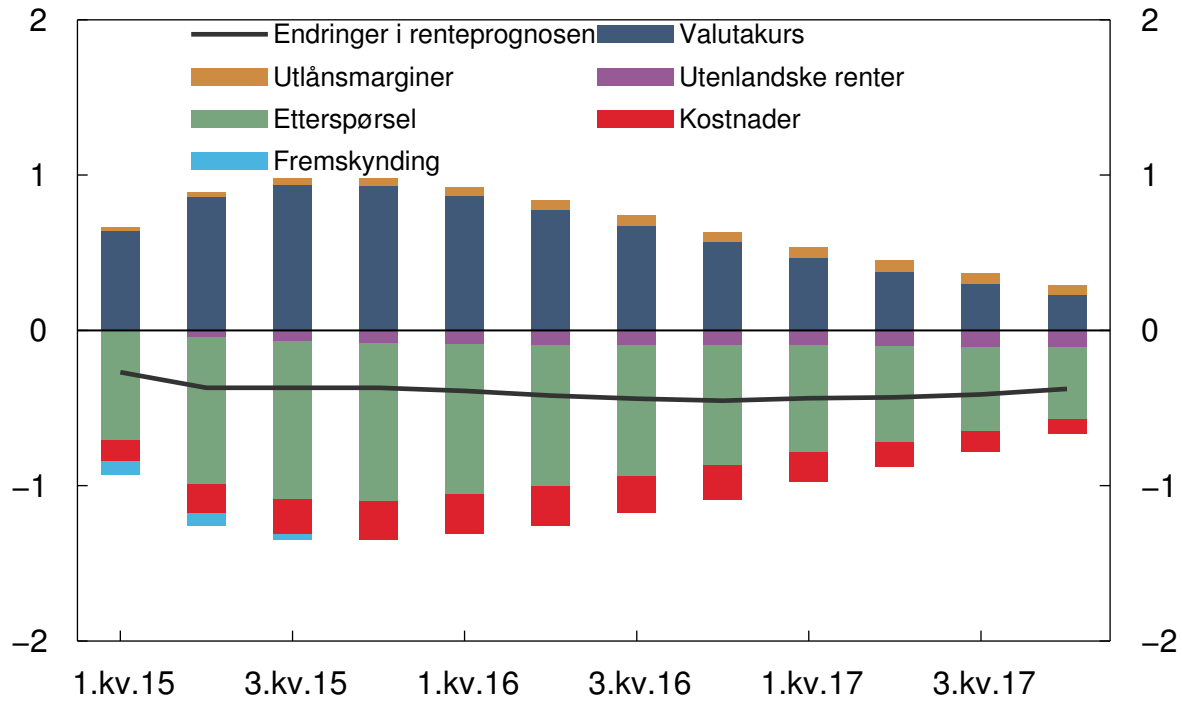
1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.21 Styringsrenten i referansebanen fra PPR 3/14 med sannsynlighetsfordeling og styringsrenten i referansebanen fra PPR 4/14 (rød linje). Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2017

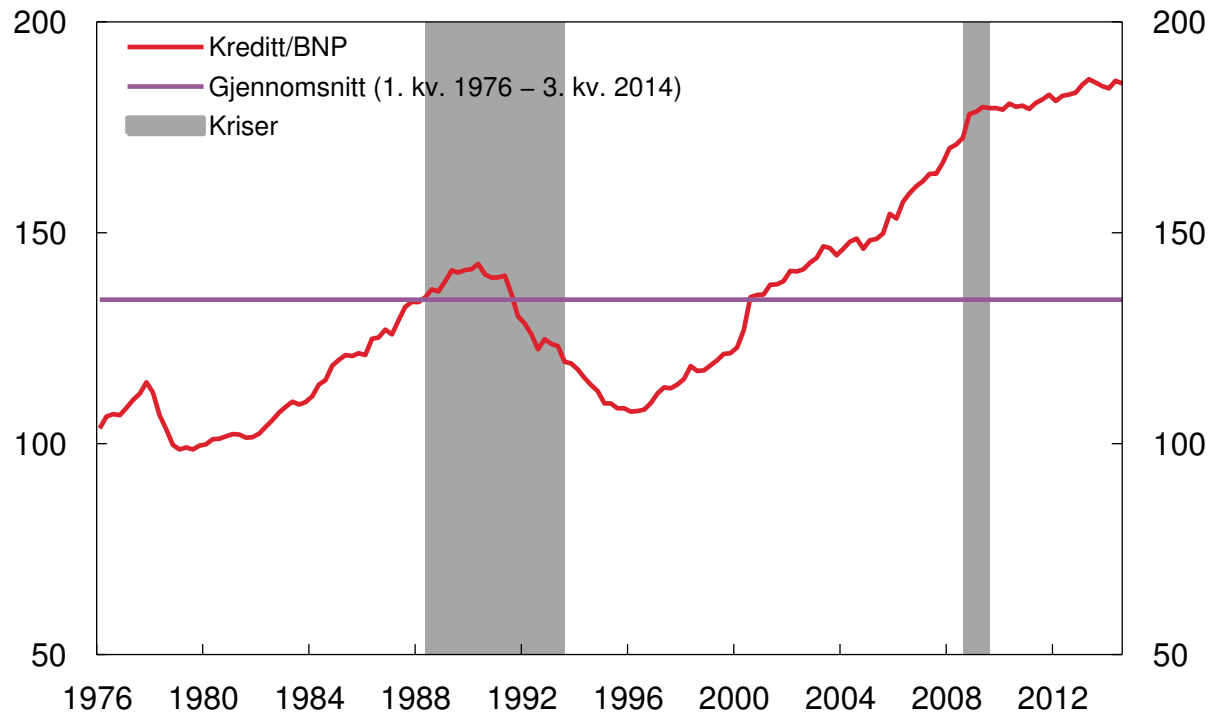
Kilde: Norges Bank

Figur 2.22 Faktorer bak endringer i renteprognosen fra PPR 3/14.
Akkumulerte bidrag. Prosentenheter. 1. kv. 2015 – 4. kv. 2017

Kilde: Norges Bank

Figur 3.1 Samlet kreditt¹⁾ for Fastlands-Norge som andel av BNP for Fastlands-Norge.²⁾ Prosent. 1. kv. 1976 – 3. kv. 2014

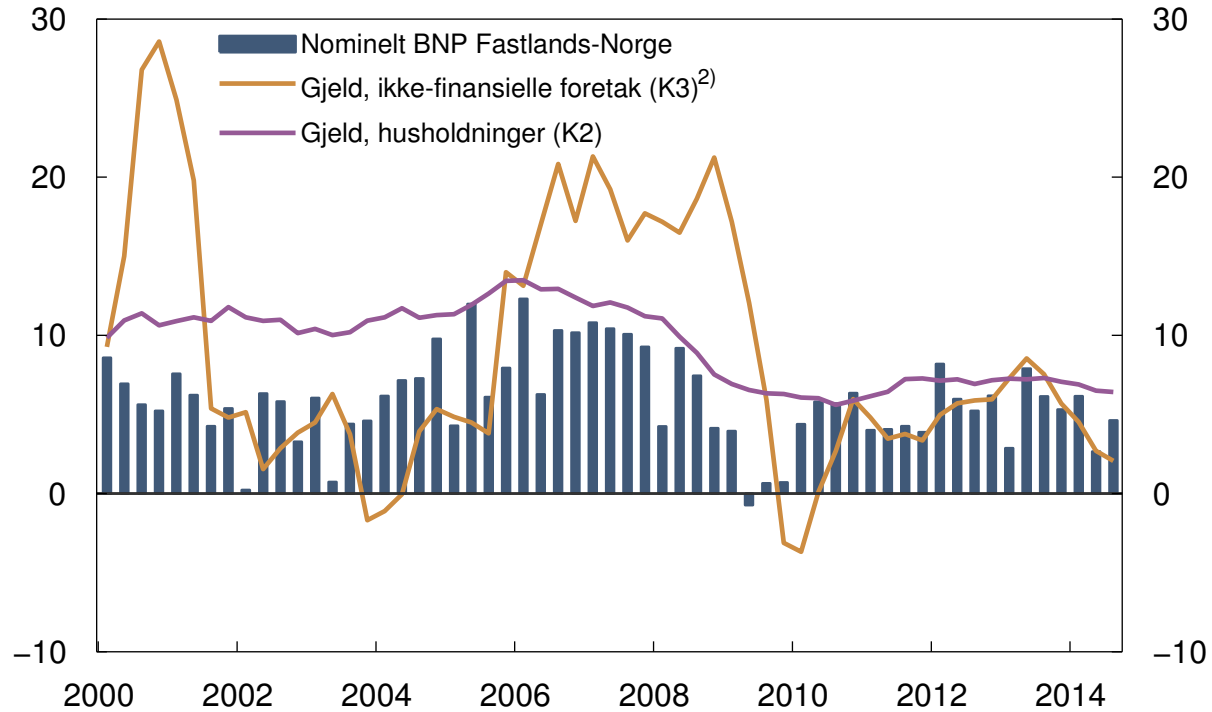

1) Summen av K2 husholdninger og K3 ikke-finansielle foretak i Fastlands-Norge (alle ikke-finansielle foretak før 1995). K3 inneholder K2 og utenlandsgjeld

2) Hovedrevisjon av nasjonalregnskapet ble publisert sammen med tall for 3. kv. 2014. Det innebærer en oppjustering i BNP for Fastlands-Norge for perioden 1. kv. 1995 – 2. kv. 2014. Utenlandsgjelden er i forbindelse med samme revisjon justert opp for perioden 2. kv. 2012 – 2. kv. 2014. Seriene er skjøtet bakover i tid

Kilder: Statistisk sentralbyrå, IMF og Norges Bank

Figur 3.2 Gjeld i husholdninger og ikke-finansielle foretak og BNP for Fastlands-Norge. Firekvartalersvekst.¹⁾ Prosent. 1. kv. 2000 – 3. kv. 2014

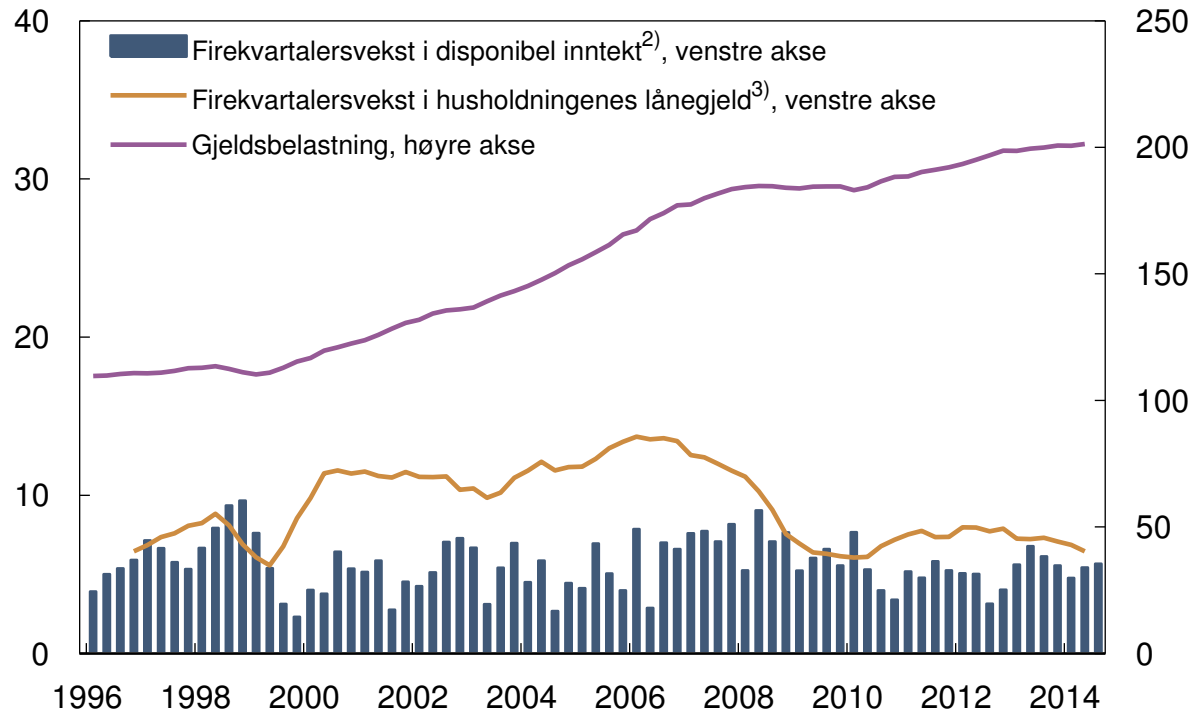

1) Endring i kredittbeholdning målt ved utgangen av kvartalet

2) Sum K2 ikke-finansielle foretak og utenlandsgjeld i Fastlands-Norge

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.3 Husholdningenes gjeldsbelastning.¹⁾ Prosent. 1. kv. 1996 – 3. kv. 2014

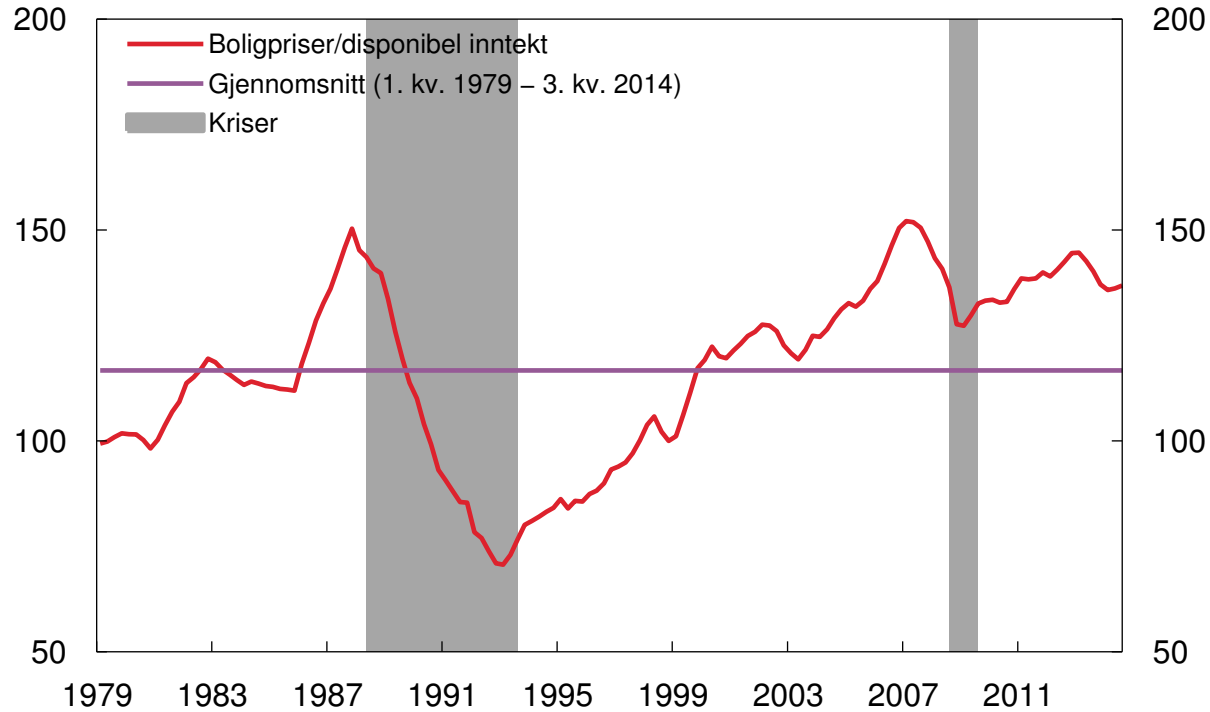
1) Lånegjeld for husholdninger og ideelle organisasjoner i prosent av disponibel inntekt korrigert for anslått reinvestert aksjeutbytte for 2000 – 2005 og innløsning/nedsettelse av egenkapital 1. kv. 2006 – 3. kv. 2012

2) Tall for 3. kv. 2014 er beregnet på bakgrunn av firekvartalersveksten i disponibel inntekt etter Statistisk sentralbyrås hovedrevisjon. Historiske data er ikke revidert

3) Endring i beholdning målt ved utgangen av kvartalet. Siste observasjon 2. kv. 2014

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.4 Boligpriser¹⁾ i forhold til disponibel inntekt²⁾.
Indeks. 4. kv. 1998 = 100. 1. kv. 1979 – 3. kv. 2014

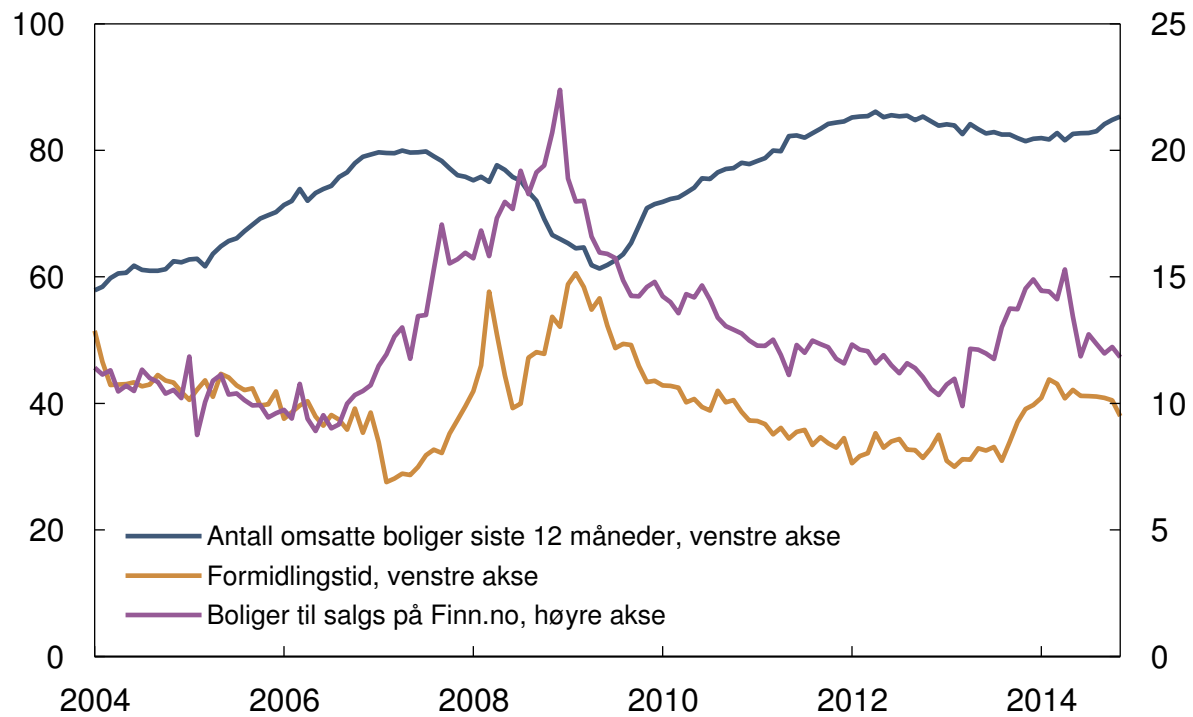

1) Kvartalstall fram til 1990 er beregnet med lineær interpolering av årstall

2) Korrigert for anslått reinvestert aksjeutbytte for 2000 – 2005 og innløsning/nedsettelse av egenkapital for 1. kv. 2006 – 3. kv. 2012. Tall for 3. kv. 2014 er beregnet på bakgrunn av firekvartalersveksten i disponibel inntekt etter Statistisk sentralbyrås hovedrevisjon. Historiske data er ikke revidert

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Eiendom Norge, Norges Eiendomsmeglerforbund (NEF), Finn.no, Eiendomsverdi og Norges Bank

Figur 3.5 Antall omsatte boliger og boliger til salgs i 1000 boliger.
Formidlingstid i antall dager. Sesongjustert. Januar 2004 – november 2014

Kilder: Eiendom Norge, Finn.no og Eiendomsverdi

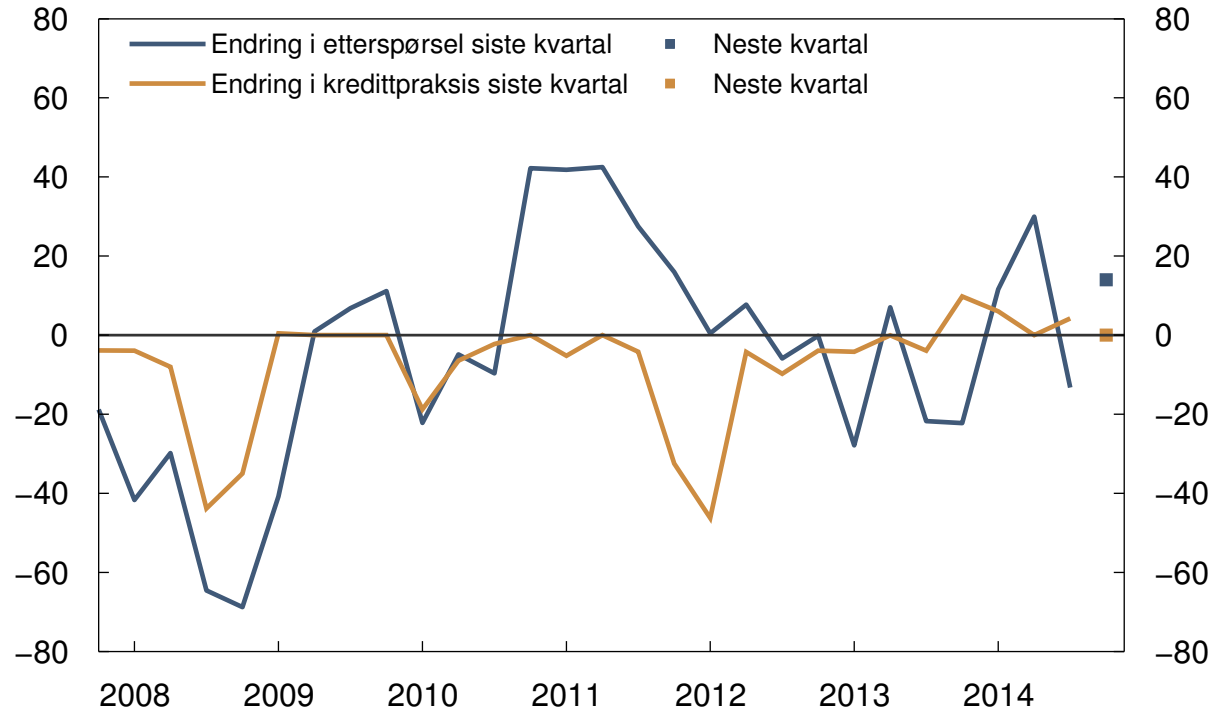

Figur 3.6 Nyboligsalg. Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2010 – 3. kv. 2014

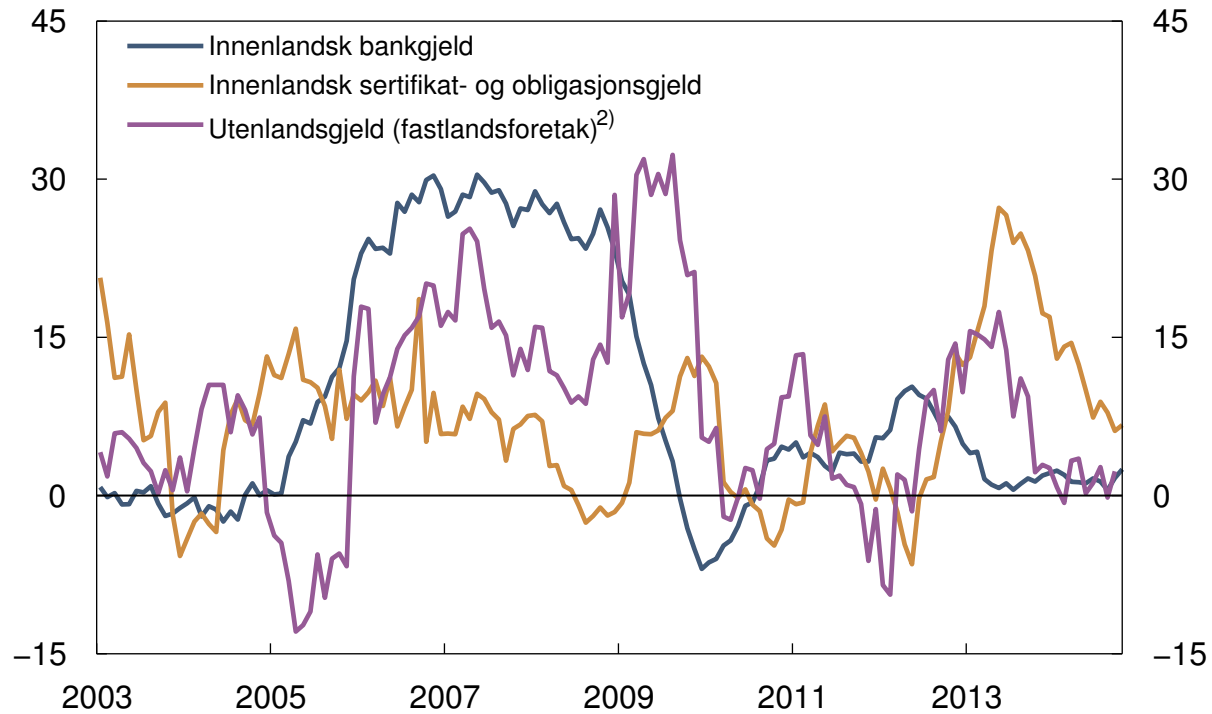
Kilde: Boligproducentenes forening

Figur 3.7 Endring i etterspørsel etter lån og kredittpraksis siste kvartal og forventet endring neste kvartal.¹⁾ Husholdninger. Prosent. 4. kv. 2007 – 4. kv. 2014

1) Negative tall innebærer lavere etterspørsel eller strammere kredittpraksis
 Kilde: Norges Bank

Figur 3.8 Kreditt fra utvalgte finansieringskilder til norske ikke-finansielle foretak. Tolvmånedersvekst.¹⁾ Prosent. Januar 2003 – oktober 2014

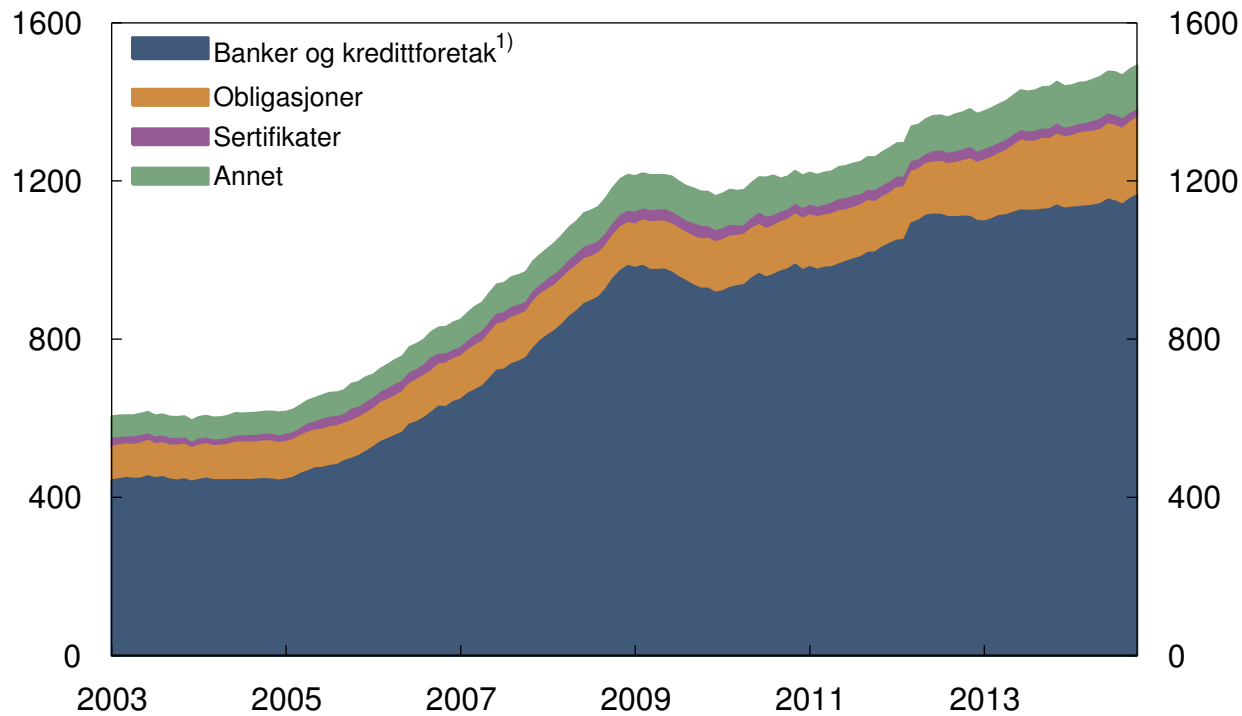

1) Endring i beholdning

2) Vekst basert på transaksjoner. Til og med september 2014

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

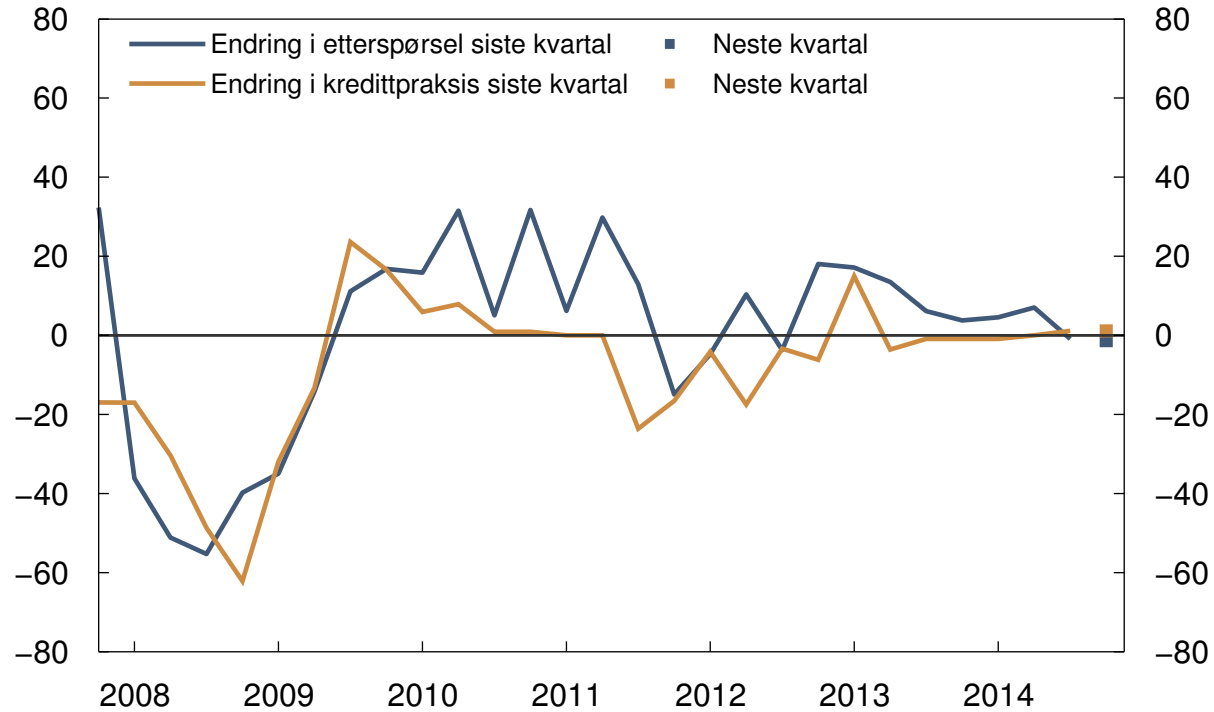
Figur 3.9 Innenlandsk kreditt til norske ikke-finansielle foretak (K2).
Beholdninger. Milliarder kroner. Januar 2003 – oktober 2014

1) I Statistisk sentralbyrås statistikk er Eksportkreditt klassifisert som "andre kilder" og Eksportfinans inngår under "kredittforetak". Klassifiseringen i figuren er endret slik at både Eksportfinans og Eksportkreditt inngår som kredittforetak

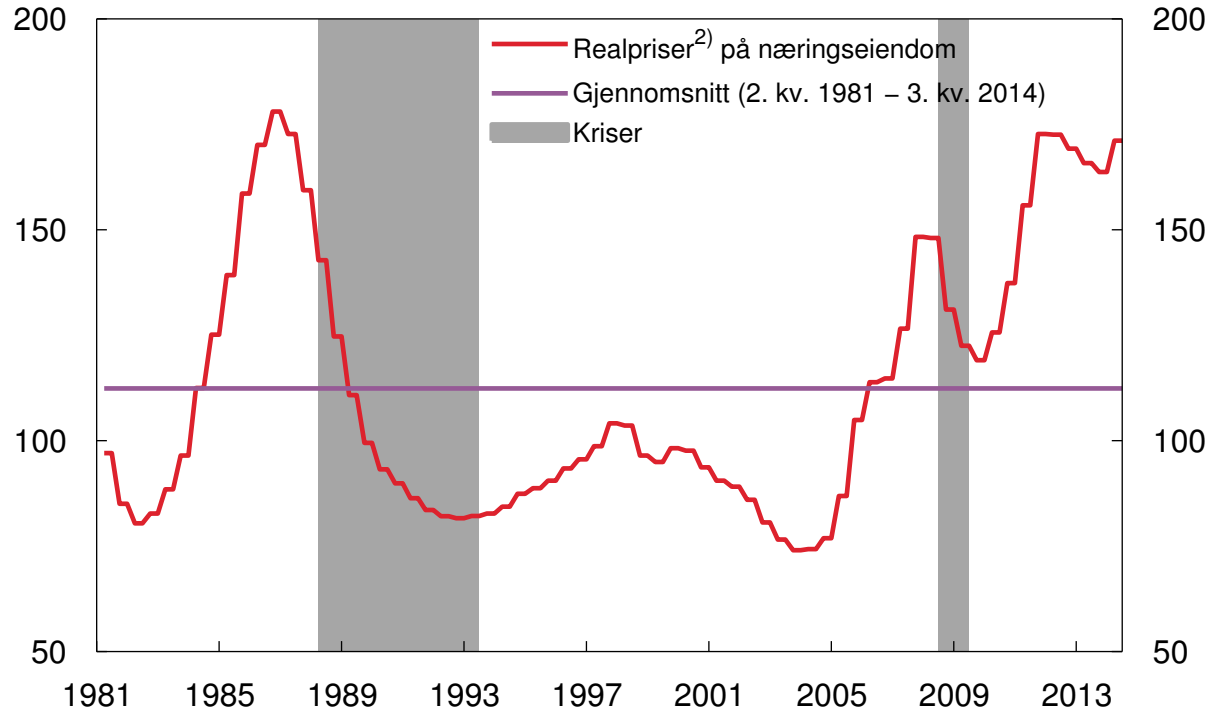
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.10 Endring i etterspørsel etter lån og kredittpraksis siste kvartal og forventet endring neste kvartal.¹⁾ Foretak. Prosent. 4. kv. 2007 – 4. kv. 2014

1) Negative tall innebærer lavere etterspørsel eller strammere kredittpraksis
Kilde: Norges Bank

Figur 3.11 Realpriser på næringseiendom.¹⁾
Indeks. 1998 = 100. 2. kv. 1981 – 3. kv. 2014

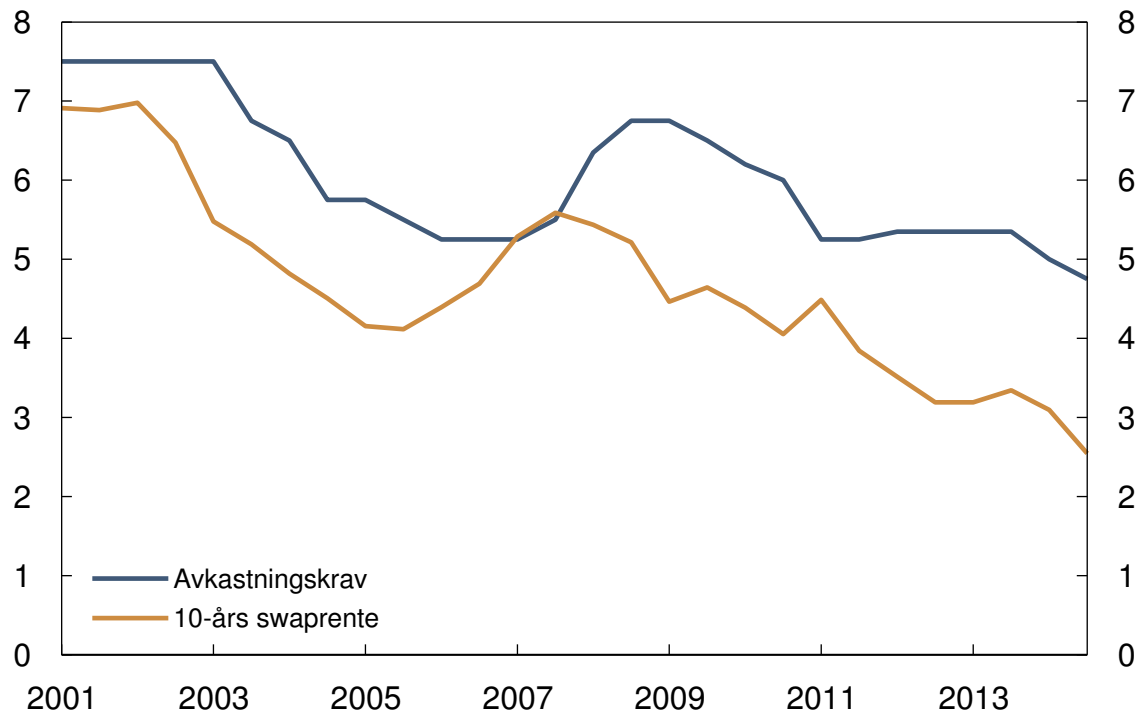

1) Beregnede salgspriser på kontorlokaler av høy standard, sentralt i Oslo deflatert med BNP-deflatoren for Fastlands-Norge

2) Hovedrevisjon av nasjonalregnskapet for perioden 1. kv. 1995 – 2. kv. 2014 ble publisert sammen med tall for 3. kv. 2014. BNP-deflatoren er skjøtet bakover i tid

Kilder: Dagens Næringsliv, OPAK, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.12 Avkastningskrav¹⁾ for de mest attraktive kontorlokalene i Oslo og 10-års swaprente²⁾. Prosent. 1. halvår 2001 – 2. halvår 2014

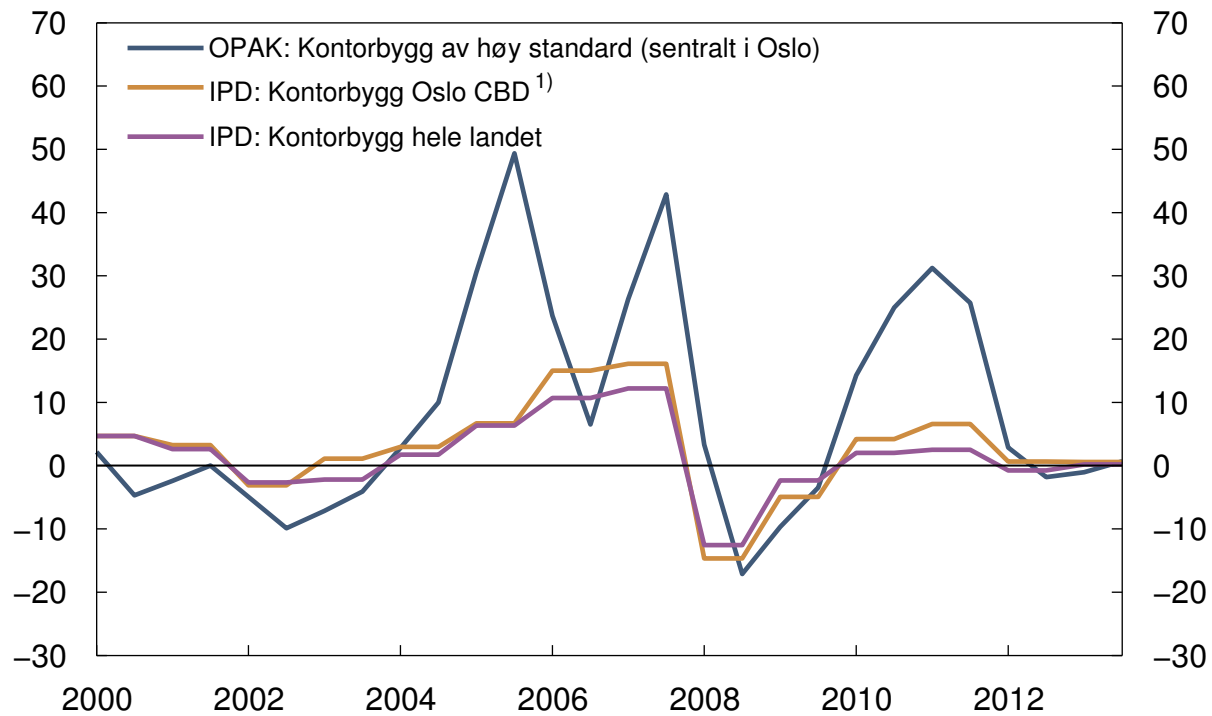

1) Avkastningskrav er definert som netto leieinntekter i prosent av salgsprisen på en eiendom. Basert på vurderinger gjort av Dagens Næringslivs ekspertpanel på næringseiendom

2) Halvårlig swaprente er beregnet som et gjennomsnitt av daglige renter. Swaprenten for 2. halvår 2014 er gjennomsnittet av daglige renter for 1. juli – 5. desember 2014

Kilder: Dagens Næringsliv og Bloomberg

Figur 3.13 Vekst i næringsseidomsverdier basert på ulike beregningsmetoder.
Årsvekst. 1. halvår 2000 – 2. halvår 2013

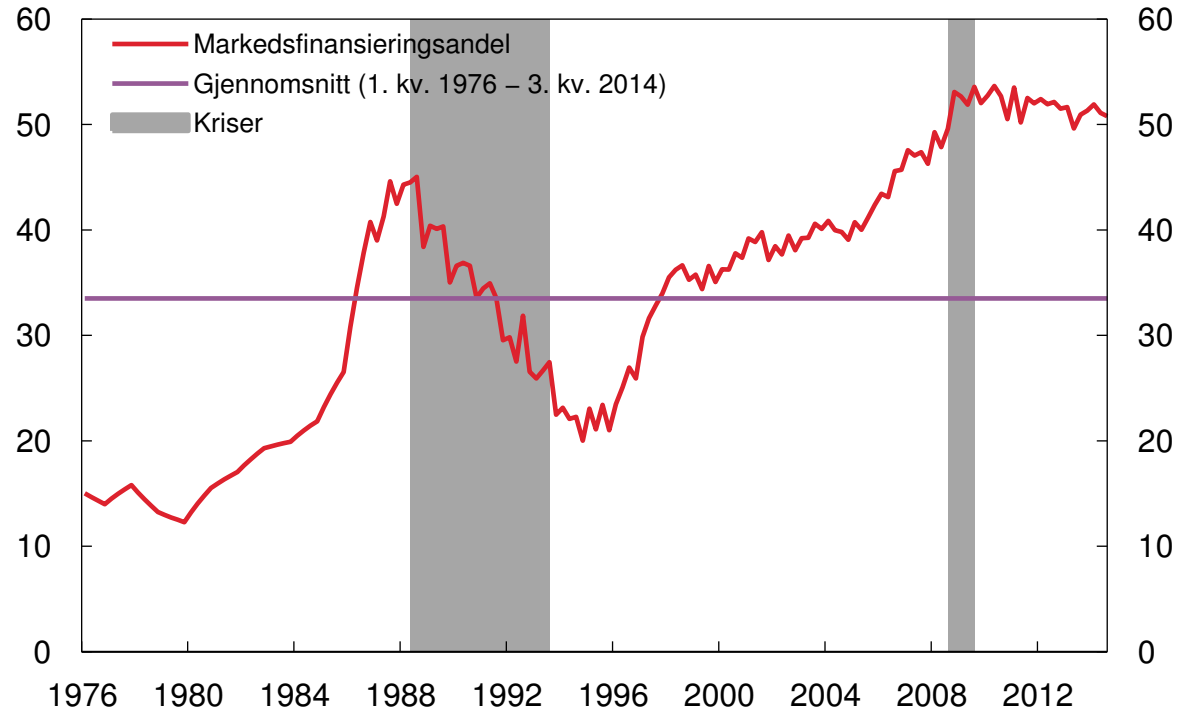

1) CBD står for "Central Business District"

Kilder: Dagens Næringsliv, OPAK og Investment Property Databank

Figur 3.14 Bankenes¹⁾ markedsfinansieringsandel.²⁾
Prosent. 1. kv. 1976 – 3. kv. 2014

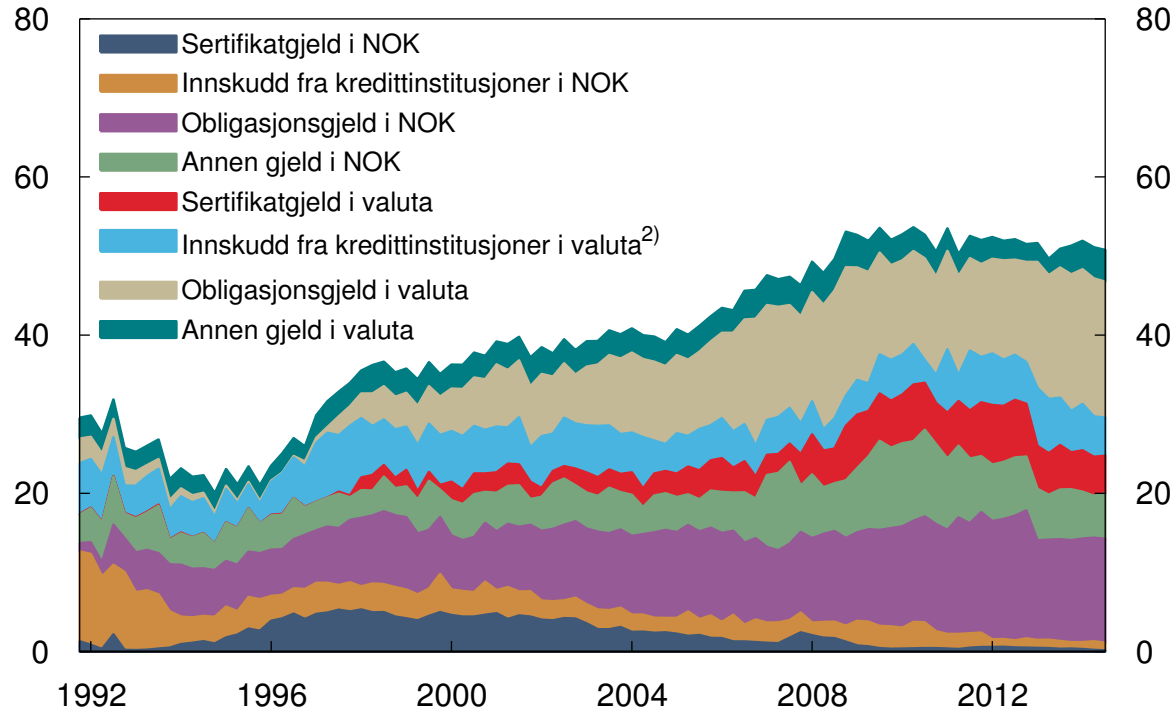

1) Alle banker og OMF-kredittforetak i Norge med unntak av filialer og datterbanker av utenlandske banker i Norge

2) Kvartalstall fram til 1989 er beregnet med lineær interpolering av årstall

Kilde: Norges Bank

Figur 3.15 Dekomponering av bankenes¹⁾ markedsfinansieringsandel.
Andel av total finansiering. Prosent. 4. kv. 1991 – 3. kv. 2014

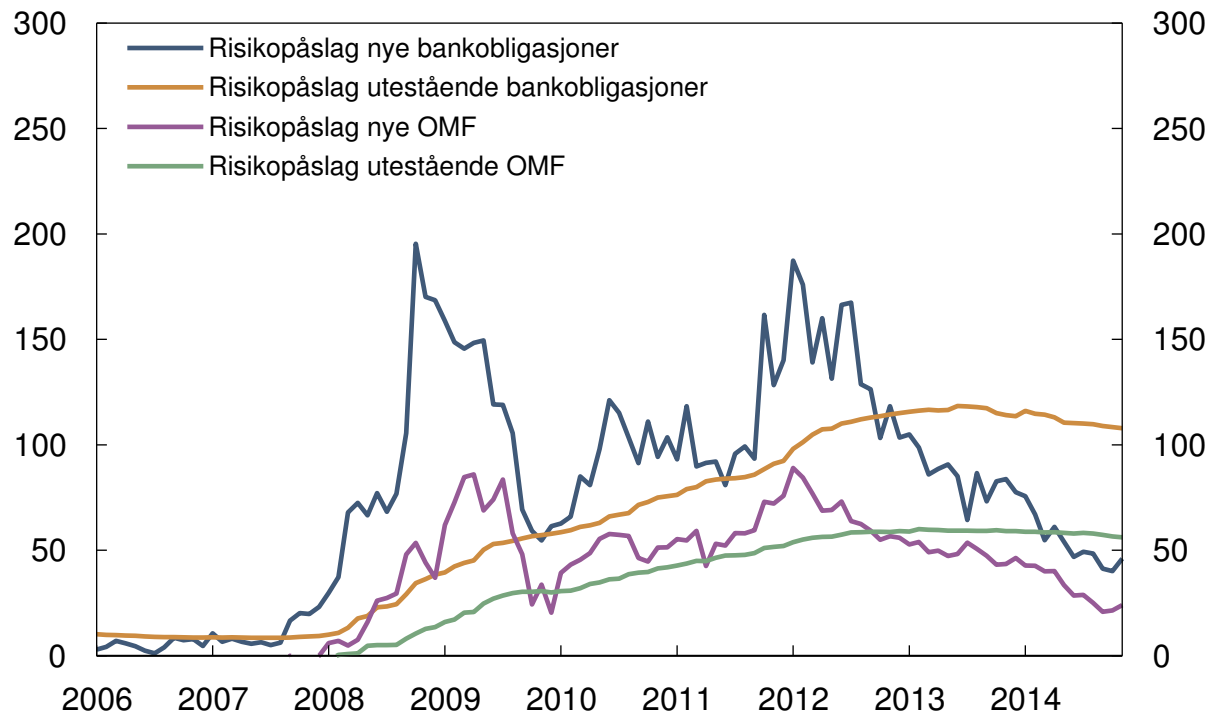

1) Alle banker og OMF-kredittforetak i Norge med unntak av filialer og datterbanker av utenlandske banker i Norge

2) Innskudd fra kredittinstitusjoner inkluderer også innskudd fra sentralbanker

Kilde: Norges Bank

Figur 3.16 Gjennomsnittlige risikopåslag¹⁾ på ny og utestående obligasjonsgjeld for norske banker. Basispunkter. Januar 2006 – november 2014

1) Differanse mot 3-måneder NIBOR

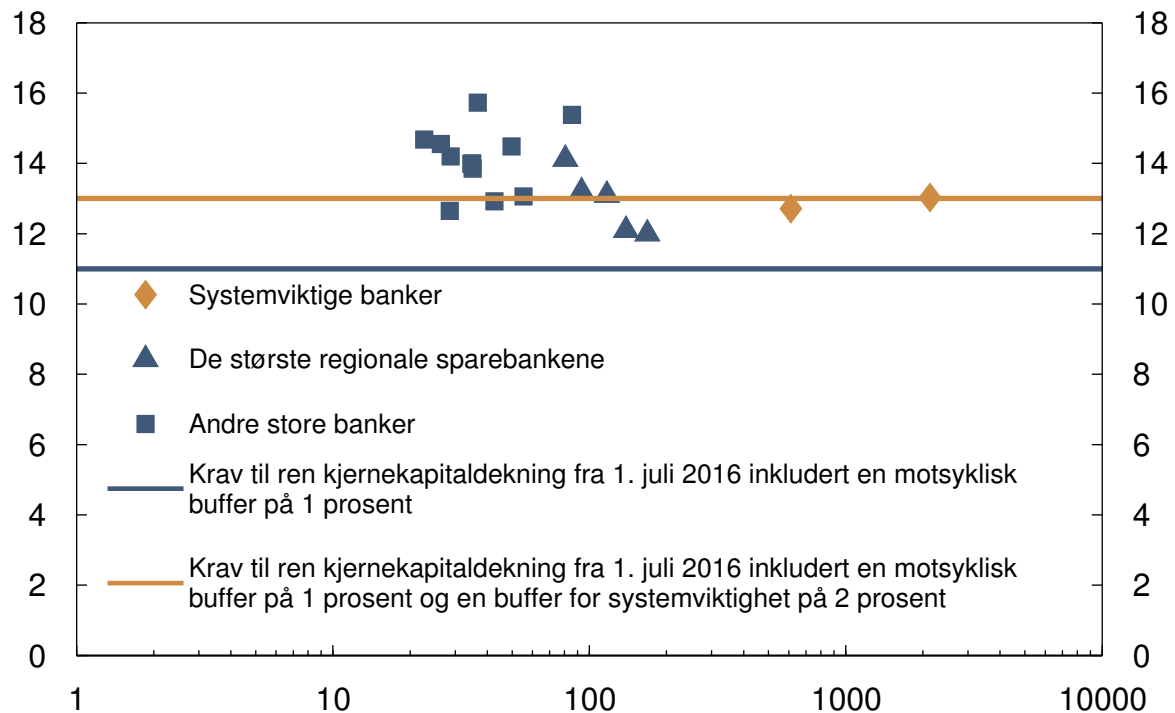
Kilder: Bloomberg, Stamdata, DNB Markets og Norges Bank

Figur 3.17 Bankenes kvalitative vurdering av tilgang og påslag på markedsfinansiering.¹⁾ Januar 2011 – november 2014

Tilgang finansiering	2011	2012	2013	2014
Kort løpetid NOK				
Kort løpetid valuta				
Lang løpetid NOK				
Lang løpetid valuta				
Påslag finansiering	2011	2012	2013	2014
Kort løpetid NOK				
Kort løpetid valuta				
Lang løpetid NOK				
Lang løpetid valuta				

1) Gjennomsnitt av bankene som rapporterer til Norges Banks likviditetsundersøkelse. For kortsiktig finansiering i valuta medregnes bare banker som er aktive i disse markedene. Rød betyr hhv. dårligere tilgang og høyere påslag, grå betyr uendret, mens grønn står for hhv. bedret tilgang og lavere påslag
Kilde: Norges Bank

Figur 3.18 Bankkonsernernes¹⁾ rene kjernekapitaldekning.
 Prosent. Forvaltningskapital.²⁾ Milliarder kroner. Per 30. september 2014³⁾

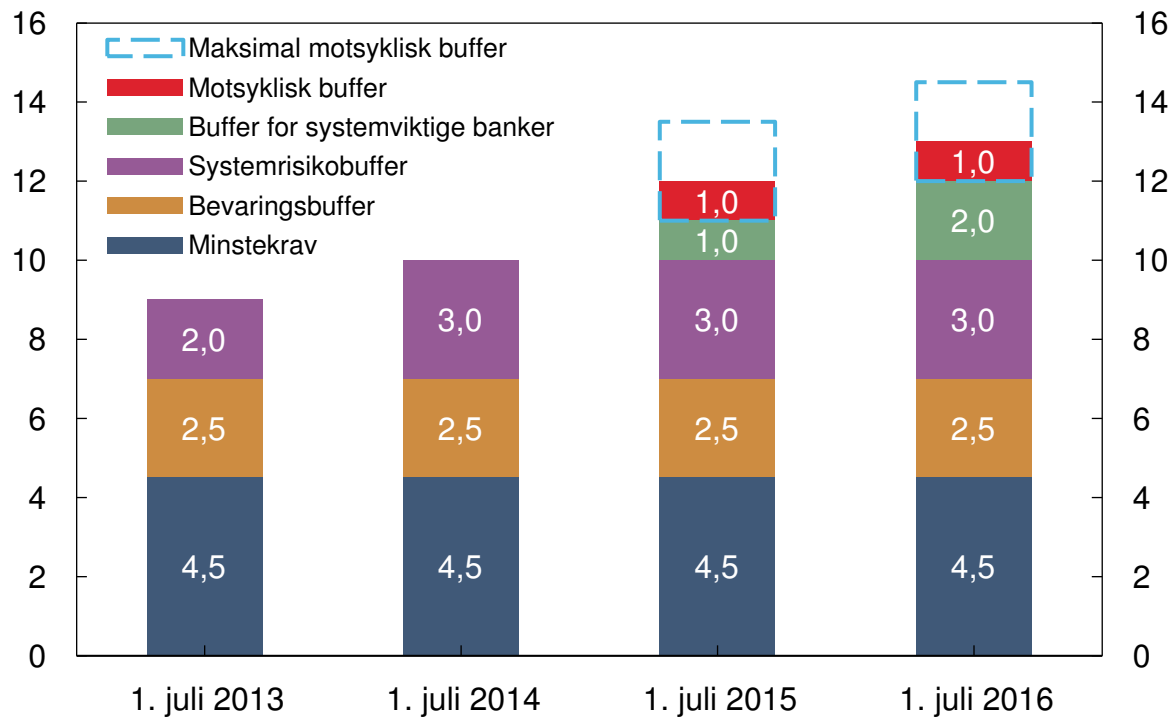
1) Bankkonsern med forvaltningskapital over 20 milliarder kroner med unntak av filialer av utenlandske banker i Norge

2) Logaritmisk skala

3) Det er antatt at hele resultatet fram til og med 3. kv. 2014 legges til ren kjernekapital

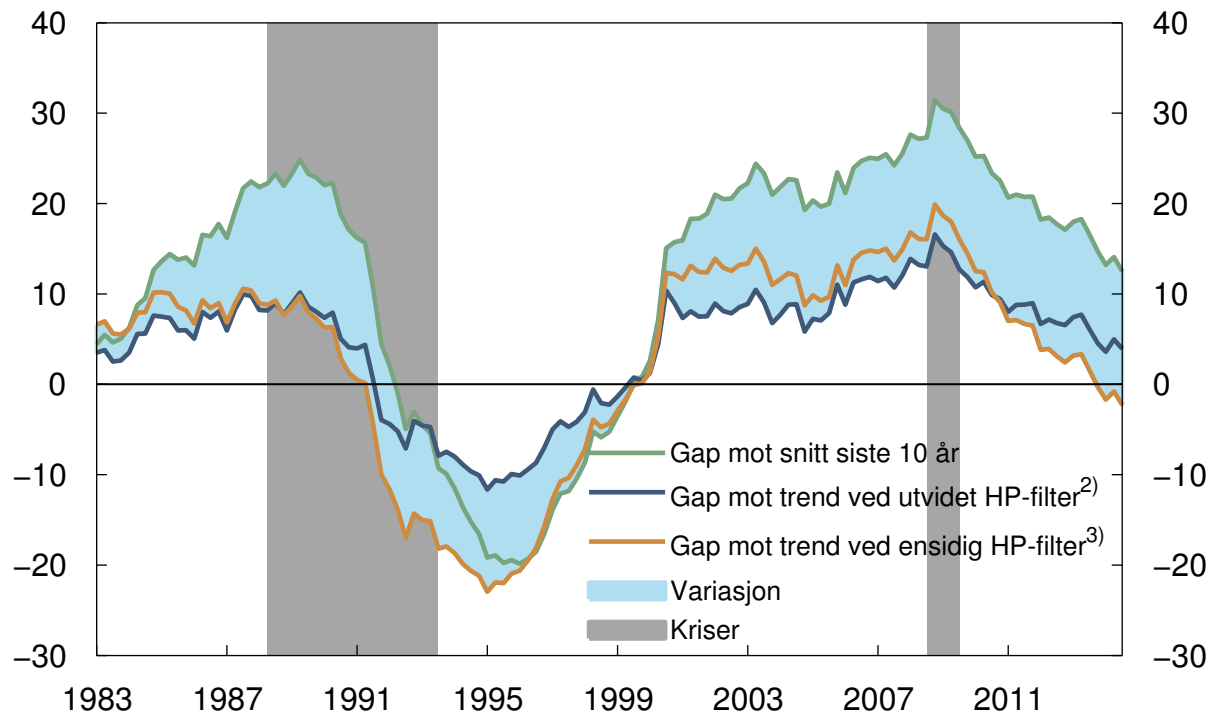
Kilder: Bankkonsernernes kvartalsrapporter og Norges Bank

Figur 3.19 Opptrapping av krav til ren kjernekapitaldekning i nytt regelverk.
Prosent. 1. juli 2013 – 1. juli 2016

Kilder: Finansdepartementet og Norges Bank

Figur 3.20a Kredittgap. Samlet kreditt¹⁾ for Fastlands-Norge som andel av BNP for Fastlands-Norge. Avvik fra beregnede trender. Prosentenheter. 1. kv. 1983 – 3. kv. 2014

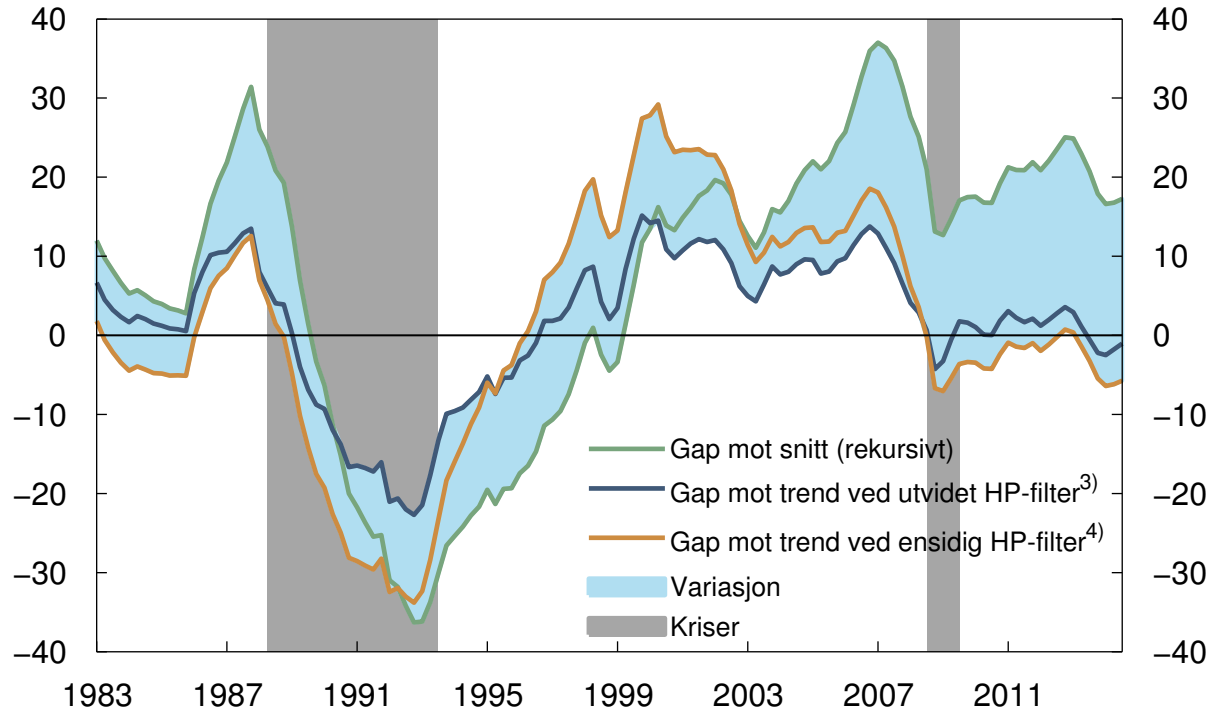
1) Summen av K2 husholdninger og K3 ikke-finansielle foretak i Fastlands-Norge (alle ikke-finansielle foretak før 1995). K3 inneholder K2 og utenlandsgjeld

2) Ensidig Hodrick Prescott-filter beregnet på data utvidet med en enkel prognose. Lambda = 400 000

3) Ensidig Hodrick Prescott-filter. Lambda = 400 000

Kilder: Statistisk sentralbyrå, IMF og Norges Bank

Figur 3.20b Boligprisgap. Boligpriser¹⁾ i forhold til disponibel inntekt²⁾ som avvik fra beregnede trender. Prosent. 1. kv. 1983 – 3. kv. 2014

1) Kvartalstall fram til 1990 er beregnet med lineær interpolering av årstall

2) Korrigert for anslått reinvestert aksjeutbytte for 2000 – 2005 og innløsning/nedsettelse av egenkapital for 1. kv. 2006 – 3. kv. 2012

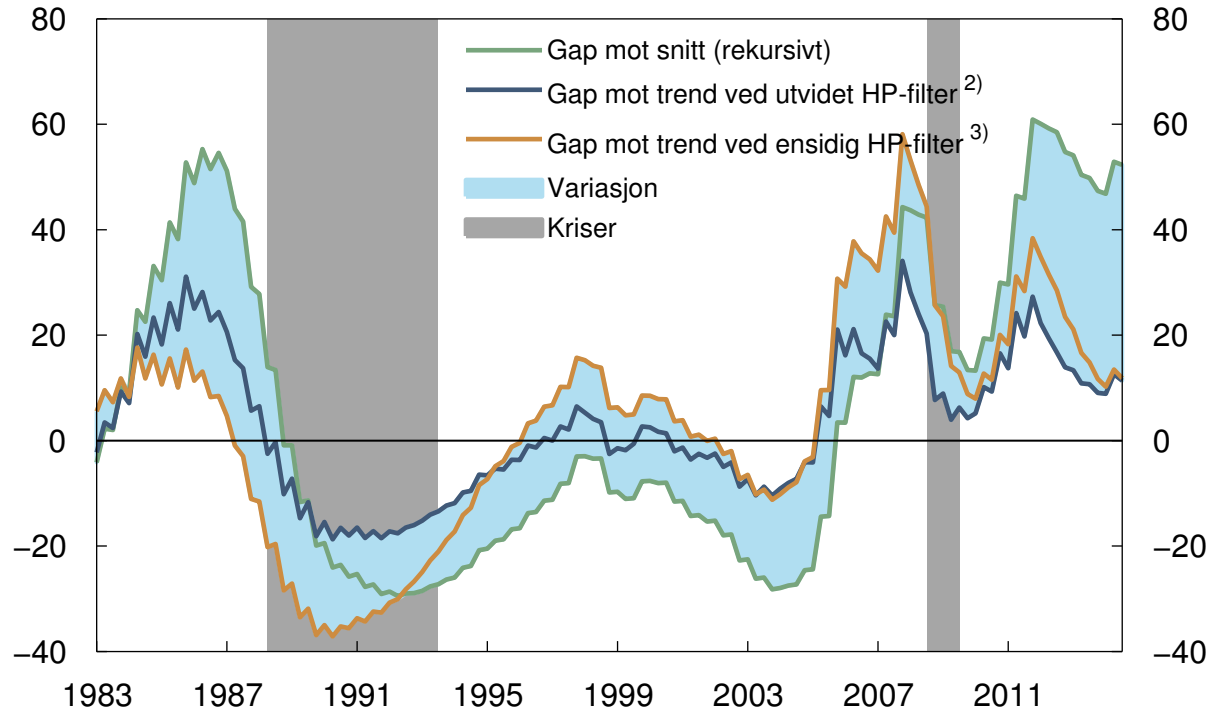
3) Ensidig Hodrick Prescott-filter beregnet på data utvidet med en enkel prognose. Lambda = 400 000

4) Ensidig Hodrick Prescott-filter. Lambda = 400 000

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Eiendom Norge, Norges Eiendomsmeglerforbund (NEF), Finn.no, Eiendomsverdi og Norges Bank

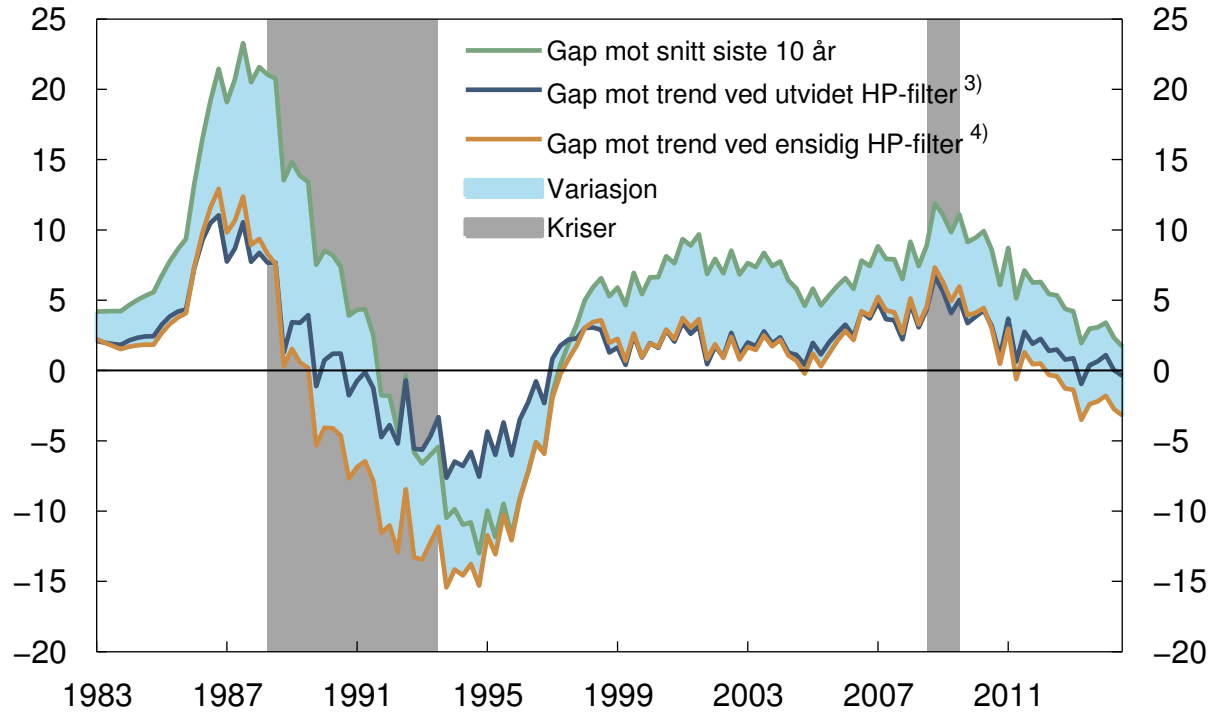

Figur 3.20c Næringseiendomsprisgap. Realpriser på næringseiendom¹⁾ som avvik fra beregnede trender. Prosent. 1. kv. 1983 – 3. kv. 2014

- 1) Beregnede salgspriser på kontorlokaler i Oslo deflatert med BNP-deflatoren for Fastlands-Norge
  - 2) Ensidig Hodrick Prescott-filter beregnet på data utvidet med en enkel prognose. Lambda = 400 000
  - 3) Ensidig Hodrick Prescott-filter. Lambda = 400 000
- Kilder: Dagens Næringsliv, OPAK, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.20d Markedsfinansieringsgap. Bankenes¹⁾ markedsfinansieringsandel som avvik fra beregnede trender.²⁾ Prosentenheter. 1. kv. 1983 – 3. kv. 2014

1) Alle banker og OMF-kredittforetak i Norge med unntak av filialer og datterbanker av utenlandske banker i Norge

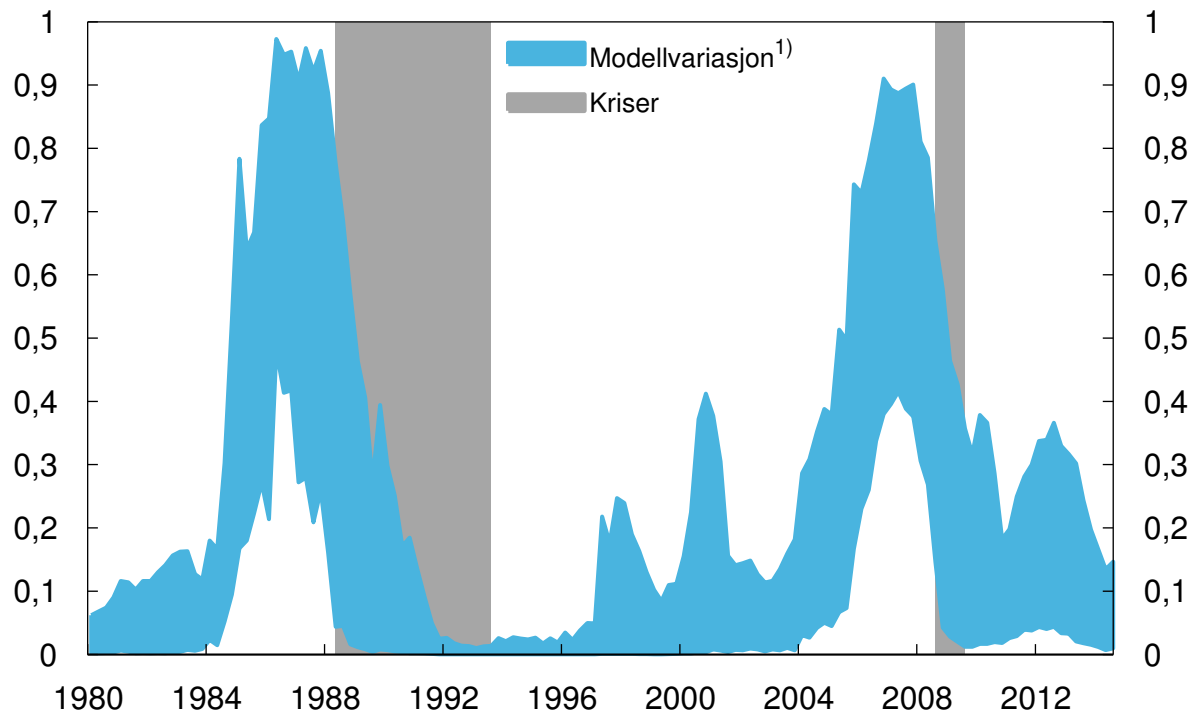
2) Kvartalstall fram til 1989 er beregnet med lineær interpolering av årstall

3) Ensidig Hodrick Prescott-filter beregnet på data utvidet med en enkel prognose. Lambda = 400 000

4) Ensidig Hodrick Prescott-filter. Lambda = 400 000

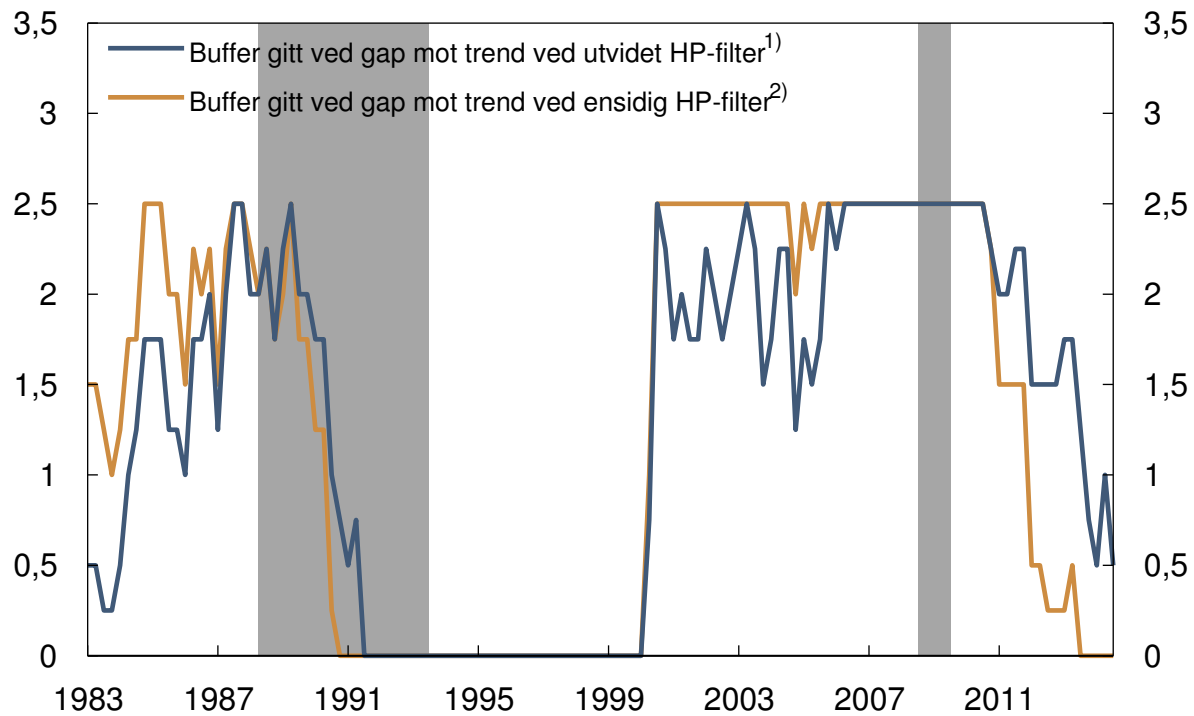
Kilde: Norges Bank

Figur 3.21 Estimerte krisesannsynligheter fra ulike modellspesifikasjoner.
1. kv. 1980 – 3. kv. 2014

1) Modellvariasjonen er representert ved høyeste og laveste krisesannsynlighet basert på ulike modellspesifikasjoner og trendberegninger
Kilde: Norges Bank

Figur 3.22 Referanseverdier for den motsykliske kapitalbufferen ved ulike trendberegninger. Prosent. 1. kv. 1983 – 3. kv. 2014

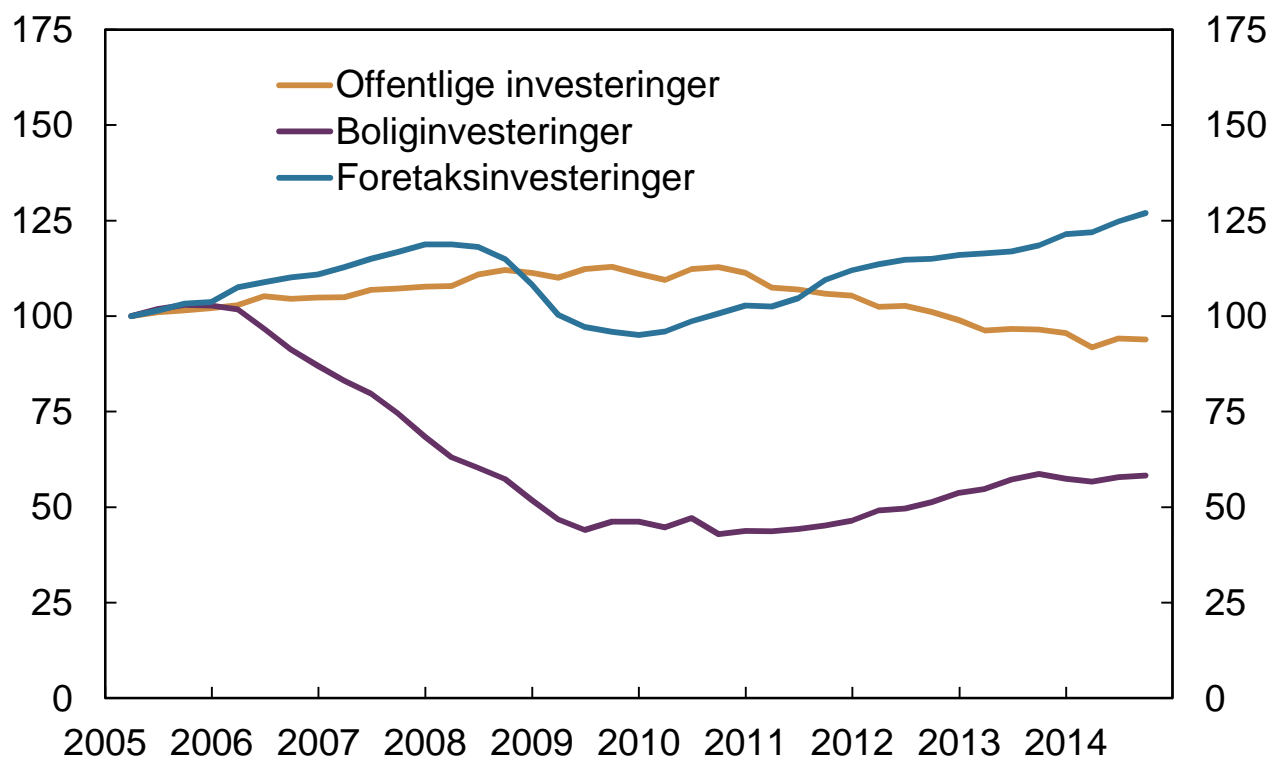

1) Ensidig Hodrick Prescott-filter beregnet på data utvidet med en enkel prognose. Lambda = 400 000

2) Ensidig Hodrick Prescott-filter. Lambda = 400 000

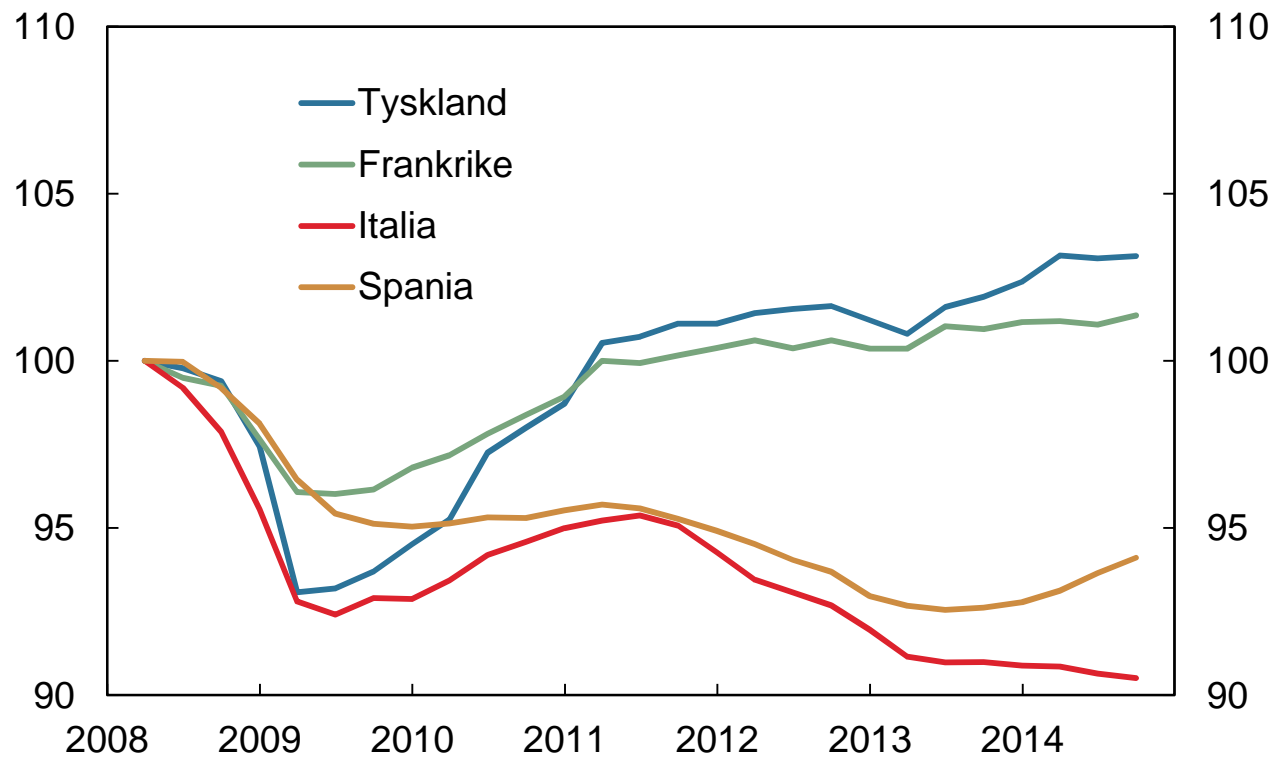
Kilder: Statistisk sentralbyrå, IMF og Norges Bank

Figur 1 USA. Investeringer i offentlig sektor, foretak og bolig.
Indeks. 1. kv. 2005 = 100. 1. kv. 2005 – 3. kv. 2014

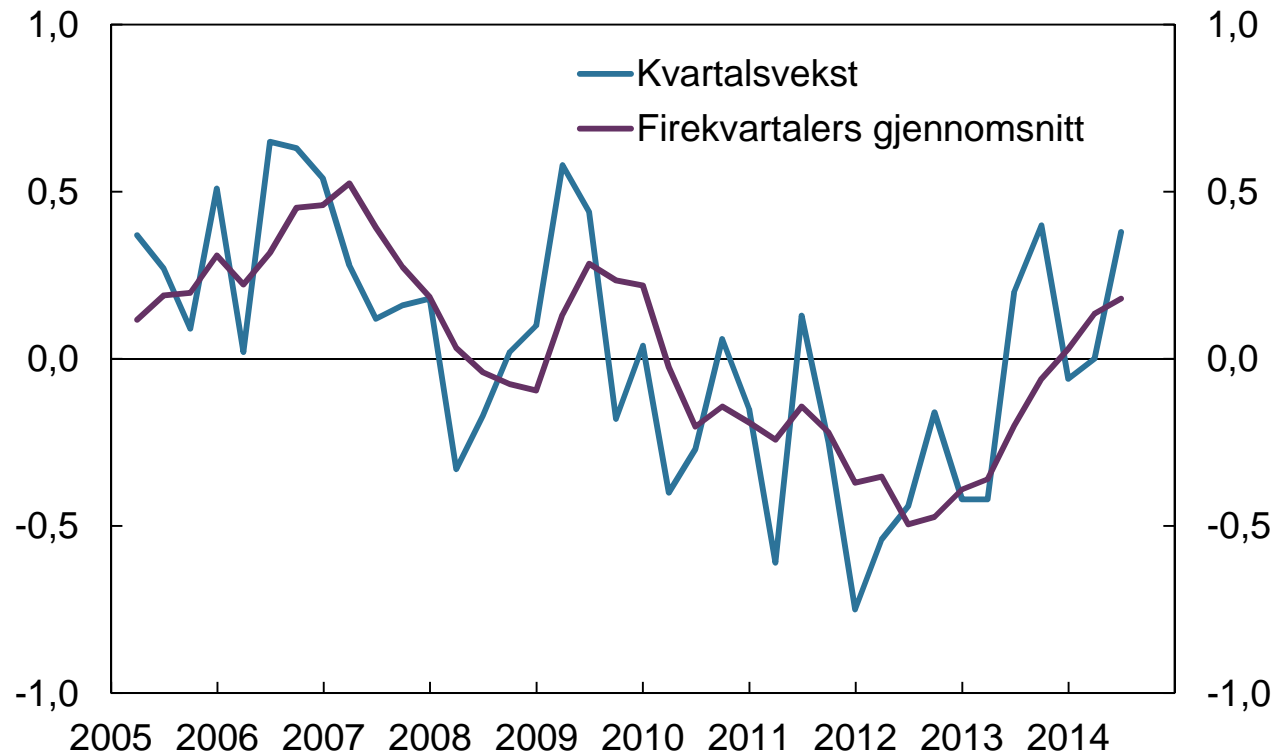
Kilde: Thomson Reuters

Figur 2 BNP i noen land i euroområdet.
Indeks. 1. kv. 2008 = 100. 1. kv. 2008 – 3. kv. 2014

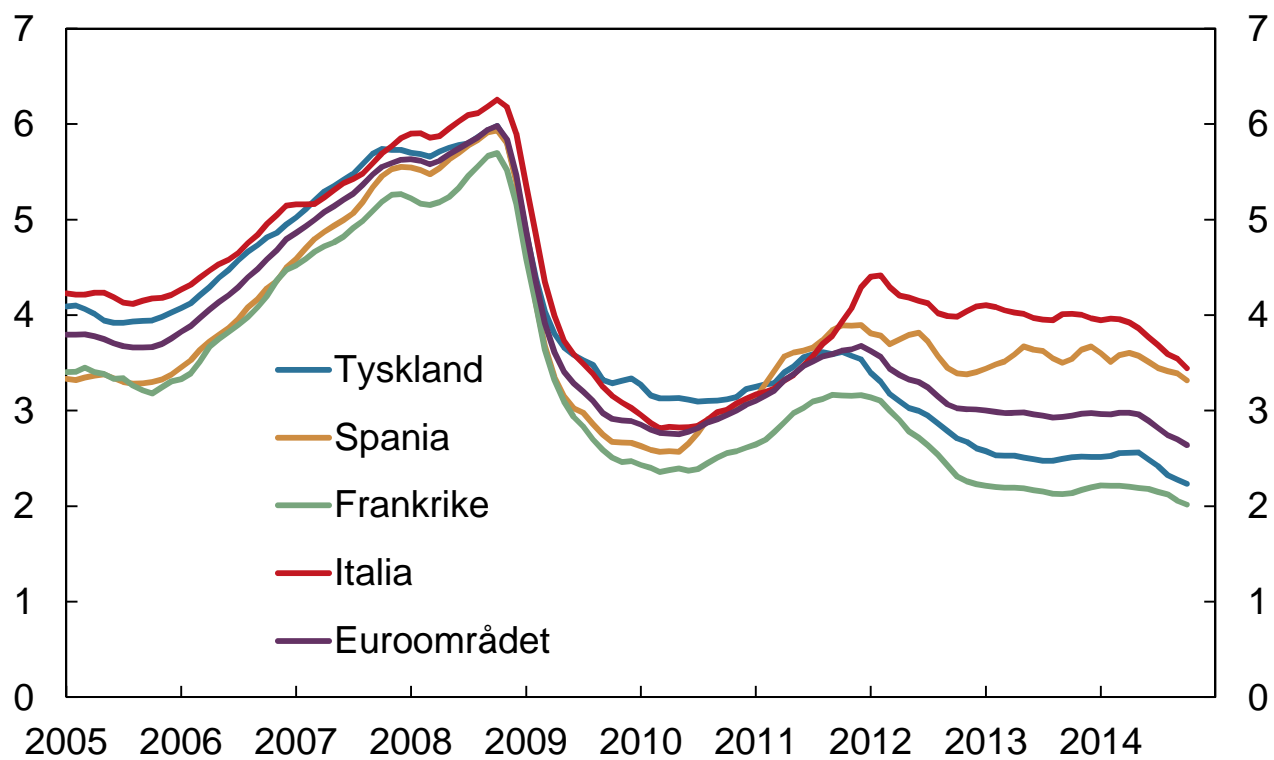
Kilde: Thomson Reuters

Figur 3 Euroområdet. Husholdningenes brutto realdisponible inntekt. Prosentvis vekst fra kvartalet før. 1. kv. 2005 – 2. kv. 2014

Kilde: Thomson Reuters

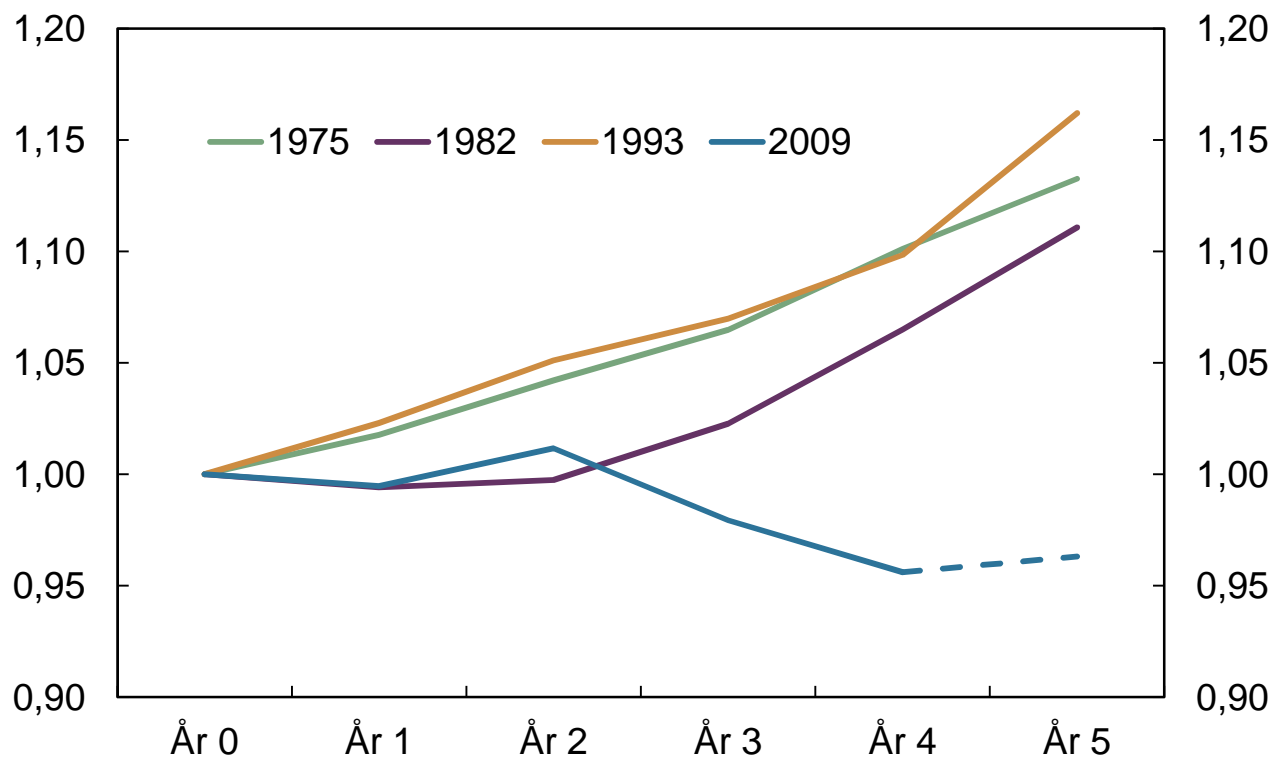
Figur 4 Euroområdet. Bedriftenes lånekostnader.
Tremåneders glidende gjennomsnitt av ESBs indikator for ikke-finansielle
bedrifters lånekostnader. Jan. 2005 – okt. 2014

Kilder: ESB og Norges Bank

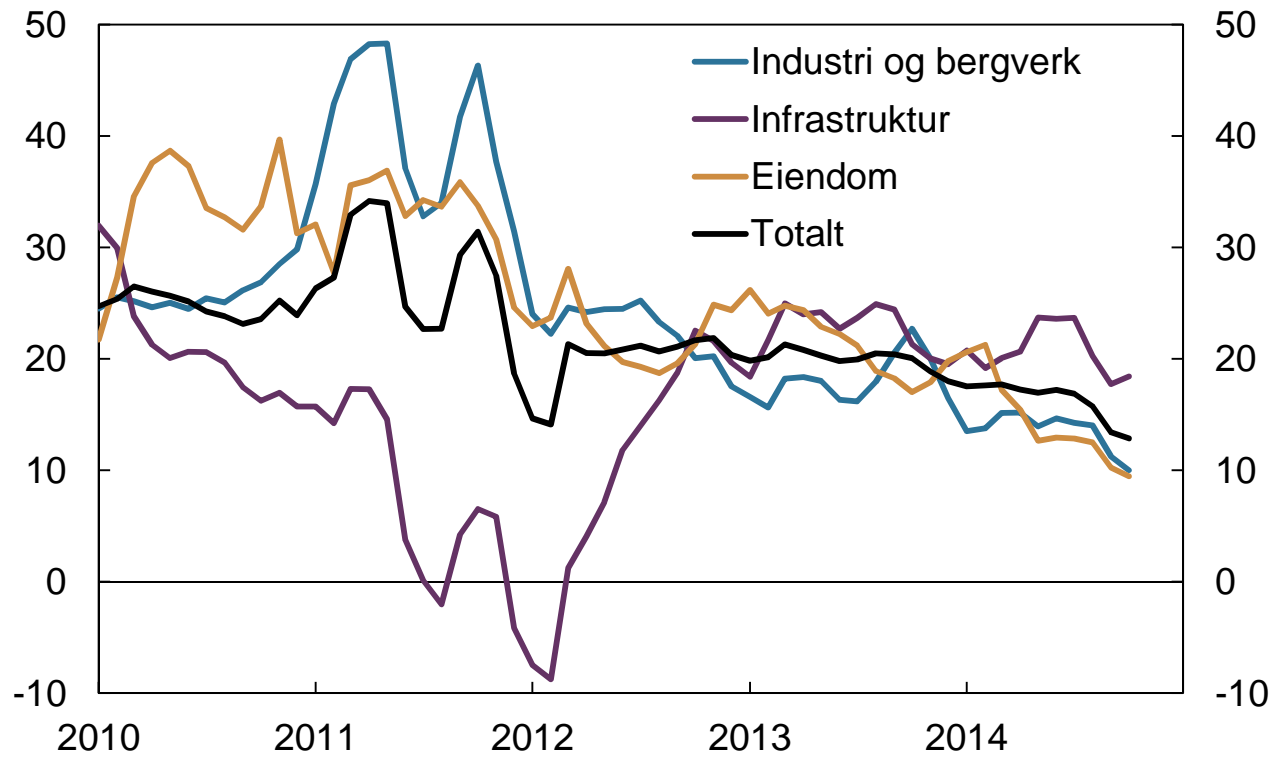

Figur 5 Euroområdet. Utviklingen i investeringer rundt nedgangsperioder. Indeks. Nivå på investeringer satt lik 1 i bunnen av konjunktursyklusen¹⁾.

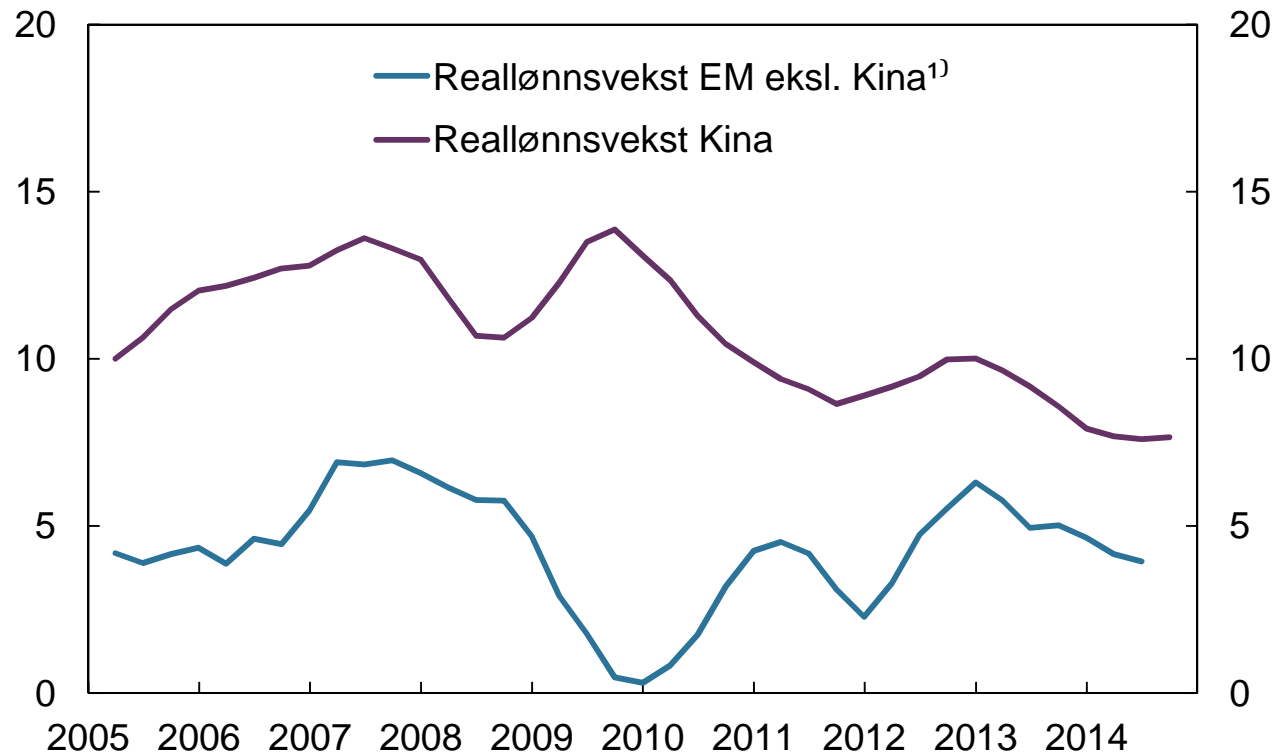
1) CEPR har datert siste topp til 3. kv. 2011. Siste bunn har enda ikke blitt identifisert
Kilder: CEPR, Eurostat og Norges Bank

Figur 6 Investeringer i Kina. Verdi. Tremåneders glidende gjennomsnitt. Tolvmånedersendring. Prosent. Jan. 2010 – okt. 2014

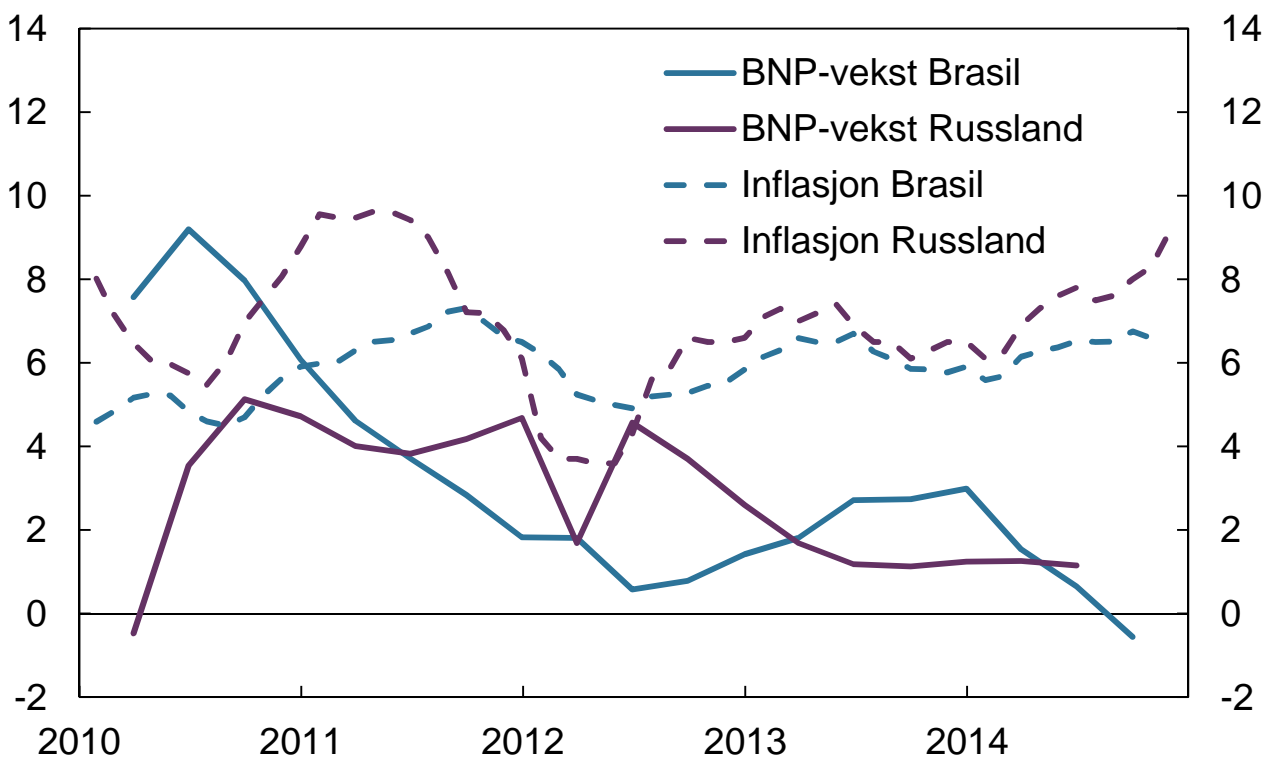
Kilder: CEIC og Norges Bank

Figur 7 Fremvoksende økonomier. Reallønnsvekst. Firekvartalersvekst. Firekvartalers glidende gjennomsnitt. Prosent. 1. kv. 2005 – 3. kv. 2014

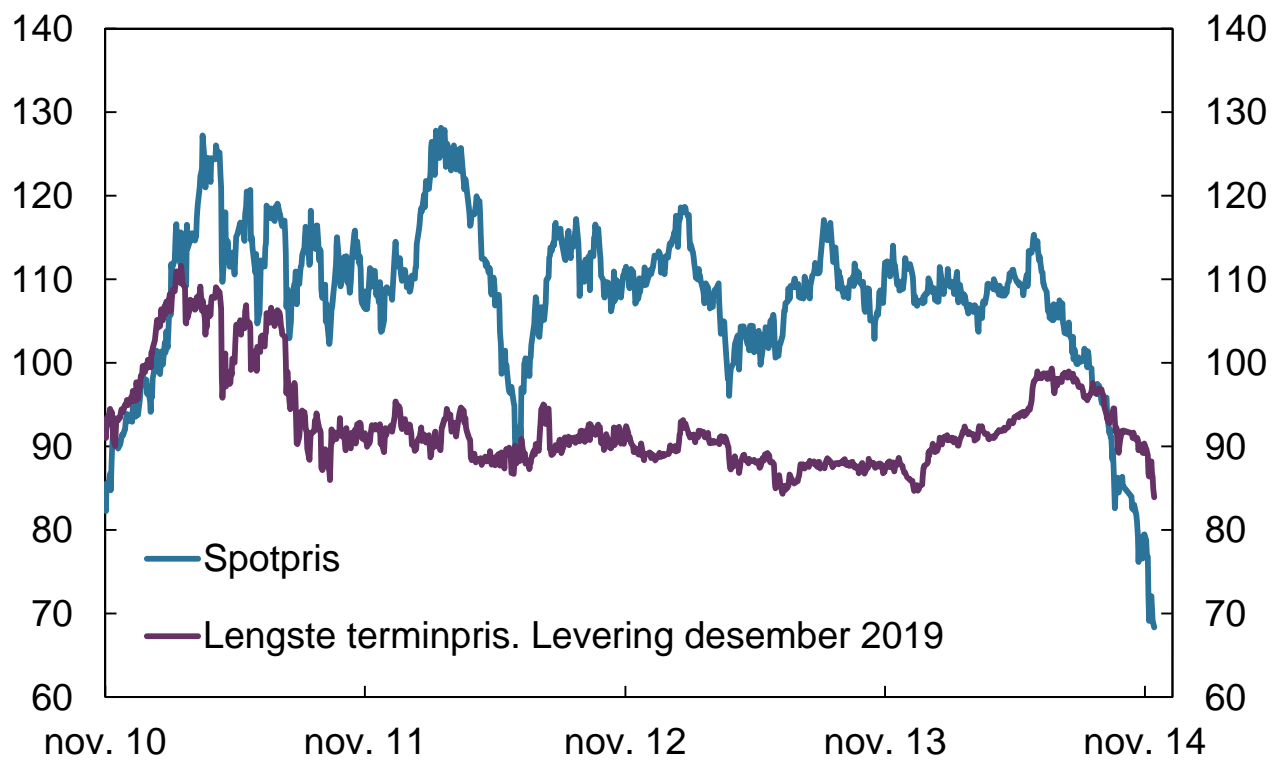
1) Brasil, Russland, Indonesia, Thailand, Hong Kong og Singapore. BNP-vekter
Kilder: CEIC, Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 8 Brasil og Russland. Annualisert kvartalsvekst i BNP, trekvartalers glidende gjennomsnitt. Tolv månedersvekst i konsumpriser. Prosent. Jan. 2010 – nov. 2014

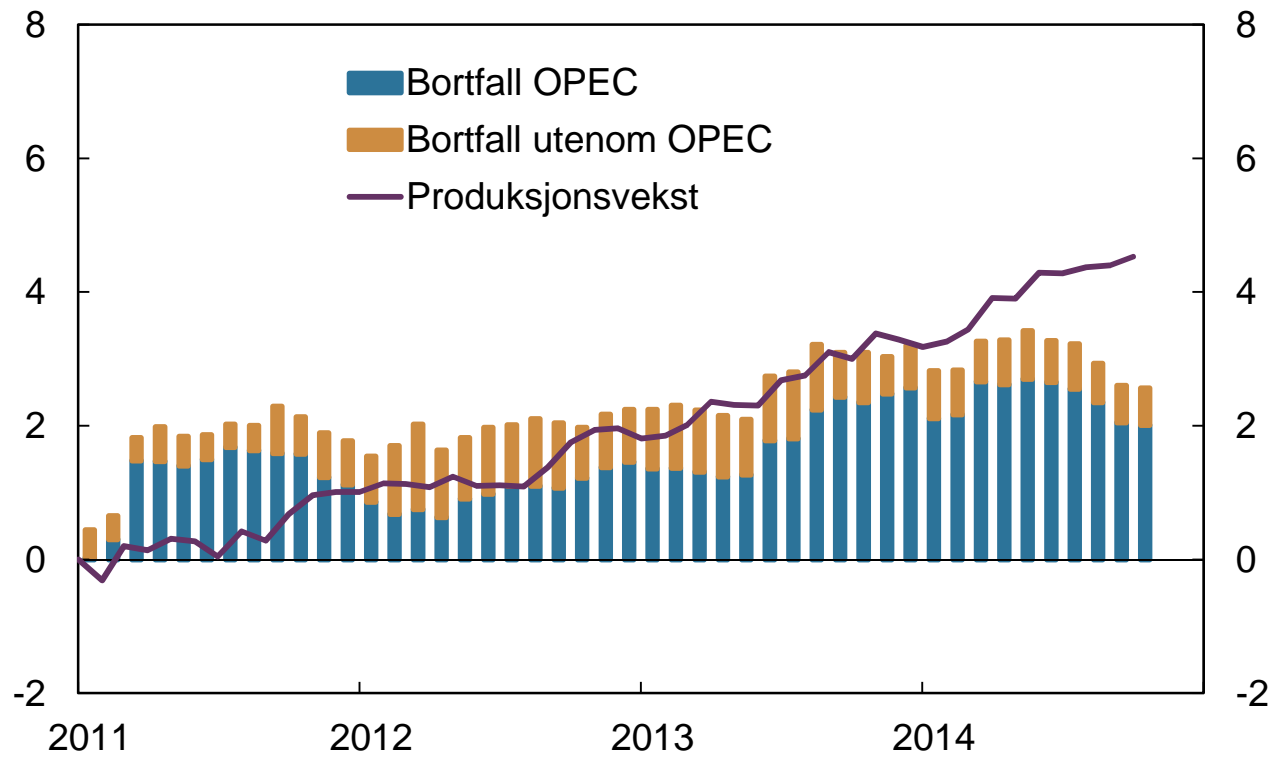
Kilder: CEIC og Norges Bank

Figur 1 Spotpris og lengste terminpris for råolje. USD per fat Brent Blend.
22. nov. 2010 – 5. des. 2014

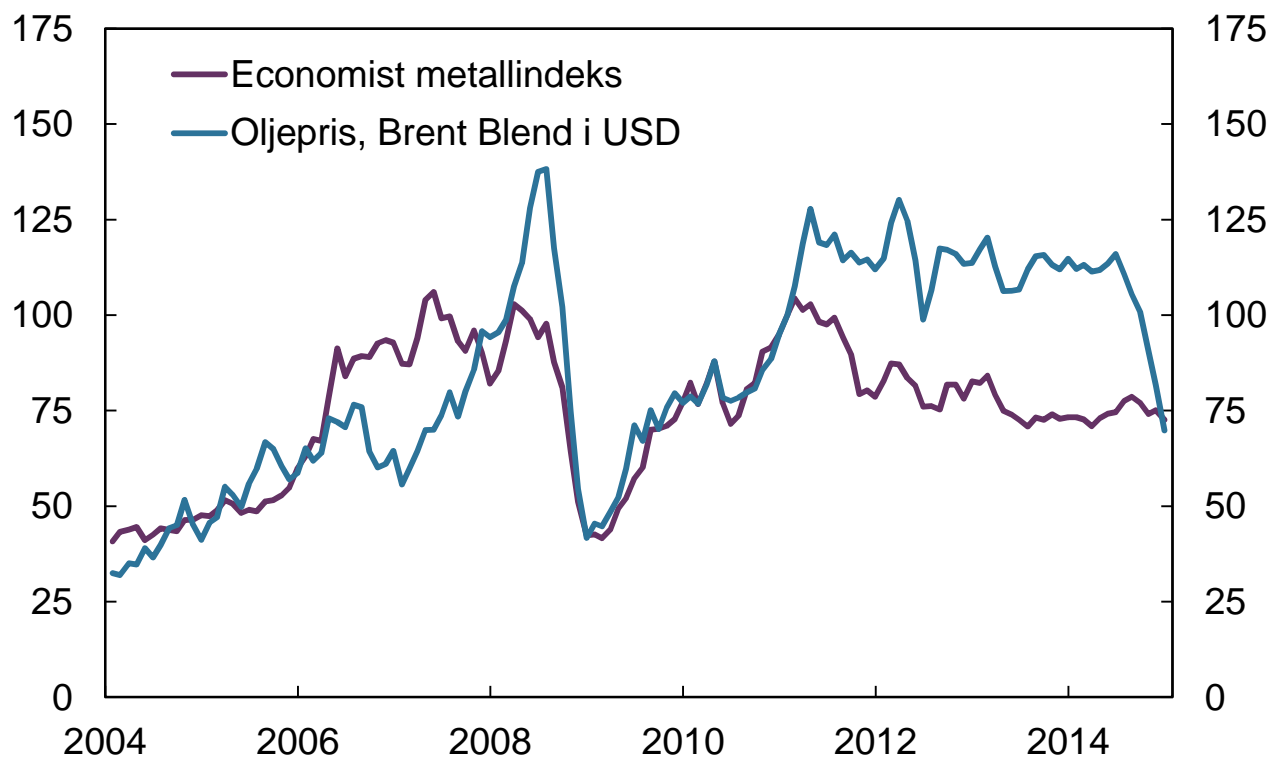
Kilde: Thomson Reuters

Figur 2 Globalt bortfall av oljeproduksjon. Akkumulert vekst i oljeproduksjon i USA. Millioner fat per dag. Jan. 2011 – okt. 2014

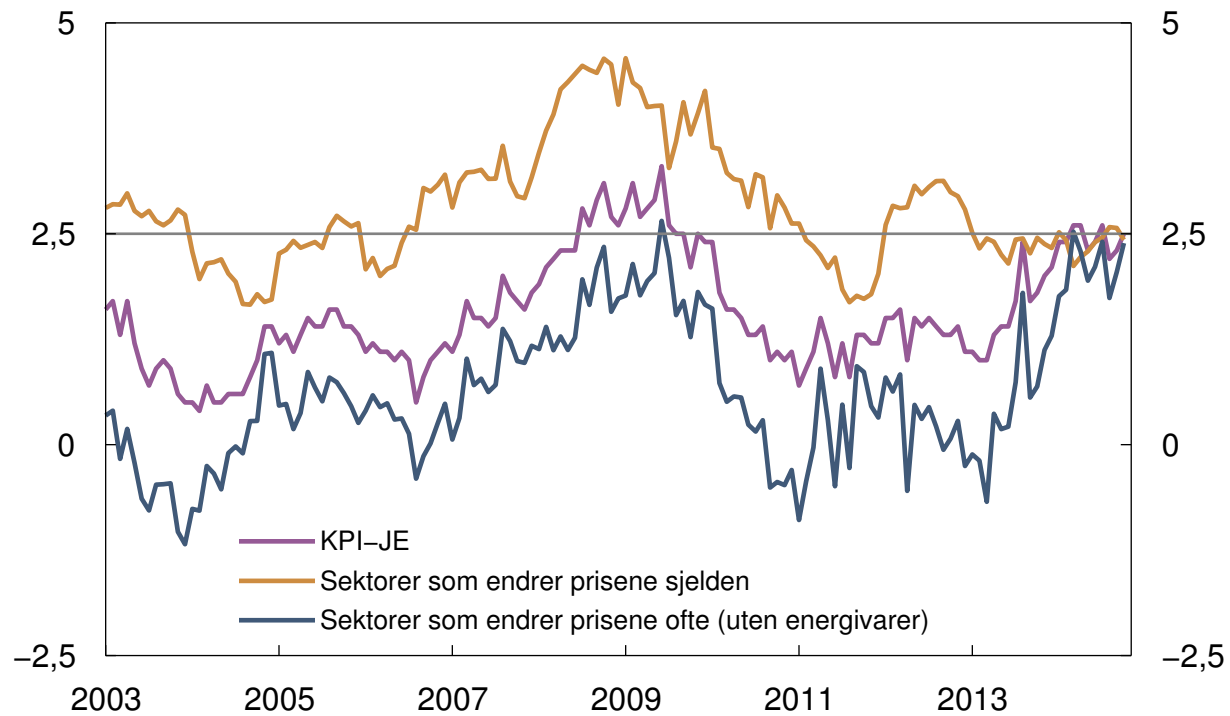
Kilder: EIA og Norges Bank

Figur 3 Pris på råolje og industrimetaller.
Indeks. Jan. 2011 = 100. Jan. 2004 – des. 2014

Kilde: Thomson Reuters

Figur 1 KPI-JE¹⁾ og frekvensbaserte prisindekser.
Tolv månedersvekst. Prosent. Januar 2003 – oktober 2014

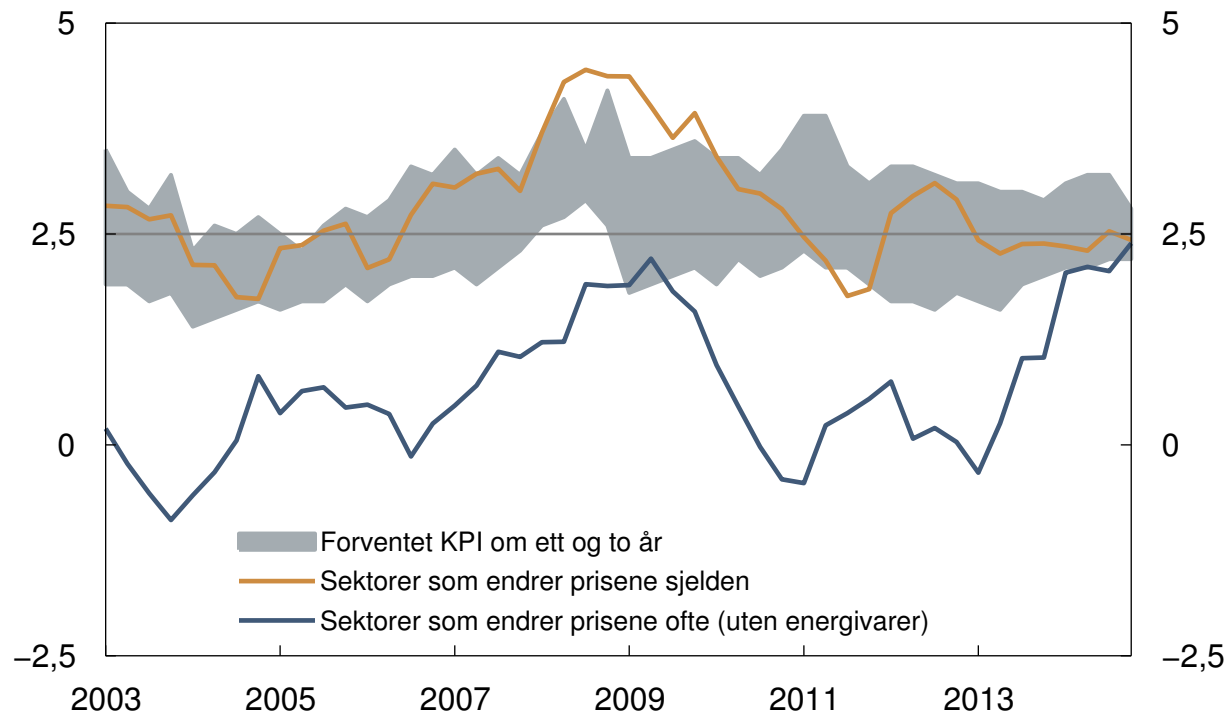

1) KPI uten energivarer

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2 Forventet årsvekst i KPI om ett og to år¹⁾ og frekvensbaserte prisindekser (firekvartalersvekst). Prosent. 1. kv. 2003 – 4. kv. 2014²⁾

1) Grått bånd viser intervallet mellom høyeste og laveste anslag på årsveksten i KPI om ett og to år blant næringslivsledere, arbeidslivsorganisasjoner og økonomer i finansnæringen og akademia

2) Oktober 2014 er siste observasjon for de frekvensbaserte prisindeksene.

Kilder: Opinion og Norges Bank